

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona
 Egy hónapra 2 korona

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona
 Egy hónapra 3 k 40 f

HÍRDETÉSRE:
 10 sorra percre négyre 30 fill.
 10 sorra percre négyre 16 fill.

Arad, 1908. január 19.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában
 TELEFON-SZÁM: 557.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, január 19.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Rendszeres adósságcsinálás.
- Ujencotl
- Hét nap hangulatal.
- Megbukott a szabadorvos-választás.
- A Mezei Úgy a járásbírószágon.
- A tolvaj király.
- Próbaházassági részvénytársaság.
- Hajdan és most.
- A madarak védője.
- Megszurkált rendőr.
- Hatodfélholdas ajándék.
- Tárca: Ateliere titkok. Irta: Urhegyi Alajos.

Rendszeres adósságcsinálás.

Arad, január 18.

Lapunk tegnapi számában kimerítően ismertettük a belügyminiszter rendeletét, melylyel a kistisztviselők drágasági pótlékát egyelőre lefujta. Az esetet épen nem szabad valami nagyon tragikusan venni, legkevésbé azoknak, akiket legközelebről érint — a tisztviselőknek. A város erkölcsileg már angazszirozva van érdekükben, a belügyminiszter pedig éppen nem ellenzi a gáziemelést, csupán a módot kifogásolta, a melylyel annak fedezetéről gondoskodás történt. De hát épen itt van a bökkenő. Annak a rendeletnek, melylyel a belügyminiszter a tisztviselők drágasági pótlékának folyósítását letiltotta, oly kézzel fogható a megokolása, a törvénynek oly szembeszökően világos paragrafusára történik hivatkozás, hogy az ember szintjé kétségbe jő az iránt, valjon vannak-e törvény- vagy legalább irástudó emberek azokban a körökben, melyeknek retortáin a pórul-

járt határozat keresztül ment: a tanácsban, a hármass bizottságban, a közgyűlésben. Bizony nagyon nehéz ily tapasztalatok után afféle követelődzésekkel állani elő, hogy a kormánybéli gyámkodás béklyói tágittassanak és a köztörvényhatóságok jogköre nagyobbíttassék.

Különbén az is lehet, — és ennek a föltevésnek valóra válása csak súlyosbítaná az esetet — hogy a tiltó szakasz figyelmen kívül hagyásában volt valami kis tudatosság, vagy legalább annyira gyakorlatinak és célirányosnak tartotta a városi fináncbölcse a „nincs” tényleges kiadásának illetén módját, hogy nem is kutatott annak erkölcsi lehetősége után. Ez az utóbbi pedig a legrosszabb és épen a nem létező elköltésének rendszeréből eredő veszedelem készlet bennünket, hogy ismételten szóvá tegyük az esetet. Az adósságcsinálás a legszokottabb utja egyes egzisztenciák, sőt egész társadalmi osztályok megrontásának; még hagyján, ha beruházások céljából, vagy formájában csinálják, de ha a rendes háztartási költségvetés deficitjét fedezik vele, akkor a mértani progressziók arányában vezet a biztos romlás felé.

Magyarország városainál rendszerre vált az adósságcsinálás, aminek magyarázatát abban lehet találni, hogy egyéb országok kulturális centrumaihoz képest rendkívül elmaradottak valának s csak ez előtt negyven évvel lépett eléjük követelőleg az alternatíva, hogy belépnek a nemzeti kultúra fejlesztő tényezői közé, vagy lemondanak magasabb hivatásukról

s a szárazmalmok árnyékában folytatják tovább a nemzeti életre nézve közömbös tengéletüket. Így vált Arad-dal együtt számtalan magyar városra nézve drágábbá az idő mint a pénz; nem volt már idejük többé intézményeiket közjóvedelmekkel arányosan fejleszteni s adósságból kellett megcsinálni sok oly létesítményt, amely csak erkölcsi kamatokat hozott, mint például az iskolákat, színházat s más kulturális vállalatokat. De itt is korlátokat kellett volna, hogy vonjon a bölcs előrelátás a gondolatnélküli vállalkozásnak, nehogy az utódokra háruló kamatteher alatt összeroppanjon a város egészséges anyagi fejlődése. Arra, hogy Aradon megvolt-e vajjon ez a bölcs előrelátás a lefolyt 40 év fináncpolitikájában, a jelen állapotok tagadó választ adnak. Kinossá teszi az eredmények egybevetését különösen ama szomorú tény, hogy a gyümölcsöző vállalkozások csupa idegen tőke és érdekesoportok hasznára létesültek s a városra csak a kulturális vállalatok terhei gyülemltek. Az idegen vállalatokkal kötött szerződések, azonkívül, hogy a város közjóvedelmeit kiszolgáltatták nekik, akadályai lettek a város továbbfejlődésének. Erről az utról ugyan megtértünk, de már — későn.

Azonban az adósságcsinálás mániája tovább dühöng a városi háztartásban, és most már ott vagyunk, ahol — mint fönt említettük — azok vannak, kik az anyagi romlás lejtőjének utolsó fokozatához érkeztek, ahol t. i. az évi kiadások egy részét a jövő év bevételeinek kellett volna

Ateliere titkok.

Irta: Urhegyi Alajos.*

Unalmasan sokszor hangoztattuk és hallottuk azt, hogy Arad a művészetpártolás terén mennyire tulszárnyalta az ország többi vidéki városait. Szinte dicsekvésszámba megy. De nem ok nélküli dicsekvés. Aradon, amióta Hock az első tárlatot lehozta, csupán az évről évre megújuló kiállításokon több mint 80,000 koronát fizettek ki festményekért. De miután nem mindenki van abban a helyzetben, hogy csengő aranyokban fejezze ki a művészet iránti érdeklődését, nagy jelentőségűnek tekintem azt a nagyfokú érdeklődést is, amelyet a szűkebb anyagi viszonyok között levők is tanúsítanak a művészet iránt. Akárhányszor láttam tárlatokon, menayivel nagyobb gyönyörűséget okoz néhány képnek csupán szemlélése olyan érdeklődőnek, akinek anyagi ereje nem engedi meg, hogy a művet megvásárolja, mint annak, aki a képet megvette esetleg azért, mert a szomszédjának is van festménye — Itt Aradon megvan a vásárló közönség is, valamint az érdeklődő közönség is. Élénk tanubizonyosága az, hogy épen most, ugyszólván hétről-hétre váltokozva nyílik meg Aradon egyik tárlat a másik után, s a közönség nem fárad ki, hanem szinte bámulatos érdeklődést tanúsít irántuk. Hogy azután a kiállításokat a közönség nagy része

még nem a művész intenciája szerint bírálja el, az természetes. Ez a fejlődés dolga. De könnyen tör pácát a közönség egy-egy festő munkája felett csak azért, mert a festő nem úgy fogta fel a tárgyat s nem úgy mondta el a mondani valóját, amint azt a néző kívánja. Hányszor hallom kiállításokon az efféle kijelentést: „botrányos kép”, „hallatlan, ezek a piktorok mi mindent mázolnak össze”, s mindez azt mutatja, hogy az illető nézőnek a kép nem tetszik, de az nem jelenti egyuttal azt is, hogy az a kép okvetlenül rossz legyen. — Hát hiszen mennyi minden esemény történik körülöttünk. És szeretném látni azt a két embert, aki azt a saját szemökkel látott eseményt teljesen egyenlően mondja el. — Különösen ha az a 2 ember — 2 hölgy. Az egyik szinesebben mondja el a másik szárazabban, mindegyik a saját érzéséből is ad hozzá valamit, az egyik kárörömet, a másik szánakozást, a harmadik közönyt. Hát akkor hogy kívánjuk azt attól a festőtől, hogy amit látott épen úgy mondja el amint mi kívánjuk, hogy a mit megfigyelt a természetben éppen úgy közölje velünk ecsetjével, amint azt mi önjtjük. Minden embernek joga van ahhoz, hogy amit szóval, írással, ecsettel vésővel, vagy hangszerrel akar közölni velünk, azt saját módja, saját egyénisége szerint tegye. Nekünk, a figyelőknek ezután jogunk van ahhoz, hogy az előadás módja felett tetszésünket, vagy nemtetszésünket nyilvánítsuk, de csupán azért, mert az előadás módja nem ugyanaz, mint

ahogy mi adnánk elő, azt abszurd dolognak nyilvánítani nem szabad.

A Madonnát hányan és hányan megfestették már. Én még nem láttam 2 teljesen egyenlőt közülök. Minden festő a maga egyénisége szerint mondta el mondanivalóját. A sok közül azután én kiválaszthatom azt, a melyik nekem tetszik, illetőleg, ahol a festő úgy mondta el a mondanivalóját, hogy az én felfogásomnak legjobban megfelel, de azért még mindig igen sok embert találok, akiknek esetleg az a Madonna tetszik, amelyik az én egyéniségemben visszhangra nem talált. A festő egyénisége szól a néző egyéniségéhez s abban vagy visszhangra talál, vagy ellentétet támaszt.

Csak azután arra vigyázzon a művész, hogy úgy ne járjon az „egyéniiséggel”, mint az a festő, aki egy lipótvárosi bájos asszonyka portréját festette, de bizony a kép nem igen hasonlított az eredetihez. „Nagyon szép a kép — mondja a szép asszony — szép a ruha, szép minden rajta, de tudja Isten, nem hasonlít rám.” „De Nagyságos Asszonyom; — mondja önérzetesen a festő — minden egyéniségem benne van ebben a képben!” „Tudja kedves Mester — mondja finom mosolylyal a hölgy — jobb szeretném, ha az én egyéniségem volna azon a képen!”

Hogy mennyire nincs igazunk akkor, a mikor egy-egy nekünk nem tetsző, modern alkotás felett kérlelhetetlenül pácát törünk, mutatja Szinrfyei Merse Pál általános ismert esete. Vagy 35 évvel ezelőtt szorgalmasan for-

* Felolvastattott a Kőlcsey társaság pénteki irodalmi asurján.

na fedeznie, mint például a tisztviselők drágasági pótlékát. Igaz, hogy ez a fedezet több évre volt felosztva és azalatt számítani lehetett a közjövödelmek szaporodására is, de hát ezt a szaporulatot nem szabad ma elkölteni, mert ha feltesszük is, hogy például az A. Cs. E. V. adómentessége két év múlva megszűnik, s ezzel a közjövödelem tetemesen emelkedni fog, mégis igazolatlan elébevágása volna az az idők folyásának, hogy a reménybeli jövödelem-szaporulatot jelenbeli tényleges kiadások fedezetéül jelöljük meg, mert hiszen, ha a jövő kecsegtet is itt-ott egy-egy folt gyanánt szolgáló fozslánynyal, meg hozza bizonyára azokat a lyukakat is, melyeket velök takargatni kellend. Reméljük különben, hogy a belügyminiszteri lecke nem fog haszon nélkül maradni, annál kevésbé, mert a lénia még mindig kéznél marad, s ha a könnyelmű diákok megfélemeznek az üdvös tanulságról, megkapják bizonyára újból a *körmöst*, mely figyelmeztetni fogja őket arra a céltudatos komolyságra és körültekintésre, melylyel egy olyan városnak, mint Arad, az ügyeit intézni kell.

Egy másik szempont volna, melyből Arad anyagi ügyei intézendők volnának, a takarékoság szempontja. Hogy ez a momentum is mily gyakorta, sőt mondhatni rendszeresen negligáltatott Arad gazdasági politikájában, arról meg épen kötelet lehetne írni, de klasszikus példájául szolgál ennek legújabbán a kereskedelemügyi miniszterium leirata a hidépítési tervek tárgyában, s fentartjuk magunknak, hogy alkalmilag ezt is behatóbban méltassuk.

Csak vissza, vissza! *Dobroszláv* Péter a csákovai kerület országgyűlési képviselője, aki a kvótaemelések alkalmából a függetlenségi pártból kilépett ma bejelentette a párt elnökségének visszatérését. Miután *Dobroszláv* kilépési nyilatkozata higgadt hangú volt, a visszatérésnek mi sem áll utjában.

gatta az esetet az akkor még fiatal Szinnyei. Abban az időben még egészen más volt a festés modora és technikája mint most. Míg most a festő mindent a legapróbb részletig a természetben figyel meg, s úgy viszi vásznára, addig abban az időben határozottan óvakodtak attól, hogy természet után dolgozzanak, mert ők ezt egyszerűen a természet másolásának tekintették. Ők *alkotni* akartak és pedig a szobának koncentrált világításában. A genre képfestő először is képzeletében megalkotta festményének tárgyát. Azután vásznára felrajzolt egy nagy háromszöget s abba a kompozíció tana összes szabályainak figyelembevételével belekomponálta az alakokat, amiből bizony nem egyszer lehetetlen helyzet állott elő. A tájképfestő nem a látott tájképet festette: ő is alkotott, komponált az akkori sajátos recept szerint. A vászon kétharmadrésze legyen az ég, egy harmada a föld. A földrésznek azután hátul egy kis része a háttér, közepén a középtér, elől az előtér. A háttérben áttetsző szürke színeket használtak, középtéren már kissé erőteljesebben dolgoztak, az előtér sötét volt, hogy amint mondták, „jobban menjen hátra a kép.” Maga a festmény tárgya rendszeren fantasztikus. Vizesés, lovagvár, természetesen holdvilág mellett, fürdő nimfák stb. S mindezt a természet *legteljesebb kiírása mellett* alkották. Annyira mentek a természet természetes kerülésével, hogy pl. megboldogult Böhm Pál maga mondta nekem, hogy virtust csinált abból, hogy tisztán az emlékezőtehetségre utalva festettek. Ilyenek

Ujencot!

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Budapest, január 18.

A lapok a pártok forrongásáról beszélnek. A vastag betűkkel kinyomtatott hírek szerint a politikai élet forrongó s a levegő villamosságától minden pillanatban égibáboru támadhat. A karzások zsufolásig megtelnek publikummal, amely izgatottan lesi, mikor fordul fel fenekestől a világ.

A Ház pedig — egészen néptelen. Néhány közönyös arcu ember ténferag a folyosón s a disszidenseken kívül be sem néznek a terembe, ahol *Simkó* József képviseli a többséget. Innen is alig támad baj.

Az ülésen az ujencjavaslatokat tárgyalják. Négy interpellációt is jelentettek be: *Maniu* Gyula, *Székely* Ottó, *Bródy* Ernő és *Éber* Antal. Az interpellációkra fél két órakor tér át a Ház, amikor az igazságügyminiszter fog válaszolni *Vlád* Aurél interpellációjára.

Az *ujencjavaslatokhoz* az első felszólaló volt *Molnár* Jenő: Igaz, hogy ő is tagja volt a koalíciónak, de megsem szavazza meg a javaslatokat, mert noha elérkezett az ideje, a kormány még most sem készült el a szerves véderőitörvényre, mely végleg rendezné a katonai kérdések közjogi vonatkozását. Szóló, mint az önálló nemzeti hadsereg eszméjének harcosa, nem nyugodhatik meg a mostani javaslatokban. Statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy jóformán minden hadiintézményünk Ausztriában van. A hadügyi felségjogokat meg kell osztani a nemzettel. Addig, míg a katonai kérdésekkel nem végeztünk, nem lesz rend. Még hárszabályrevízió utján sem. Az a függetlenségi párt akar revíziót, mely mindig az ellen harcolt. (Zaj.)

Nagy György többször közbeszó!

Elnök: Ne zavarja mindig az elvtársát!

Molnár Jenő: Nem zavar! (Derűtség) A Tisza kormány és a mostani kormány között csak az a különbség, hogy míg Tiszára ráparancsoltak, a mostani mosolyokkal szédítik el. Ime, a mostani kormány alatt hárszabályrevízióhoz jutunk. Hová jutunk egy más kormány alatt? Félek, hogy a hárszabályrevíziót csakhamar létszámemelés fogja követni...

Elnök: A hárszabályrevízióról lesz bőven alkalma beszélni, ha az napirenden lesz. Most az ujencjavaslatról van szó.

Molnár Jenő: A honvédséget be akarják olvasztani a közös hadseregbe; a hadihajók

pedig egyszerűen „Öfelsége hadihajói.” Sérelemes, hogy a honvédségnek nincs magyar királyi tábornoka. Ha a honvédszerekes tábornokká lesz, mindjárt császári és királyi tábornok lesz belőle. Ugy látja, a többség nagyot változott a harcok óta, melyeket kisebbség korában indított a katonai kérdésekben. Szóló azonban ma is azokért az elvekért küzd, amelyeket valamikor tizenkettőmagával folytatott a szabad-elyűpárttal szemben. Amíg a katonai téren nem teljesítik a nemzeti követeléseket, mindig lesz kisebbség, mely a nép akaratában gyökerizik. A valódi parlamentarizmus parancsa az, hogy a kormány a többség szerint alakuljon. Nálunk megfordítva van: a többség alakul a kormány kívánságaihoz. Ő úgy érzi, ha ma a terembe lépne egy modern Rip van Winkle, hallaná őt beszélni, látná a többség közönyös arcát, ámútan összezsapná a kezét: „Hát te hat év óta még mindig beszélsz?” — kérdezné. Határozati javaslatot nyújt be, mely szerint a kormány vonja vissza javaslatát és az ujencjavaslatot ne az általános népszámlálás adatai, hanem az ország ereje alapján kérje. A javaslatot nem fogadja el. (Élénk helyeslés a disszidensek közt.)

Mezőfi Vilmos: O akkor se fogadná el az ujencjavaslatot, ha azt magyar hadsereg számára kérnék, mert annak a kormánynak, amely betört a parlament ülésterembe, nem ad egy fillért sem.

Szokolay Tamás: Népbolondító!

Mezőfi Vilmos: Ha én népbolondító vagyok, szeretném tudni, miért írt ön nekem levelet, hogy jöjjenek el a választására és szerezzenek Önnek negyvennyolcas többséget. (Derűtség.) A hatalmak a hadsereget ma már csak arra tartják, hogy a munkások ellen legyen fegyverük, melylyel mindig elnyomatásban tarthatják.

Bécs utcáin magyar huszárokkal söpörtették el a munkásokat. Itthon, Budapesten majd német és rutén bakákat uszítanak a népre. Elrettentőnek tartja, hogy egy évben *szednyolcvan* öngyilkosság történt a hadseregben. Nem hiszi, hogy annyi szakácsnék és szobalányok által mellőzött hadfi, szerelmileg csalódott katonaletevő volna. (Nagy derűtség.) Nem hisz a statisztikában feltüntetett oknak és azt tartja, hogy a brutális bánásmód miatt történik az öngyilkosságok nagy része. Az öngyilkosságok arányszáma a világ egyetlen hadseregében sem olyan nagy, mint az osztrákban.

Ha már egyáltalában van hadsereg, követelnünk kell, hogy magyar részében legalább legyen ez a hadsereg önálló, független, magyar. Nagyon csudálja, hogy a kiktől ezt az elvet annyiszor hallotta, most nyugodtan megszavaznak mindent a közös hadseregnek. Ott van *Ugron* Gábor. Dörgő beszédekben már tizenhat évvel ezelőtt kijelentette, hogy modern hadügyi

voltak az állapotok, mikor Szinnyei esethez nyúlt. Ő is így tanult festeni. Hanem tudja Isten, az ő egészséges gondolkodásának nem felelt meg ez a cikornyás modor. Hiszen a természet sincsen cikrivel alkotva? Kint járkált birtokán a buzafölde. Hosszan elgyönyörködött a piros pipacsokban s a kék buzavirágokban. Elővette festőszerszámát s lefeste te a buzavetést piros pipacsával. — Kimentek szórakozni, majálist csaptak, s ez impresszió alatt lefestette a majálist, úgy amint ő azt maga is végigélvezte. Azután leküldte a kiállításra. — Na hiszen, volt kacagás a képek láttára. A kritikusok kijelentették, hogy ők soha még olyan jóízűt nem nevettek, mint mikor Szinnyei képét meglátták.

Hát van ennek a festőnek fogalma a kompozícióról? Hát ez még azt sem tudja, hogy az alakokat háromszögbe kell belekomponálni?

Bizony, bizony, ajánlották neki, jobb volna, ha sarokba dobna az esetet. — És Szinnyei csakugyan odavágta a pemzlit és ur lett. Gazdálkodott, vadászott, mulatott — de piktorműtermek tájkára sem ment.

Fordult a világ!

Elmult 20 esztendő s a festészet ujjászületett. Ujjá teremtette a secessió.

Va ahogyan, hogyan, nem tudom, Szinnyei elvetődött a műcsarnokba. Megdöbbenéssel látta ott a változást. Kereste a cikrli képeket! Nincsenek sehol! Helyükben mindenütt ott függnek a természet kiszakított darabjai: a fa árnyékában meghuzódó kis fehér paraszt-

ház, a falu alatt elszaladó patakocska, a zöld mező, a virágos rét! „De hiszen valaha én is festettem ilyet”, mondja a festészet Rippe! Otthon azután János, a huszár összehányta az egész padlást. Ahol egy darab vászon volt, mind lehozta. Mosogatták, törölgették s a porhalmaz közül lassan kibontakozott csodás színeivel a buzafölde piros pipacsával s kék buzavirágjaival, a majálist s a többi félredobott műreket. Beküldte újra a kiállításra: a kritikusok hozsannával fogadták, a festők meghajoltak óriási nagysága előtt, a király magas érdemjellel tüntette ki, a kormány a szépművészeti muzeum részére megvette a majálist s a buzaföldet, kinevezték a festészeti iskola igazgatójává.

A kinevezett festő megdicsőült. Ő volt elől s az idő maradt el mellette.

Ime, mily eklatáns eset arra, hogy nem mindig a mosolygóknak van igazuk.

És mégis, érdekes dolog, hogy a közönség, bár tudatában van ennek a művészeti átalakulásnak, mégis határozott idegenkedéssel fordul el a modern iskola alkotásaitól.

Hát kérem, én ebben tökéletesen egyetértek a szemlélő közönséggel s csupán egy szó különbség választ el tőle: idegenkedéssel fordulok el a modern iskola rossz képeitől. — Ugy van a közönség a modern képekkel, mint mikor diót eszik. Feltör egy diót, feltör kettőt, feltör ötöt s mind *avas*. Akkor azután a hatodikat is boszusan félredobja. Pedig talán az igazán egészséges dió. De hát hogyan avase-

biráskodás nélkül egy filért sem szavaz meg a hadseregnek. Nos, az új katonai biráskodásnak semmi nyoma, de Ugron küönbül szegre akasztotta elveit, mint va amikor Tuzs Kálmán. Kéri a többséget, maradjon hű elveinek és utasítsa vissza a javaslatot.

Kmety Károly szavai félremagyarázás címén kijelenti, hogy a naplóban szájába adott két közbeszólást nem tette.

Farkasházy Zsigmond azt hiszi, hogy a paktumot az egyik fél már súlyosan megsértette. Foglalkozik szél az incidenssel, amely az új javaslat tárgyalásánál a véderő bizottságban történt. A javaslatot szabálytalanul, sürgősen hozták ide és ez összefüggésben van a báziszabályrevízió veszedelmével.

A hadügyminiszter a magyar álláspontot, a delegáció határozatát épen nem respektálja. Most is Reichskriegsministernek ismeri magát, holott a delegáció e címzés ellen tiltakozott. A delegáció tengeri útját egyenesen komikusnak tartja. Pezsgő mellett játékos csatákat rendeznek a delegációnak és a belépt díjat az ország fizeti. Kíváncsi rá, hogyan számolják majd el ennek a mulatságnak a nem irányított költségeit. Foglalkozik Pittreich volt hadügyminiszter karácsonyi újságikkal, amely beismeri, hogy minden hadügyi költségvetés eredetileg mar meg van hamisítva.

Lengyel Zoltán: Hát még a zárszámadás.

Farkasházy Zsigmond ismerteti Pittreich cikkét.

Farkasházy Zsigmond beszéde végén határozati javaslatot terjeszt elő, hogy a törvényjavaslatot a közjogi hibák kijavítása végett adják vissza a véderőbizottságnak.

Ezután áttérnek az interpellációkra.

Maniu Gyula a pánádi vérengzés ügyében interpellál.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter kijelenti, hogy annak idején Maniu táviratot intézett hozzá, amelyben lemeszárolt emberekről beszélt. A hatodik honvédkerületi parancsnokság szigorú vizsgálatot rendelt el és kiderült, hogy a részeg oláh tanítók provokálására kezdődött a zavar. A felusztott nép közepre zúdított a honvédekre és tisztokra, ekkor verekedés támadt, amelyből kifolyólag három honvédet könnyű testi sérülés miatt megbüntettek. Általában a honvédség korrektil viselte magát és csak kötelességét teljesítette.

Maniu Gyula felszólalása és Jekelfalussy nyilatkozata után a Ház a választ tudomásul vette.

Bródy Ernő a bírói és ügyészi szervezet módosításáról szóló törvényjavaslat napirendre tűzése tárgyában interpellál.

Günther Antal igazságügyminiszter kijelenti, hogy a most kiűzött tárgyak után, min-

donesetre a költségvetés előt, a javaslatot napirendre tűzeti.

A miniszter választát úgy az interpelláló, mint a képviselőház tudomásul vette, mire az ülés három órákor véget ért.

Két nap hangulatai.

★

Az egész heti újságok nyomdafesték szagú kolozsusaiból, az egymásra torló események színes halmazából megint kihalásztam magamnak egy tanulságot. Amolyan icipici ugrifüles kis tanulság, mások előtt talán már régen elkoplatott közhelyiév vált, de értékes, mert elszomorítóan, égbekiáltóan igaz tanulság.

Nézem az eseményeket és nézem azokat, akik elkövettek. Kis emberek nagy lelki forrongásra való cselekedetei, sőtét következményei a pillanatnyi gyönyörnek, a boszu gyönyörének, az akarat vad, féktelen fellobbanása. Oreg Schoppenhauer nyugodtan alhatik az ő sírjában, a szabad akarat ma is csak olyan szalma láng-fellobbanás, mint amilyen az egész életünk, mert itt ül mindnyájunk feje fölött a sötét évezredek fátum, csonos ujjaival megfegyvereztet és nyelvével öltögeti ránk: mit akartok? bliktri a szabad akarat és Schoppenhauer egy morókus nagyképű lovag, nem vagytek ti a magatok urai, ej, dehogya! A természetnek adott váltókat én számítozom le a kamatok kamatjával egy — és ez a tanulság — hogy a legcsekélyebb örömrért busásan megfizess, jótért jót ne várj, a szenvedésekért kárpótlást hiába remélsz.

Eltévedtem, míg a tanulságomig jutottam. Eltévedtem s nem tudom, hogy a lelki élet megnyilvánulásainak zürzavaros, sötét tömkelegéből hogyan találom meg a kivezető utat, amely a kicsi események nyugodt, világos szemléletéig vezet. Itt kísért körülöttem az Ezsau története, aki egy tál párolgó lencsért az elsőszülötti jog előnyelt áldozta fel és jól érzem, hogy kicsik és nagyok, mindnyájan kapzsi Ezsauk vagyunk, a mában, a ma örömeiben élünk, fityeg hányva a holnapnak és egyenként megfizetünk az örömrért, mint ahogy a korcsolyázó kis legényke egy napi vidám korcsolyázásért a bokája fájásával fizet meg.

És itt minden apropos nélkül áttérhetnék

a tél hangulatainak megírására, gondolatkorcsolyámon végigszáguldnának a városligeti tó jegén, hogy a nyüzsgő emberek közül kiválaszunk egyet-kettőt, akiken a lélekbe látás nagy próbáját megcselekedjem s a vivizskó névében kítapasztaljam: illik-e rájuk az általános megfigyelések egyenruhája. Ej, mindez fölösleges fáradság volna, beülről olyan egyformák az emberek, olyan szörnyen egyformák, mintha a képzeletből szociálista malom egyenlőre őrlő utjait megjárták volna, a külső pedig nem határoz.

A legendabeli Gretchen-külső sem garancia semmire. A szende külső alatt igen sokszor a mindenáron való érvényesülni akarás vad tüze lobog, lángol, feléget utjában mindent és élénken ég a kifejezés az arcon: „vagyok olyan legény, mint te.”

Hogy ezt így elgondolom, sajnálom Szendreyt. Sajnálom, mert egy sereg modern Gretchennek kellett megküdenie, amugy vásári módra, hangos szóval és cinnadrattázással, amiből a reklám szempontját tekintetbe véve, egy kis polgári haszon mégis származott.

Hogy Thália fölkennt papnól közül melyik fogja mégis eljátszani a szerepet, — nem tudom, annyi bizonyos, hogy nehéz dolga lesz, mert meg kell küdenie az ellentábor rideg kritikájával, amely megint csak vásári lesz, egy-néhány orrfintorítás, jóakaró mosoly, amiből világosan ki fog látszani, hogy savanyu a szálló.

Egész csinos kis harc volt ez, a nagyot akarás harca. Mert komolyan küdenie valani célból, ha eltörpülő kicsi is az a cél, jóhiszemű ellenfelekkel: ez lehet megcsodálni és megszemlélni való dolog.

De mikor közönséges apró szeszélyek, fonák, minden órában változó szeszélyek, huzogatták jobbra-balra a kibonyolódás fonálát, ez a „lehet” a benne szereplőkre fölfájós dolog, de a kívül állókra legtöbbször nevetséges. Ezért sajnálom én Szendreyt és ezért bosszantó dolog, hogy olyan egyformák az emberek, olyan szeszélyesek, hogy — és ez megint csak a tanulságom, — minden fénynek meg van a maga árnyéka.

Vajon a belső egyformaságból nem fog-e valaha teljes külső egyenlőség válni? Jó volna ezt tudni. Hogy a kincset faló és egyformán

dott meg az a dió s hogyan került az egészségesek közé? Hát kérem az megavasodhatott valamely belekerült bacillustól s a többi közé keveredhetett véletlenül. De hát ha már ezt a hasonlatot hoztam fel, hát az a kérdés, hogy hogy avasodhatott meg az a festő, s hogyan került a rossz festmény a többi közé? Az első kérdésre bizony nem igen tudok határozott választ adni! Lehet, hogy van olyan bacillus, a mit ha valaki beszív és inklinál rá, azt hiszi, hogy ő tud festeni. Sőt, ha nagyon inklinál rá, hát azt is hiszi, hogy neki okvetlenül kell is festeni. Nevezhetnének ezt röviden művészeti bacillus theorianak.

(Bár volna olyan bacillus is amitől képet venne a közönség).

Hanem kérem a második kérdésre felelni, t. i. hogy ezek a bacillusos képek hogyan kerülnek az egészségesek közé, azt már igenis tudom.

Félnek ezektől a piktoroktól. Félnek a júrok, személyes tapasztalatok igazolja, hogy nem merik nekik visszaadni a képet.

A következő esetem volt Budapesten: A műcsarnokban egy nagynevű stilizáló művészünk egyik rajzát néztem. Ez a festő, aki különben kiváló művész, sokszor tulságba megy excentrikus felfogásában. Ő belé lehet, hogy olyan bacillus került, amely arra készíteti, hogyha egy fejre esetleg két szemet rajzol, legalább arra vigyázzon, hogy véletlenül rendes helyre ne kerüljenek.

A rajz egy férfifejet ábrázolt stilizálva. A stilizálás abban állott, hogy az egyik szemet elcsuszította a füléig, a füle lecsuszot a szájáig s minden rész a stilizálás egyéni szabálya szerint elcsuszott vagy 2 centiméterre. Határozott boszankodással néztem a rajzot, mikor éppen arra jött a megboldogult jó öreg Telepi bácsi, a műcsarnok akkori műtárosa.

„Ugyan kedves Telepi bácsi — fordultam az öreg urhoz — mondja meg nekem, miben nyilvánul ennek a rajznak az a művészi kvalitása, amelynél fogva ezt a műcsarnok előkelő helyiségében kiállították?”

„Hát öcsém! kezdte buzgón magyarázni az öreg ur — nézze azt az erőt a rajzban, — nézze azt a sajátos felfogást, azt az egyéniséget — . . .” „Kedves Telepi bácsi — szakítottam félbe — én festeni ugyan keveset tudok, de azon már tud vagyok, hogy ilyen hangzatos frázissal meggyőzni lehessen.

Legyen szives nekem egészen határozottan felszólalni ennek a kiállításra elfogadták. Amelynek értelmében itt kiállításra elfogadták. A szegény sarokba szorított öreg tipegett, topogott, nyögdécselt, végre óvatosan körülnézve, a fülembe sugta: „Hát kedves öcsém, én magam sem találom ezen a képen jót — de nem mertük neki visszaküldeni.” Tehát ime! a selejtes kép oda került a jók közé, mert nem merték visszaküldeni.

Hanem tessék elhinni, hogy abban, mikor valaki egy csodálatosan lehetetlenül festett képet lát, mindig, hogy része van a feltűn-

vágyásnak, sőt a suggestiónak is. Végtelenül tudok mulatni azon a szemléltő uron, aki a tárlat legkanarásárgabb képét választja ki s magyarázza nagy hangon a körülálló hitetleneknek, hogy ez a tárlat legkiválóbb képe. Persze a közönség együgyűbb része irigységgel vegyes csodálkozással tekint arra a jó urra, akinek szerinte oly végtelenül finomult izlése van. Pedig tulajdonképpen csak fe'tünni vágyott.

Hogy pedig a suggestiónak is mily hatása van a tetszésnyilvánításban, arra is van esetem.

Lehozta Hock az első tárlatot. Hogy mily hatalmas agitációt fejtett ki, arra mindnyájan emlékezünk. Szónoki képessége s beszédének meggyőző ereje bámulatos. Egy társasággal nézegette a képet s magyarázatokat fűzött hozzá. A társaság egyik tagja egyszerre csak rámutatott egy képre s így szól Hockhoz: „No nézd már János! hogy lehet ilyen képet kiállítani! hisz az ember azt sem tudja, hogy mi akar lenni!” (A kép véletlenül Hock egyik nem tetszik?) — mondja Hock. „Kérem tanár ur, szólj hozzám, legyen szives hozza azt a képet a világosságra. No nézd azt a csodás színhatást! Nézd, hogy olvad az a sárga a lilába. Egy lehet az egész! Egy költemény, egy csodás érzés, amelyet az érzélem alakulásának pillanatában vetett vásznára a festő — nem a költő! Hát neked ez nem tetszik?” Az én megszorított műbarátom csakugyan egyszerre a legnagyobb elragadtatás hangján jelentette ki, hogy most látja csakis hogy milyen szép az a kép.

kincset osztó közös gödör, — a munkás szociállisták eme fikciója nem fog-e valaha az abszolút lehetőség határain belül valóra válni? Nem jöhet-e idő, mikor majd mindenki egyforma anyagi viszonyok között él, mikor a rangosok letessék rangjukat, a katonák csillogó egyenruhájukat.

Talán már nincs nagyon messze a közös gödör ábrándjának realizálása és keresztülvitele a természetes formák közt, de addig is, ej addig is, Mikoss Aladár katonaiszt könyvet ír és kifejti benne, hogy az istenért sem szabad engedni a szociális eszméket a hadseregbe férközni, ez káros valami, ami megmetyeljezi a katonák lelkét és ellenségeskedési vágyakat ojt beléjük. A féhomályban tartózkodni, egy rövid ideig igen jóleső dolog szemnek, léleknek, de ha Mikoss Aladár megpróbálkoznék vele, úgy gondolom, kis idő múlva kikívánczolnák ő is a világosságra. Szegény katonák! Ő hozzájuk ugyan hiába jut el a modern eszmeáramlatok híre, ők nem szociállisták, de hogy azok, jól megőrzik őket ettől a hadseregbeli rideg szabályok.

Megbukott

a szabad orvosválasztás.

Felemelték a munkásbiztosítás díjait.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

Mintegy fél éve, hogy a kormány első szociálpolitikai alkotása, a munkásbetegsegélyezésről és balesetbiztosításról szóló törvény életbelépett és a vidéki kerületi pénztárak kiterjesztett hatáskörben megkezdtek működésüket. Vérmes remények nem fűződtek ahhoz, hogy a lényegesen átformált intézmények már működésük legelején minden zökkenés és rázkódtatás nélkül fogják nehéz hivatásukat teljesíteni. De a hozzáértők és az avatottak legalább abban bizakodtak, hogy a minden fontosabb kérdésben az intézkedés jogát föntartó felsőbb fórumok — országos munkásbetegsegélyező pénztár és állami munkáshivatal — kellőképen kioktatják és

megfelelő utasításokkal ellátják az átalakulás nehézségeivel küzdő kerületi pénztárakat. E várakozás kellemetlen csalódást hozott, mert még ma is, fél évvel a törvény életbelépte után a helyi szervezeteknek nélkülözniök kell azt a céltudatos vezetést, amelyet törvény és miniszteri rendelet a felsőbb fórumoknak kötelességévé tettek, amellet, hogy az autonóm intézkedés jogát ugyszólván teljesen kivették a vidéki pénztárak kezéből.

E cikk keretében nem tehetők szóvá mindazon súlyosan érzett hiányok és bajok, amelyeknek sürgős megszüntetése eminens érdeke a biztosítás körébe bevont százezernyi munkásságnak és a biztosítás költségeivel tulontul megterhelt kereskedői és iparosostálynak. Ezuttal egyrészt csak azon hivatott helyre juttatott panaszokról akarunk megemlékezni, amelyeknek gyors elintézése hatalmas lépéssel vinné előbbre a biztosításnak nem eléggé fölkarolt ügyét, másrészt ismertetjük azokat a legujabban tett intézkedéseket, amelyek Aradnak és Aradmegyének négyezer munkaadóját, valamint tizenkét-ezernél több biztosított alkalmazottját közelről érdeklik.

A fölemelt járulékok.

Az országos pénztár új alapszabályai hat napibérosztályt állapítanak meg, amelyeknek 1, 2, 3, 4, 5 és 7 koronás átlagösszege után a kisiparosok két százalékos, a többi munkaadók pedig három százalékos heti járulékot tartoznak fizetni. Az aradi pénztár igazgatósága közben nézeteltérés volt arra nézve, vajjon a heti járulék hat vagy hét nap után számíttassék. Arra való tekintettel, hogy a törvény szerint csak a biztosított keresete után számíttandó a járulék és az ipari munkás csupán hat napra kapja a bérét, az igazgatóság több tagja a hat napos számítást találta helyénvalónak, míg mások a pénztár hét napi segélyezési kötelezettségéből a hét napi járulékszámítás mellett érveltek.

Az országos pénztár elnöksége a napokban foglalkozott e rendkívül fontos kérdéssel és az utóbbi irányban vagyis a hét nap után való számítás mellett döntött, azzal az indokolással,

hogy a pénztárakra elviselhetetlen terhet rakna a hét napi segélyezés hat napra fizetendő járulékok mellett.

Mint hogy az új járulékfizetés már február 1-én életbelép, az aradi pénztár figyelmezteti Arad munkaadóit, hogy a jövő hónap 1-jétől kezdve a munkaadók alkalmazottjainak 1, 2, 3, 4, 5 és 7 korona átlagos napikeresete szerint az eddigi járulékok helyett 21, 42, 63, 84, 105 és 147 fillér heti járulékot kötelesek fizetni. Az ötnél kevesebb munkással dolgozó kisiparosok azonban csak heti 14, 28, 42, 56, 70 és 98 fillér heti járulékot tartoznak a pénztárnak beszolgáltatni.

Megalakul a választott bíróság.

A paritásos alapon kiegészített pénztári választott bíróságok eddig azért nem kezdhettek meg vitás kérdéseket eldöntő működésüket, mert az igazságügyminiszter még nem nevezte ki a bíról karból veendő elnököket és a bírósági eljárást szabályozó rendelet sem volt meg. Az állami munkásbiztosítási hivatal bíról osztályának egyik tagja Pap Géza dr. osztálytanácsos-bíró most készült el a négyszáz szakaszos eljárási rendlettel, amelynek egy január 27-én tartandó igazságügyminiszteri anketén való tárgyalását nyomban követi a rendelet életbeléptetése és a táblai székhelyen 800, egyebütt 600 korona pótlékkal díjazott bírósági elnökök kinevezése. A rendelet szerint a megválasztott bírósági ülnök nem mondhat le tisztségéről és az ülésekről igazolatlanul elmaradók mindannyiszor száz korona pénzbüntetéssel büntetendők, hogy a tiszteletbeli állásokra megválasztottak tisztük lelkiismeretes betöltésére szoríttassanak. Az igazságügyminiszter az aradi választott bíróság bíró elnökéül Jákó Sándor dr. kir. törvényszéki bírót nevezte ki, aki azonban a kinevezést nem fogadta el. Fábrián Lajos törvényszéki elnök ma Ribiczek Ferenc és Bittó József törvényszéki bírákat terjesztette fel kinevezésre.

Visszatérés a fix orvosrendszerre.

Az országos pénztár igazgatósága és az országos orvosszövetség vezetősége között tanácskozások folytak a sok háborúságot okozott pénztári orvoskérdésnek országosan való egységes szabályozása dolgában. Már a tárgyalások legelején az orvosszövetségnek el kellett este-

kép. „No hát, ha annyira tetszik, akkor vedd is meg!” Azzal Hock félszemével rám hunyortott, én kitéztem a cédulát s a műbarát kizsádkolta a 100 forintot.

Mindebből pedig azt láthatja az én kedves hallgatóságom, hogy mennyi mindennel lehet hatni arra, — akinek nincs meg a saját erős alapu jóízlése, de viszont azt is láthatjuk, hogy nem csodálható, ha a közönség nagy részét igazán ingataggyá teszi ítélete megalkotásában a sok bacillusos kép. S az ezeket a festményeket gyártó festők szinte iskolákat alkotnak s az ezekből az iskolákból kikerült festők alkotásai kinövései a művészetnek, ezek azok a képek, amelyek miatt a közönség nem tudja élvezni az igazán jó modern képet, — ez az az 5 avas dió, amely miatt eldobjuk a hatodikot, a jót.

Ezek a festők mintha kartelt kötöttek volna arra, hogy a leglehetősebb színű képeket festik. A legujabb secessionista képen csak kék és sárga színt láthatunk. Szinte az ember arra a gondolatra jut, hogy ez a festő elhatározta magában, hogy ezentul mindent kében és sárgában fog látni. A piros kendő, lilaszínű — a zöld fű, sárgaszínű; a libák kék és így tovább. S ha mégis illő finomsággal megkérdezzük tőle, hogy miért lila az a piros kendő s miért kék az a liba, hát a maga felfogása szerint kimagyarázza a dolgot. „Kérem — mondja a mester, én éppen abban különbözöm a modern festőktől, hogy míg azok megfestik a természetet úgy amint van, én azt

amit látok magam előtt, előbb átiszűröm a lelkeimen s csak azután festem meg.” — Hát hiszen ő ezt megteheti, de mi ebből csak azt látjuk, hogy rossz a szűrőgépe! — Ilyen felfogás mellett alakult az u tramodern secessió iskola.

Van azután másféle kinövés is.

A sajátos irányu impresszionistának a munkája. Oh ennek már könnyebb dolga van! Kiteszi maga elé a tiszta vásznat. A vászon közepére odatez egy barna festékcsoport. Ebbe azután beleken sárgát, pirosat és kéket. Közben élesen figyel, vajjon mi lesz belőle? Ha véletlenül több benne a piros szín, akkor lesz belőle „Reggeli hangulat” (Ara 5000 korona). Ha esetleg sárga színt nyomott véletlenül többet a palettára s a képen a sárga szín dominál, akkor „Esthangulat” lesz belőle. (Ara 6000 korona — mert a sárga festék nagyon drága). Ha azután keni keni a festéket és nem tud belőle kihozni semmit — akkor „Nyugalom” a címe (Ara 10000 korona). Egészen komolyan állítom, hogy a kiállításokon akárhánny ilyen módon készült képet lehet látni. Azt is meg-sugom, hogy a piktorok az ilyen képet „poletariccnak” nevezik.

Ezek azok a képek, amelyeknek az elitelésében teljesen egyezem a közönséggel. Ezek azok a képek, amelyek a közönséget félrevezetik és elfogulttá teszik a modern képek iránt s ezek a képek az okai, hogy akárhánny szalónban elhangzik ez a kijelentés: „Tudja Isten, én a modern képeket nem szeretem!” Szeressük

mi a modern képeket, mert az tárja elénk a valót igaz színekkel, őszinte érzéssel, de üldözzük a modern rossz képeket, amelyek rendszeren vagy tehetségtelen, vagy különc, vagy meghibbant agyu festőnek a produktuma.

Hanem felolvasásom címe után esetleg más atelier titkokat vár az én kedves hallgatóságom. Atelier titok! Micsoda kitünő idegizgató cím! Akárhánny maguk elé képzelik a félhomályu műtermet, a misztikus sarkokat, a pihenő modellt: valami édes illatot vélnek érezni, sejtelmes ruhasuhogást hallanak.

Régen, igen régen két vágyam volt! Vajha én csak egyszer is bepillanthatnék egy rózsaszín budoár félhomályába s egy misztikus műterem mélyébe. Az előbbibe huzott a 20 esztendő pezsgő vére, az utóbbiba a művészet romantikája.

Égő agyamban fiatalos fantáziával mindkét helyet csodás színeben képzeltem magam elé!

Azóta megfordultam mind a kettőben! S bizony úgy jártam, mint az a vendég, ki a vendéglőben filét rendelt s kimerít a könyhába s végig nézte, hogyan csinálják? Mire ké-szen lett a filé, azt mondta: „Köszönöm — Károly fizeték!” —

Szívesen bele engedném pillantani az én kedves hallgatóságomat az atelier félhomályába — de hátha még tisztelettel rendelni a filét?!

nie a szabad orvosválasztásért való kardoskodást, mert a fix orvosrendszer elfogadása sine qua non-ja volt annak, hogy az országos pénztár egyáltalában tárgyalásokba bocsátkozott. A tanácskozásokat még nem fejezték be, egyik pénztári vezető férfitu információja szerint azonban a megegyezés a következő alapon fog létesülni:

Fix alkalmazásu orvosrendszer, kerületi beosztással. Egy-egy kerületi orvosra nyolcszáz pénztári tag és ezek családtagjainak kezelése jut, amiért a pénztári orvosok megélhetést biztosító mintegy évi négyezer korona fizetéssel díjazandók.

Az egyezmény létrejötte esetén természetesen Aradon is megszűnik a ma érvényben lévő korlátolt szabad orvosválasztási rendszer és a pénztár a fix rendszerhez tér vissza. Mint hogy az aradi pénztárnak már ma 12000-nél több tagja van, a kerületi rendszer bevezetése esetén tízenöt orvost fog alkalmazni, akik közül körülbelül tíz aradi és a többi vidéki lesz. Ha e számhoz hozzávesszük a pénztárnak ügyvezető orvosát, aki természetesen megfelelő díjazás mellett — csupán pénztári orvosi szolgálatot teljesítene és a választott bíróság szakértő orvosát, továbbá speciálista orvosokat, úgy nyilvánvalóvá lesz, hogy az aradi pénztár orvosdíjazására fix rendszer mellett is akkora összeget — mintegy évi 72-75 ezer koronát — fog fordítani, mint amennyinek megfizetésére szabadorvosválasztás esetén köteles. Az országos pénztár vezetősége ma is elismeri, hogy ideálisan jó orvosrendszer a szabad orvosválasztás, de Magyarországon a viszonyok kezdetlegessége miatt ma még kivihetetlen.

TARKASÁGOK.

A lefőzött keleti expressz. Az aradi színház egyik közismert habituéje ma elcsipte a folyosón Szendrey Mihályt. Barátságosan megragadta az igazgató kezét és melegen szolt:

— Gratulálok, kedves igazgató ur! Gratulálok!

— Nincs miért! — szerénykedett Szendrey. Elvégre máshol is vannak jó előadások!

— Nem is azért, kedves igazgató ur. Hanem azért, mert az ön színháza lefőzi a keleti expresszt is!

— ???

— No igen! — adja meg a magyarázatot a habitué. Mert a keleti expresszvonat mégis csak megáll itt-ott. De az a légvonat, amely az ön színházában jár, egyáltalában nem áll meg soha!

A gyanus műsor. A Központi kávéház színészasztalánál a heti műsor összeállításáról beszéltek. Lettner Ernő dr. odaszól a szomszéd asztaltól:

— Mit adnak vasárnap este?

— Kérem, — feleli Várnay Jenő, — ha a Kaméliás hölgy a Lovag ur után megy, akkor kell, hogy a Sárga csikóra kerüljön a sor!

A Horty Sándor lakása. Kállay Jolán lakást bérelt a Kossuth-utcában és ma, kedélyes bohém-társaságban tartotta meg a házfelszentelést, amelyen megjelent Horty Sándor is. Végignézte a négy remekül berendezett szobát, de egyáltalában nem adott tetszésének kifejezést. Természetes, hogy ezt a háziaszony nem állhatta meg szó nélkül.

— Talán nem tetszik a lakásom? — kérdezte aggodalmasan.

— Dehogyan nem! — felelte Horty. De tudod, én már hozzá vagyok az ilyenekhez szokva. Nekem is ilyen négyszobás lakásom van, azzal a különbséggel, hogy csak két szoba van benne. Azok közül is az egyik — folyosó!

A büszke titkár. Ma délelőtt a lóvasut nagyási mániába esett. Elgázolt egy asszonyt. A lóvasut agilis titkára Tenner Alfréd Pál kétségbe volt esve. Egész buskomoran ült a kávéházban, alig lehetett egy-egy szót kivenni belőle. Az asztaltársaság egyik tagja egy ideig igyekezett jobb kedvre hangolni Tennert, aki azonban nem is válaszolt a hozzá intézett szavakra. Végre Mikosevits Iván, az asztaltársaság egyik tagja megunt a szomorú fiatalember hallgatását és erélyesen reászolt:

— Hallod, legalább a kérdéseinkre felelhetnél! Azért, mert a lóvonat elgázolt egy embert, azért nem muszáj — ilyen büszkének lenned!

A Mezei-ügy a járásbírószágon.

A bejelentett merénylet.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

A Mezey gyilkosság ügye, amely két nap óta tartja izgalomban Arad városát, ma az aradi büntetőjárásbírószágot foglalkoztatta.

Duma Liza még november negyedikén jelentette Mezei Vilmost az aradi rendőrségen életveszélyes fenyegetés miatt. Ismeretes ugyanis, hogy Mezei, aki a Benoid-gázgyár egyik szerezője, e minőségében hosszabb ideig távol volt Arad városától és csak november elején jött haza. Felesége ekkor sirva paraszolta el neki, hogy Sipos Sándorné őt Duma Liza biztatására leitatta, azután ittas állapotban Duma lakására vezette, aki erőszakot követett el rajta.

Mezei e miatti felháborodásában még aznap elment Duma házához. Duma az ablakon keresztül látta Mezeit közeledni s eltávozott az ablaktól. Mezei azonban csak az udvarig hatolt, onnét revolverral megfenyegette Dumát és felesége kérelmére hazament.

Mint köztudomásu, Mezeiék boszuja nem aludt el, hanem az elmúlt szerdán véres elégtételt vettek megrontott családi boldogságukért. Az asszony rálőtt Sipos Sándornéra, Mezei pedig kétszer rálőtt Dumára, de egyik golyó sem talált.

Mivel a rendőrség közcsend elleni kitágást, életveszélyes fenyegetés vádját látta fenforogni, az ügyet a büntető járásbírószághoz tette át, ahol ma hallgatta ki Zih József kir. aljárásbíró a vizsgálati fogságban levő Mezeit és Mezeinét, továbbá a feljelentő Duma Lizát.

Mezei Vilmos belismerő vallomást tett. Nyugodtan elmondta, hogy feltett szándéka volt Dumát agyonlőni s csak felesége kérésének engedve, távozott Duma házából.

Mezeiné elmondja, hogy miképen csábította el őt Siposné segítségével Duma Liza és hesszasan ismertette az eset körülményeit.

Érdekes volt Duma Liza kihallgatása. A magas, erős román, aki foglalkozására nézve tehénkupec, eladja, hogy a múlt év november negyedikén észrevette, hogy Mezei ott áll az udvarában. Kiment, hogy megkérdezze, mit keres itt, mire Mezei az udvarról eltávozott. Erre ő utána ment és az utcán szóváltásba keveredett Mezeivel, miközben az revolvért rántott és megfenyegette, hogy agyonlővi. Duma ijedten lakásába menekült, úgy, hogy Mezei nem hajthatta végre gyilkos szándékát.

Tagadja, hogy Mezeinével neki viszonya lett volna. Ő feleségétől elváltan él és Siposné, aki a házba járatos, több ízben említette neki, hogy tud a számára egy jóra való gazdaszszonyt. Egy alkalommal el is jött Mezeinével és azt mondta, hogy ő az, akiről beszélt. Duma ekkor Mezeinét felfogadta és mindjárt adott is neki husz korona előleget. Mezeiné ekkor azzal távozott, hogy a legközelebbi napok egyikén szolgálatába áll, de nem jött és ő Mezeinével azóta nem is találkozott.

A bíróság az iratokat áttette a kir. ügyészséghez, mivel a jelen ügy szoros összefüggésben áll a gyilkosság ügyével és ugylátszik, hogy egy akaratelhatározás folyamánya. Az ügyészség ugyanis szándékos emberölés kísérlete miatt Mezei ellen eljárást tett folyamatba s így a két ügyet egyesítve fogják tárgyalni.

Megszurkált rendőr.

Vérengző örült.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

Az aradi rendőrségnek ma komény munkát adott Kovacsik János esernyőcsináló. A szerencsés véletlen dolga, hogy az elborult elméjű, iszákos nem három ember vérént ontotta ki. A feleségét, egy rendőrt és önmagát akarta hatalmas konyhakésével meggyilkolni ez a szerencsétlen, beteggyu állapotember, azért, mert nem ihatott annyi pálinkát, mint amennyit az alkohol-méreghez megszokott gyomra kíván. Sikert Kovacsiket megfékezni és az aradi kórház elmeosztályára szállítani.

A Mikes Kelemen utca 7. számú házban lakik Kovacsik János, esernyőfoltozó. Az egész város ismeri az állandóan részeg, megháborodott embert. Bebe jár a hazakba egy kis foltozni valóért s ha nem kap munkát, imígyen vigasztalta önmagát:

— Sebaj, csak a spirítusz gyárakat segítse az Isten. Mig spirítusz van, addig Kovacsiknek is van spirítusz.

Ezek a világos pillanatok. Egy kis pálinka megvigasztalta s ilyenkor csendes, ártalmatlan volt. Ha azonban többet szedett be kelleténél a jóból, akkor pokollá vált körülötte a világ. Mindeniben ellenséget látott, akik az ő spirítusz gyárát akarják ellopni, elpusztítani. Kétségbeesett, elvesztette bizalmát, azokban a hatalmas, kifogyhatatlan kazánokban sem bízott, melyek ezerhektoliter számra rejtegetik a drága nedűt. Öngyilkossági kísérleteket követett el ilyen alkalommal nem is egy ízben. A rendőrségre került, ahol számtalanszor megigértették vele, hogy jobban megbecsüli az életet és nem fogja magát megölni.

Ma délután aztán komolyra vált a helyzet. Kovacsik János torka égett mint az olvasztó kohó. Az esernyőcsinálás ebben az időben az ugynevezett holt pontra jut. Pénz nem igen áll a házhoz, de inni — muszáj, mert inni jó. És az iszákos ember mit tesz ilyenkor? Leveti a gyermeke lábáról a cipőt, eladja magáról a kabátot, kivesszi a beteg felesége feje alól a párnát és viszi a — depotba. Ott csepfolyóssá válik, lesszalasztja a torkán.

Kovacsik János is hozzányúlt az ultima raciónhoz. A beteg feleségének a feje alól a párnát akarta eivinni, hogy eligya.

Azok nyomoruságon keresztül ment asszony mindent eltűrt, de azt már ő is meg sokallotta. A mit Kovacsik János sohasem tapasztalt, azt ma meg kellett érnie. Az asszony nem engedte a párnáját. Kovacsiknak vérbe borultak a szemek. Nem lát mást, csak a depót, melynek ajai nem nyílnak ki, ő nem mehet be és nem oltathja égő torkának tüzét. Ezt a meleget csak a forró vér latsa hűsitheti. Kést rántott Kovacsik és le akarta szurani a feleségét.

Az asszony elmenekült előle. Az u cára futott, siránkozó sikoltózással. Az ember legjobb barátja a véletlen jött segítségére. Éppen ekkor ment arra egy rendőrfőjárt a felváltásra.

Berohantak a házba és rémülve vették észre, hogy Kovacsik az ingét szakítja le tes-

téről és a kést a szívébe akarja szúrni. Egyik rendőr odaugrott, ki akarta venni a hatalmas konyhakést. Kovacsik azonban gyorsabb kezű volt, karon szurta a rendőrt. Nagy küzdelem árán sikerült végre a habzó száju, önkívületében artikulálatlan hangokat hallató őri embert megfékezni.

A mentőkocsi jelent meg a ház előtt s az elhomályosodott agyu embert beszállították az aradi közpórház elmeosztályára.

Hatodfélholdas ajándék.

Különös kérelem.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

Kissé különs izü az az ajánlat, amelyvel a napokban leple meg Arad városát Gutzjahr Mihály földbirtokos, törvényhatósági bizottsági tag. Gutzjahr Mihály nem kér egyebet, mint öt és fél holdat a város legtermékenyebb földjéből. Ennek ellenében felajánl a városnak egy két és fél holdas területet magába foglaló, teljesen terméketlen dűlőutat. Gutzjahr Mihály tehát a minőségben mutatkozó különbözettől eltekintve, három hold primaföldet kér ajándékba a várostól, igen különösen okadatulva meg, hogy miért hajlandó ő ezt a csekély ajándékot elfogadni.

A pécskalak és a simándiak ugyanis eddigelő vagy Aradon keresztül jutottak egymáshoz, vagy a Gutzjahr féle földeken keresztül vezető s a simándi utat a pécskal uttal összekötő dűlőutat használták. Legtöbbször az utóbbi uton jártak, mert így elkerülték a kövezetvámot, s mert ez az út különben is rövidebb. Gutzjahr Mihály tehát azt indítványozza, hogy a dűlőutat vegye meg tőle a város, szedjen rajta kövezetvámot s miután így nagyszerű kereseti forráshoz jut, adjon ezért cserébe hatodfél hold kitűnő termőföldet.

Igazán sajtósági dolog, hogy egy törvényhatósági bizottsági tag milyen kevés sütnivalót tétel fel a városi tanácsról és a gazdasági szék tagjairól. A város, ha jónak látja, hatodfél hold elajándékozása nélkül is kitolhatja a vámkorlátjait, úgy, hogy a Pécska és Simánd közt közlekedők kénytelenek legyenek kövezetvámot fizetni. A Gutzjahr féle dűlőút megvétele tehát nemcsak merőben fölösleges, de egyenesen káros is a városra nézve. Mert a város, mint bizonyos erkölcsi kötelezettségek alatt álló jogi személy, a dűlőuton csak akkor szedhetne vámot, ha ezt az utat állandóan jó karban tartaná, ami egy dűlőutnál tetemes költségbe kerül. Gutzjahr Mihály, mikor egészen naivul hatodfél hold termőföldet kért a várostól, nem gondolt arra, hogy ezzel szemben egyetlen fillér hasznot sem hozt a dűlőút átadásával a városnak. Sőt ellenkezőleg, fölösleges költségeket okoz.

Szóval: ez a kérés igazán nagyon különös, különösen akkor, ha olyan embertől ered, aki virillista jogon ül a törvényhatóságban. Aradvárosa pedig igazán sokkal szegényebb város, semhogy hatodfélholdas ajándékokat adjon egy virillistának.

A furcsa ügy a gazdasági szék döntése elé tartozik. A gazdasági szék két tagja, Blaskovics Antal és Mittner József ma helyszíni szemlét tartott a dűlőút felett s ennek eredményeképpen azt hozza javaslatba, hogy a gazdasági szék, mely hátfői ülésén dönt ebben az ügyben, utasítsa el kérésével Gutzjahr Mihályt. Ez a javaslat remélhetőleg határozattá is válik, mert igazán a legfőbb ideje már, hogy a városnál a fej nélkül való és a város megkárosítására vezető gazdálkodásnak vége szakadjon.

A madarak védője.

Ki visel gondot az éhező madárra?
A galambot édes morzsával ki várja?
Ki ügyel az egyéb apró tollas népre,
Szerény pacsirtára, szemtelen verébre?
Ki vendégeli meg minden fagyos reggel.
Buza keveréssel, tengeri szemekkel?
Kinek az érdeme, hogy mind idetérnek
Büszke tollasai a Szent Márkus térnek?

Csipogják, csacsogják a főtéren végig:
Lukácsy Lajos a pátronusok nékik.
Madár-nyomort nemcsak maga veszi észre,
Mást is ösztökél a példa-követésre.
S hizik, az utcákon nap-nap után látva,
Mind több e városnak a madár-barátja.
Sőt buzditására Nemess Géza végre
Egy slusz buzát ajánl — madárelésre.

S most, jaj, a madarak rettegésbe törnek:
„Miért is választották ép őt — színiügyörnek?
Eddig a költöző madaraknál maradt,
S elcsábították az öltöző-madarak:
A színpadi gerlek, szépszavu pacsirták,
Koloratur-rigók hűtlenségre birták.
Nem bannók ha néha azokra tekintget;
— De miattuk végkép ne hagyjon el minket! ...”

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi vasutas szövetség művész estélye és bálja. Február 15-én rendezt az iparház összes termeiben idej, művészestélylyel egybekötött bálját az országos vasutas szövetség aradi kerülete. A bálra máris erősen folynak az előkészületek. A művész estély programja a tavalyit is felülmúlja, oár az is páratlanul állott a farsangi mulatságok között. A művészestély főbb számaiban fővárosi művésznők szerepelnek s köztük a legnagyobb magyar postak egyike is. Maga a művészestély valóságos művezetet nyújt s találkozó helye lesz Aradváros intelligenciájának, egyesítve a mulatni vágyást a művészet pártolásával. A művész-estélylyel egybekötött bálra a meghívók e hó végén bocsájtanak ki s a rendezőség az estélyig már permanenciában marad. A rendezőség élén Vas István dr., az eddigi kitűnően sikerült estélyek rendezője áll.

(=) Tanító-bál. Az idej farsang feltűnően szegény a nagyobb mulatságokban. Karnevál ötlensége nem dicsekedhetik sehol oly nagy sikerekkel, mint az aradi tanítók mulatságán. Valóban szerencse a mulatni szerető fiatalság részére az, hogy a tanítók ismét megtartják jó hírű mulatságukat. A megnyilatkozó nagy érdeklődés miatt a rendezőségnek ismét nagy és kényelmes helyiség után kellett néznie, mert ma már nem lehet az iskolában megtartani. A mulatság a Fehér Keresztben lesz. A helyiség változtatás azonban nem változtat a tanító-bál egyszerű és házi jellegén. Az ételek, bár-

mi legyen az, ára adagonként egy korona lesz. Az italok ára is mérsékelt lesz, ez biztosíték, hogy a közönség nem csak jól, hanem olcsón is fog mulatni. Mint minden évben úgy az idén is hangverseny fogja a táncmulatságot megelőzni. A hangverseny magas nívója megfogja lepni Arad művelvezetekben kényes közönségét. Ezért egyedül érdemes a mulatságra elmenni. A tombolára is nap-nap után érkeznek a szép és értékes adományok, ez jele annak, hogy a közönség meghallgatta a tanítóság kérés szavát. A napok folyamán közli a rendezőség az adományozók névsorát. A rendezőség figyelme mindenre kiterjed s élén buzgólkodik Lautner Mátvás elnök. A meghívókat a jövő hét folyamán bocsájta ki a rendezőség.

(=) Mulatság Világoson. A világosi Mária-roszfűzér és segély-egylet folyó hó 25-én a létesítendő szegényekháza javára a kaszinó dísztermében táncal egybekötött tombola estélyt rendez. Belépti díj: család jegy 5 korona, személy-jegy 2 korona. A rendezőség Török Árpádné urnó egyesületi elnökével buzgón fáradozik a táncestély sikere érdekében, ami, tekintetvel a jótkonycéra, várt eredményének ígérkezik.

A párisi szücs ügye.

Weisz Paula nyilatkozik.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

Wolfner Rezsőnek, a brutalitással és más kellemetlen dolgokkal vádolt párisi szücsnek ismeretes ügyében ismét nyilatkozatot hozott a posta. Leadjuk, úgy, ahogy kaptuk, de ezzel egyelőre le is zárjuk a nyilatkozatok áradatát. A Wolfner féle sajtópörben legközelebb dönt a bíróság: majd akkor kiderül, kinek van igaza.

A levél így hangzik:

Felkérem a tekintetes szerkesztőséget, hogy a f. hó 15-én az Aradi Közlönyben megjelent „A párisi szücs” cikkére alábbi levelet válaszul felvevni sziveskedjék.

Triznai István volt kollegám úgy látszik nem ő saját akarat elhatározásából, hanem Wolfner ur rábirása folytán írta ezt a levelet — melyre csak annyit írhatok, hogy abból egy szó sem igaz. — Tudom, hogy mily karakterű ember Wolfner ur, amennyiben még nem felejtettem el, mikor annak idején Grósz László, a helybeli Grósz Ignácz uradalmi gépész fia elment Wolfner urtól. Wolfner minket rábirt, hogy az ő általa szerkesztett levelező lapot aláírjuk, sőt mindnyájunkkal nyilatkozatot íratott alá, hogy a konzulátusnál csak ezt és ezt szabad nekünk mondanunk.

Mikor a konzulátushoz mentünk, egy szóval sem mondta meg nekünk, hogy hova megyünk, csak annyit, hogy öltözzünk fel s csak mikor a fel uton voltunk, mondotta meg hova és mily célból megyünk.

Továbbá kijelentette, hogy a konzulátusnál nem szabad őt elárulnunk, mert különben még aznap kénytelenek leszünk házáat elhagyni. Én szegény lány létemre nem tehettem egyebet, mint hogy az ő érdekében vallottam.

Nem mondom, hogy béremet nem fizette ki — csak hogy öcsémnek, ki szintén nála volt és kinek utiköltségét Paristól Aradig megkellett volna térítenie — ugy látszik Wolfner ur elfelejtett pézst adni. Öcsém kénytelen volt ezen utat saját költségén megtenni. De azt hiszem, hogy megériül ezen összeg, mert átadtuk az ügyet egy ügyvédnek behajtás végett.

Ami az élelmezést, valamint a ruházatot illeti, mondhatom, hogy ennivaló volt, de a ruházással nem nagyon dicsekedhetem, amennyiben engem december hóban Wolfner tavaszi kádban küldött haza. Ami az öcsém ruházatait illeti, dacára, hogy ki volt alkudva, hogy Wolfner ur köteles őt ruházní, a jó ruhát elvette tőle, a rosszat pedig meghagyta nála s így Aradra a szó szoros értelmében rongyosan érkezett meg.

Triznai ur írja, hogy Wolfner ur velem semmi rosszat, nem akart tenni. Nagyon csodálom, hogy oly jól van informálva, mert azt hiszem, hogy ily dolgoknál nem szoktak tanuk jelen lenni. Hiszen ez a főok, amiért tőle eltávolítottam.

Csodálkozom, hogy Wolfner ur másokkal irat a saját nevében levelet. Miért teszi ezt, talán fél? Pedig tartalékos tiszt, tehát bátran írhatna bármit.

A tekintetes szerkesztőségnek e soraim közléséért köszönetet mondva vagyok

tisztelettel
Weisz Paula.

Hajdan és most.

Az egyetlen jó műfaj máma — csak a makáma. — Uj színügyéről hogyha szól — nem is kell rimelnie jól — mivelhogy minden színügyér — a lap számára kincset ér. — Jó, hogyha róluk szól a tréfa — pikáns ügyet vár Ádám s Éva, — mivel a kulisszák során — sok hölgy jár későn és korán. — A színügyér, ha szive ép, — a színpadra hódítvalép, — a karhölgyek mind tisztelik — s ő bont vásárol nekik. — A primadonna tiszteli, — s ő jó tanácsot ad neki. — Az énekesnő szive lágy — ha színügyi babérra vágy — és minden nőnemű egyén — legyen dús gazdag, vagy szegény, — ha egyszer már a színház tagja — a szívet színügyörnek adja.

A fenti kép ime, mutatja, — hogy mit művelt a színügy atyja — midőn még nem volt színügy öre — s magasztos cél nem volt e ötte. — Ha láz állott a női házhoz — ő volt, aki medicinát hoz — és nem zavarta szívtusa, — csupán a hölgyek pulzusa. — És tapogatott óraszám — a művésznőknek pulzusán. — De változott a helyzet máma — tanu reá e szép makáma — s mióta ő a színügy atyja — a pulzust ilyen tapogatja:

Forrongás.

A házszabályrevízió miatt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 18.

A házszabályrevízió előtérbe került kérdése nagy zavart idézett elő a politikai életben és alkalmas arra, hogy komoly válságba döntse az országot, hacsak a kormány álláspontjában legközelebb fordulat nem áll be. A függetlenségi párt többsége tudvalevőleg a legerélyesebben kijelentette, hogy semmiképen nem hajlandó a házszabályok módosítását elfogadni, még az esetben sem, ha a tegnap elfogadott módosításokat a kormány magáévá tenné is.

A függetlenségi párt forrong.

A függetlenségi párt e kérdésben számos töredékre oszlik. A képviselők egy része minden módosítást ellenez, mert nézeteik szerint a függetlenségi párt nincs hivatva arra, hogy a házszabályok módosítását keresztülvigye. Azzal érvelnek továbbá, hogy éppen ez a párt az, amely évekig küzdött a házszabályrevízió ellen s a párt számos tagja a házszabályok módosítása ellen elfoglalt álláspontjának köszönheti mandátumát.

Többen vannak a pártban azok, akik hajlandók a módosítást elfogadni, de csak a jövő, az általános választói jog alapján összeülő parlamentre nézve, illetve ettől fogva kívánják azt érvényesíteni. Ezek száma azonban nem lenne elegendő arra, hogy a kormányt eltérítse álláspontjától.

A függetlenségi párt nagy többsége a mellett foglal állást, hogy a katonai javaslatok, a költségvetés kivételes elbánásban részesüljenek és ne vonassanak bele a sürgősség keretébe.

A kormány számolva mindezen nehézségekkel most azon van, hogy közeledést hozzon létre a saját és a függetlenségi párt többségének álláspontja között. Ma este ez ügyben a miniszterelnöki palotában minisztertanács volt, amelyen Josipovics Géza horvát miniszter kivételével a kabinet minden tagja részt vett. A konferencia esti hét óráig tartott és a hivatalos jelentés szerint „a folyó ügyeket” tárgyalták. Ez a forma tudvalevőleg az, amelyet a hivatalos jelentések arra használnak fel, hogy vele fontos ügyek tárgyalását elpalástolják.

A házszabályrevízió és a választójog.

A képviselőház folyosóján ma sokat foglalkoztak a házszabályrevízió és a választói reform kérdésével; különösen a függetlenségi pártból alakult csoportok hangoztatták aggodalmaikat.

Apponyi Albert gróf iparkodott a szenvedélyeket lecsillapítani. Utalt arra, hogy a választói reform után egy csoport szocialista és a mainál nagyobb nemzetiségi frakció kerülhet be a Házba, akik ellenében a házszabály szigorítása nélkül a nemzeti szupremáciát megvédeni majdnem lehetetlen.

A katonai követelésekkel szemben felmerült aggodalmakkal szemben ezt mondotta:

— Biztos reménység van arra, hogy a katonai kérdéseket a nemzeti szempontok kidomborításával és győzelmével sikerül megoldani. Kilencvenkilenc százalék lehetősége a kedvező megoldásnak, egyetlen

százalék miatt nem volna józan dolog a parlament munkaképességét kockáztatni.

Valaki ekkor közbevetette, hogy a választói reformot meg kellene ismertetni.

— A választói reformot, — mondotta Apponyi, óvatosan kerülve a közbeszólás érdemére vonatkozó választ — okvetlenül meg kell csinálni. Ha mi el nem készítjük, megcsinálják mások, akik a nemzeti állam fennmaradásával nem törődnek.

Később Hoitsy Pál, a függetlenségi párt ügyvezető alelnöke hírül hozta, hogy Kossuth Ferenc beleegyezik abba, hogy a házszabályrevízióban foglalt sürgősség alól kivegyék az appropriációt és a katonai kérdéseket. Híre ment, hogy ez ügyben kompromisszum készül.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter nagy csoport függetlenségi képviselő előtt magyarázgatta, minő veszedelemmel jár a kivételek statuálása az új parlamentben. Nemzeti szempontból a kivételek megalkotása veszedelmes, kormányzati szempontból pedig tarthatatlan. A maga részéről a pártközi értekezleten a kivételek ellen fog szavazni, de ha leszavazzák, ebből a konzekvenciákat nem fogja levonni, mert a revízió nem a kormány javaslata, hanem a parlamenté. Azután a választói reformról szólva hivatkozik arra, hogy minő veszedelemmel járhat a magyarság szupremáciájára e reform akkor, ha megfelelő szigorított házszabály nem állana rendelkezésre.

A függetlenségi párt azonban a sok kapacitálás után is nagy többségében kívánatosnak tartja, hogy a sürgősség alól az új házszabályokban bizonyos kivételeket alkossanak.

Kilépés a függetlenségi pártból.

Uray Miklós, a nyirbátori kerület országgyűlési képviselője ma kilépett a függetlenségi pártból és ezt levélben tudatta Kossuth Ferencel, a függetlenségi párt elnökével. Az érdekes levél, amely súlyos igazságokat vagdos a függetlenségi párt és nagynevű elnökének fejéhez, így hangzik:

Nagyméltóságú miniszter ur! Tiszelt Barátom!

A koalíciós kormány elérkezett programjának utolsó pontjához, a házszabályrevízióhoz és a választói reformhoz. Ezen alkalom kényszerítő hatása alatt a vezetésed alatt álló függetlenségi pártból kilépek.

Kilépésemnek csakis politikai okai vannak. Már két ízben vittem diadaira kerületemben Kossuth Lajos zászlaját. Akkor, amikor az egész ország örömmámorban uszott, mert felszabadulni vált egy negyven évig tartó iga alól; felcsillant végre a remény, hogy megvalósítjuk Kossuth Lajos elveit. Az egész magyar nemzet azt várta, hogy Kossuth Ferencel az élén a negyvennyolcas párt meg fogja menteni a nemzetet. Sajnos, hogy ez csak álom maradt. Hosszu egy rakás törvény, amelyek sem a nemzetre, sem az állampolgárookra nézve nemhogy jók lennének, hanem veszélyesek. Amióta megindult a küzdelem, abból nem valósult meg semmi.

Ilyen feltételek mellett könnyű volt nektek miniszterekké lenni, de kár volt nekünk és a nemzetnek a ti vezérletek alatt egy napig is küzdeni, mert úgy, ahogy ti csináljátok, megtette volna Tisza István, sőt még Héderváry gróf is, sokkal olcsóbban. Nem rendült volna meg a nemzetben a hit, amit belétek és a pártba jogosan vetett. Most meg akarjátok csinálni a házszabályrevíziót, ezzel bebizonyítottátok, hogy feladtátok a negyvennyolcas párt összes elveit.

Otthagytuk Kossuth Lajost, mert vakon hittünk és biztunk a fiában, akiről fel kellett tételeznünk, hogy apja tradíciója szent előtte és amiben az apja hitt, azt nem fogja megtagadni. Az én hitem azonban megrendült a jelen kormányzat rendszerében és bennetek bizalmamat vesztettem. Elhatározásom, hogy csakis olyan párthoz tartozhatom, amely szigorúan a negyvennyolcas és függetlenségi párt programjához hű, azért továbbra is küzdeni kész és ezért tisztelettel bejelentem, hogy a mai napon kilépek a pártból.

Valószínű, hogy Uray példáját a közel jövőben számos függetlenségi párti képviselő követi.

A disszidensek erős akcióra készülnek és hír szerint Bánffy Dezső báró is csatlakozott mozgalmunkhoz.

Justh Gyulát, a képviselőház elnökét, egy hírlapíró megkérdezte, van-e kilátás arra, hogy a koalíciós pártok bizalmi értekezlete mihamar végez a házszabály-revizióval. Az elnök azt felelte, hogy véleménye szerint még ma befejezik a tanácskozást, mert most már csak egyetlen pontról van szó, a katonai javaslatokról. Nyomban ezután összehívja a pártközi értekezletet és ha ez is letárgyalja a módosításokat, akkor a tervezet indítvány gyanánt a képviselőház indítvány-könyvébe kerül, a Ház sürgősen napirendre fogja tűzni.

Sikerült! Sikerült!

A lóvonat gázol.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

Az ember el sem hinné, hogy azokban a sárga és zöld lóvasúti kocsikban, amelyek Arad utcáin végigcsigognak (*végigcsigul*: a csigából eredő új szó a lóvonat számára, amelyre végre is nem lehet ráfogni, hogy száguld, vagy robog), tehát hogy azokban a kocsikban, melyek Arad utcáin végigcsigognak, mennyi ambíció lakozik. Heine Henrik verset irt a fenyőről, amely éjszakai a pálmáról álmodik. Ennek a versnek a mintájára meg lehetne énekelni az elgázolásról álmodó lóvonatot is, amelynél jámborabb jármű egyáltalában nincs is. Ember legyen a talpán, aki a lóvonattal el akarja gázoltatni magát s akinek ez az igyekezete eredményre is vezet.

Ma délelőtt azonban tényleg emberére akadt a lóvonat. Ez az ember, aki megmutatta, hogy legény a talpán, Opritz Paula tekintélyes korú nő; különös ismertető jelei: süket és részeg. Fogai nem épek. Szóval: ennek a fent körülírt hölgynek sikerült ma délelőtt az Asztalos Sándor-utca és a Szabadság-tér sarkán elgázoltatnia magát egy arra csiguló lóvonat által. A lóvonat jött, Opritz Paula is jött. Opritz Paula igen jó kedélyhangulatban volt és meg akarta ölelni a lóvonatot. A lovak azonban erőlyesen tiltakoztak ez ellen a merénylet ellen. A kocsis, szavahihető tanuk állítása szerint a Säckingeni trombitás bucsu dalát fujta. *Es wär zu schön gewesen* . . . Szóval igen idillikus jelenet fejlődött ki, amelynek az vetett véget, hogy a lovak egyszerűen túlhaladtak álláspontnak jelentették ki Opritz Paulát és túlhaladtak rajta. Sikerült. Opritz Paula el volt gázolva.

Mikor az ambíciózus lóvonat Opritz Paulán áthaladt, kiderült, hogy semmi különösebb baj nem történt. Egy pár jelentéktelen zuzódás volt az egész eredmény, amely bizonyára a legkevésbé sem elégti ki egy ábrándos lóvonat vágyait. Maga az a tény, hogy az elgázolás nem sikerült, olyan megérzést okozott a lóvonatnak, hogy egyszerűen kikapott. Nagy nehezen besegítették a sínek közé. És a zöld kocsi egy nehéz csalódással terhesen csigult tovább.

A tolvaj király.

Vakmerő lopás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

Ha „a tolvajok királya” elnevezés nem lenne oly annyira elköpöztet, bátran alkalmazhatnók ezt *Zahlman* Dávid számtalanszor büntetett betörőre, aki különféle árnevek alatt Európa összes országában megfordult és számos nagystíliú tolvajlást követett el. E réven az egyes országok büntető intézményeivel is volt alkalma megismerkedni, mert férfikorának nagyrészt a börtönökben töltötte. Ma az aradi büntető törvényszék vonta egy nagyobb szabású lopás büntette miatt felelősségre.

Zahlman Dávidot a sátoraljaujhelyi törvényszék fogházából vezették elő, ahol két évi és öt havi fogházbüntetést ült le. A rendkívül farfagos tolvaj, aki *Rosenberg* Jakab és *Rosenberg* Dávid nevek alatt szokott szerepelni 1906-ban a képviselőválasztás napján is anyagi hasznot akart húzni a nemzeti felbuzdulásból. Éjjel a nyitva hagyott ablakon át beszökött *Császár* Antal aradi lakásába és dacára annak, hogy *Császár* és neje a szobában aludtak, óvatosan keresztülsétált a szobán, bemélt a másik szobába, ahol magához vette *Császár*nak vadonatúj nadrágját és neje lakkcipőjét. Az ugyanott fekvő kabátra úgy látszik nem volt szüksége, mert azt otthagya, csupán a belső zsebben levő nagy pénztárcát és a nadrágban talált kis pénztárcát vitte magával, természetesen azok tartalmával együtt. Ellopott azonkívül egy ezüstórát és láncot, összesen százhetvenhat korona értékben, amelyből 63 korona készpénz volt. Azután, mint aki tettét jól végezte, úgy, amint jött, nesztelenül távozott.

A notorius tolvaj saját bevallása szerint már évek óta lopásból él. Romániában született, ott besorozták katonának, de a berukkolás elől megszökött, előbb azonban több ízben összeütkezésbe jött a törvénnyel és Galacban, Brajlában és Románban el is ítélték három-három esztendőre. Az ítélet végrehajtása elől megugorva, Lemberget tisztelte meg látogatásával, de ott is a tilosban járt, ami miatt öt évi fogházat kapott. Itt ült is hosszabb ideig, de mikor egy ízben több társával együtt mezel munkára vitték, nagyon megtetszett neki a kék ég, a meleg napsugár és az arany szabadság, innen is megszökött és egyenesen Magyarországra jött. Ahol megfordult, mindenütt szívesen marasztalták és ennek tulajdonítható, hogy előbb a beregszászi, majd a sátoraljaujhelyi törvényszék két évi és öt hónapi fogházra ítélte. Közben — szerencsétlenségére — kiderült, hogy a *Császár* Antal lakásán is az ő keze működött, amiért *Köller* József kir. ítélő táblai bíró elnöksége alatt ma az aradi törvényszék, mint büntető bíróság elé került. A törvényszék *Zahlman* beismert vallomása után két évi fogházra ítélte. *Zahlman* visszakisérlik a sátoraljaujhelyi törvényszék fogházába, mert egy korábbi keleti lopási ügyből kifolyólag az ottani törvényszéknek is van vele számadása s a sátoraljaujhelyi törvényszék összbüntetést fog kiszabni.

A vádlott az ítéletben megnyugodott és így az jogerőssé vált.

TANÜGY.

(-) Kinevezés. A vallás és közoktatásügyi magyar kir. miniszter az ujszentannai állami elemi népiskolához *Princzinger* Mihály ujszentannai rk. iskolaigazgatót rendes tanítónak nevezte ki. *Érdemes* egyúttal ért a kinevezés, ki 17 évi működése alatt mindenkor kiváló eredményt mutatott fel osztályaiban s 1898-ban miniszteri jutalomdíjat is kapott, a múlt évben

pedig az egyházi hatóság igazgató címmel és jelleggel ruházta fel, érdemei elismerésül.

(-) Ujszentannai iskolaügyek. Az ujszentannai áll. polgári iskola gondnokságát a napokban nevezte ki a főispán. A gondnokság elnöke *Rauchbauer* Nándor, volt országgyűlési képviselő lett. Tegnap tartott alakuló ülésen *Popovics* János dr. kórorvost alelnökké, *Szabó* Béla polgári iskolai igazgatót pedig gondnokká választották meg. Igen szép és emelkedett gondolkodásra vall az, hogy a régi gondnoksági elnöknek, *Szilbereisz* Simonnak érdemeit jegyzőkönyvben örökítették meg. Ő volt a polgári iskola megalapítója s majd három évtizeden át szolgálta híven a kultúrát, igen sokszor anyagilag hozott áldozatot az ügy érdekében. Odaadó és buzgó szolgálatot jutalmazott ez a jegyzőkönyvi elismerés.

Ugrás

a negyedik emeletről.

Egy aradi találmány kipróbálása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

Megírtuk, hogy *Papp* Lajos aradi fogorvos mentőkészüléket konstruált, amelynek segítségével tüzvész esetén könnyű szerrel és minden külső segedelem nélkül szabadulhatnak a lángokban álló épületbe szorult emberek a veszélyeztetett területről. *Papp* Lajos találmánya, amint azt a Széchenyi gőzmalomban ma délelőtt megtartott próba igazolta, fényesen bevált és hivatva van a jövőben elejét venni minden olyan szerencsétlenségnek, amely tüzvész esetén emberáldozatot követel. Nagy előnye a mentőkészüléknek, hogy biztos alkalmat nyújt a szabadulásra, mert a kezelése olyannyira egyszerű, hogy veszedelem esetén rövid pár pillanat alatt bárki is használatba helyezheti a saját erejéből, minden egyéb segítség és komolyabb baj nélkül szabadulhat a lángok közül. Hogy mily nagy horderajú *Papp* Lajos találmánya és mily fontos missziót van hivatva betölteni, annak igazolására a legutóbbi évek két nagyobb tüzesetét említjük fel. Így a győri Back-malom égésénél, valamint a budapesti Párisi Áruház tűzkatasztrófiájánál majdnem harminc emberélet pusztult el ezernyi embertömeg szemelattára, akik tehetetlenül voltak kénytelenek végigszenvedni a szegény áldozatok irtózatos halálúszóját.

A mai próbát egy országos bizottság jelenlétében tartották meg. A belügyminisztériumból *Adorján* Antal belügyminiszteri osztálytanácsos, a kereskedelemügyi miniszter megbízottjaként *Ákos* Arnold szegedi iparfelügyelő, az ipari főfelügyelőség részéről pedig *Koiss* Géza h. iparfelügyelő jelentek meg. Ez alkalomból Aradra jöttek még *Varga* Lőrinc, az országos tűzoltó-szövetség kiküldöttje és *Papp* Ferenc szegedi tűzoltóparancsnok. A hatóság részéről megjelentek *Varjassy* Lajos polgármester, *Sarlót* Domokos főkapitány, *Virág* Lajos főmérnök, *Posgay* Lajos dr. főorvos, továbbá *Kádas* Kálmán főjegyző, *Lócs* Rezső és *Vannay* Gyula tanácsosok. Ott voltak még: *Müller* Károly orsz. képviselő, *Stengl* Andor kir. iparfelügyelő, *Péterffy* Antal, *Zima* Tibor kereskedelmi és iparkamarai titkár, *Staubert* József, *Vincze* Miklós, *Sófalvi* György, *Cukor* László, *Zerkovitz* Rudolf vasutligazgató, *Tenner* József, *Green* Nándor, *Köller* József fecskendőgyáros, az aradi kerületi munkáspártzár képviselőjében *Tenner* László ellenőr.

A közönség, amely a lapok útján értesült a mai próbáról, már délelőtt nagy tömegben lepte el a Széchenyi gőzmalom előtti teret. Pontban 12 órakor érkezett meg a bizottság és a gőzmalom egyik negyedik emeleti helyiségébe vonult, amely helyiségnek egyik ablakára volt helyezve a mentőkészülék. Egy tüzoltó által oldalról adott jelre megnyílt az ablak és abban a pillanatban kicsapódott a mentő-

ven ember tartózkodott, akik a robbanás következtében életüket veszítették. A mentési munkálatokat azonnal megindították és husz ember kellően felszerelve leszállt a bánya mélyébe, hogy ha lehet, segélyt nyújtson a szerencsétlenül járt munkásoknak és kimentse azokat, akik még életben maradtak. Közben ezek alant dolgoztak, újabb robbanás hallatszott, amely megölte a mentés miatt leszállt embereket is.

— Elhunyt képviselő. Szabadkáról távirat-ozák: Varga Károly, a város első kerületének országgyűlési képviselője ma hirtelen meghalt. Az elhunyt képviselő hetven éves volt és három ízben képviselte Szabadka első kerületét.

— Eljegyzés. Sándor (Silberberg) Béla a Neuman Testvérek cég tisztviselője eljegyezte Kosminsky Lipót szeretetreméltó leányát, Margitot.

— Az agyonlőtt baka. Bécsből jelentik: Még élénk emlékezetben van annak a szerencsétlen magyar bakának, Herskovics Mihálynak esete, akit Ballán József káplár, nem tudni, véletlenül, vagy szándékosan agyonlőtt. Ballán az egész ezredben híres volt brutalitásáról és állandóan kizárta a legénységet, különösen Herskovicsot, akinek egy ízben vasárnap nem adott kimenőt, hanem a legénységi szobában különféle nehéz gyakorlatokat végeztetett vele. Mikor Herskovics fáradtságára hivatkozva kijelentette, hogy nem képes a gyakorlatokat tovább folytatni, a káplár, állítólag ijesztéssel ráemelte fegyverét és agyonlövésével fenyegette. A Manlicher azonban hirtelen elsült és Herskovics halálosan megsebesült, néhány óra múlva meg is halt. A letartóztatott káplár fölött mártírként a bécsi hadbírószak természetesen a nyilvánosság kizárásával. A katonai bíróság Ballán Józsefet három évi sulyos börtönnre ítélte, egy Wallis nevű másik káplárt, aki szintén jelen volt a kínzás és szerencsétlenség alkalmával, azért mert nem akadályozta meg a gyakorlatoztatót, egy évi, egy harmadik, szintén jelen volt kőzkatonát pedig három havi börtönnel sújtotta.

— Kézrekerült pezsgőtolvajok. Kovács Artúr, az Abbázia-kávéház tulajdonosa ma feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek pincéjét feltörték és onnan nagyobb mennyiségű pezsgőt, söröt és másnemű italokat loptak el. A rendőrség még a mai nap folyamán kinyomozta a tetteseket, Prékupács István 27 éves és Sárközi István 26 éves szolgák személyében. A tettesek beismerésben vannak. Prékupácsnál a megmotozás alkalmával egy antik művű ezüst dohány szelencét találtak, melynek eredetére nézve azt mondta, hogy egy jó pajtásától kapta, akivel együtt szolgált egy helybéli szállító cégnél.

— Az aradi ipartestület előjárósága f. hó 20-ikán d. u. 4 órakor az iparosház nagytermében rendkívüli ülést tart, melyre az összes iparosok meghívattak azzal, hogy az ülésen elnöki engedelemmel bárki felszólalhat. Az ülés tárgya az új ipartörvény javaslat ismertetése és a törvényjavaslat meg nem felelő intézkedéseire vonatkozólag a módosítások megbeszélése. Tekintettel a tárgy fontosságára felhívatik az iparosság, hogy minél nagyobb számban jelenjen meg.

— Merénylet egy inas ellen. Czernóczy János cipész mester Turi Sándor nevű tizenöt éves tanulóját eddig ismeretlen, sulyosan megsebesítette. Turi gyanútlanul haladt a Forray-utcán át mestere lakása felé. Az utca végén egy társasággal találkozott és összeszólalkozott velük. A mikor ott akarta hagyni őket, valaki hátulról megszurta. A merénylet elmenekült. A helyszínen megjelent Hoffmann

Győző rendőrhadnagy és a mentők által az aradi kórházba szállította a sulyosan megsebesült inast. A rendőrség a tettest üldözi.

— Leányrablás. Nagybecskerekéről írják: Turinszki Voin helybeli szerb legény szerelmes volt Vuin Gyóka itteni szerb gazda leányába. Mivel pedig a leány nem hallgatta meg szép szerével, elhatározta, hogy erőszakkal teszi magáévá. Tervéhez társul vette néhány pajtását s a napokban meglesték a leányt, amikor az egyedül kijött szülei házából. A legények egykettőre megragadták a leányt s föl akarták tenni a készenálló kocsira. A leány sikoltozni kezdett, mire a házból kijött az apja s ki akarta szabadítani leányát. A legények azonban nem engedték s heves dulakodás keletkezett, amiközben az öreget, de még a leányát is megverték. A hős legények végre is győzedelmeskedtek s a leányt magukkal vitték s kocsin Aradára hajtottak, ahol az erőszakos szerelmes egy házban elhelyezte. Turinszki azonban nem sokáig örvendhetett zsákmányának, mert az apa a csendőrséghez fordult segítségért s 11 óra táján csendőrkísérettel állított be Aradára a legényhez. A csendőrök persze kiszabadították a leányt s átadták az apának, a legény ellen pedig megindították az eljárást.

— A rászédett város. Székesfehérvárról jelentik, hogy furcsa kalandja volt a városi hatóságnak egy idegen emberrel. Hónapokkal ezelőtt a törvényhatósági bizottság a városi tanács javaslatára átengedett száz holdnyi városi területet egy vállalkozónak, hogy homokmész-kő-téglagyárat csináljon. A vállalkozó Pösch Emil báró magánzórnak nevezte magát. A megkötött szerződés szerint a gyáros minden ezer téglát után egy-egy koronát fizetne a városnak a kivándorló homokterületért. A minap egyik lap érdekes leleplezést közölt a dolgról. Azt írta ugyanis, hogy Pösch ötmillió korona erejéig kártérítési pört indít a város ellen, mert a szerződésben átengedett területet nem kaphatja meg. Ezt a területet ugyanis a város már jóval előbb 1914-ig bérbe adta a katonai kincstárnak s a katonai hatóság ragaszkodik a területhez. Erre már érdeklődni kezdtek a városi hatóságban Pösch ur iránt. Kiderült róla a következő: A Rendőri Album-ban a 295. számban megvan a báró ur arcképe s vele kapcsolatosan a következő rövid jellemrajz: „Pösch Emil Leó Ferenc (álnéven Thibolt Emil Leó Ferenc) született Budapesten 1862. február 16-án, római katolikus, volt bankhivatalnok. Büntetve volt tiltott szerencsejáték miatt 20 korona pénzbírsággal.“ A vállalkozó ur különben a leleplezés óta eltűnt a városból.

— Foot-ball és pör. A pécsi országos kiállításal kapcsolatosan a lehetetlen követelések egész sorozatával találkozunk, melyeknek egy része még bíróság elé is került és ott kivétel nélkül a kiállítás vezetősége javára dőlt el. De az összes pörök között legfurcsább volt az, melyet Zomborból indított egy fiatal ember Zsolnay Miklós kiállítási elnök ellen. — A versenyzők egyikét a versenynél azon mindenképen sajnálatraméltó baleset ért, hogy lábán megsérült és ezen sérülésnek betege lett. A gyógyulás huzamosabb ápolás mellett több hetet vett igénybe és felgyógyulván, bizonyára valamely ügyvéd barátja tanácsára bepörölte Zsolnay Miklóst fájdalomdíj és gyógyítási költség címén 400 egynehány korona erejéig a pécsi bíróságnál. A bíróság a keresetet elutasította és a balesetes fiatal ember most már máson keresi azt a 400 egynehány koronát, figyelmen kívül hagyva, hogy aki footballt játszik, mindig ki van annak téve, hogy baleset érheti.

— Angol bányatársulat a Délvidéken. A külföld, mint egy mostani párisi példa mutatja, még mindig keveset tud Magyarországról. Amerikában például azt tudják, hogy Magyarország szállítja az ujjvilágnak a legtöbb bevándorlót és sikkasztót. Az európai országok sem igen tudnak rólunk többet. Arról, hogy ennek az országnak kulturája, kereskedelme, ipara és mezőgazdasága van, csak keveseknek van fogalma a külföldön. Idegen tőke még alig vándorolt ebbe az országba, idegen tőkével még alig próbálkoztak meg Magyarországon, hogy ennek az országnak nyers kincseit kiaknázzák. Annál érdekesebb most a *Frankfurter Zeitung* híradása, amely szerint egy angol pénzoport alakult, hogy *Délmagyarországon rézbányákat kiaknázzon*. A komoly, jól értesült németországi lap arról ad hírt, hogy egy magyar-angol részvénytársaság alakul, amely Délmagyarország területén levő rézbányák kiaknázása céljából létesül. A részvénytársaság alaptőkéjét egy millió font sterlingre (25,000.000 korona) becsülik. Egy másik, szintén magyar-angol részvénytársaság is alakulóban van, amely a Szigetköz mellett levő csegezi bányák termékeinek értékesítése céljából létesül. Ennek a részvénytársaságnak 60.000 font sterling (1,500.000 korona) az alaptőkéje.

— Kirabolt községi pénztár. A radnai járáshoz tartozó *Tótvár* község tegnap szomorú meglepetésre ébredt. Miker az előjáróság tagjai a község házában megjelentek, a község pénztárát nyitva találták. *Tomucza* Vazul községi jegyző nyomban rovincsolást tartott és megállapította, hogy a kasszából *hatszáz korona hiányzik*. A kasszát néhány évvel ezelőtt Temesvárott szerezték be egy ottani gyárból. Rögtön sürgönyöztek a gyárnak egy szakértőért, aki ma megérkezett és konstataulta, hogy a kasszát álkulcsal nyitották fel. A megrémült előjáróság feljelentést tett a csendőrségnél, amely nagy apparátussal vezeti a vizsgálatot, de a tettesnek mindeddig nem sikerült nyomára jutni.

— Köszönetnyilvánítás. A 2:1 asztaltársaság a 48-as honvédek részére 1907. év folyamán gyűjtött 11 doboz szivarveget Kovács Gyula ur útján az agg honvédekhez juttatta. Az aradi 1848-49-es honvédegyelet ezen adományért ezuton is a leghálásabb köszönetét nyilvánítja. *Simay* István egyl. elnök, *May* Soma jegyző.

— Holttest a jégtáblán. Titokzatos, rejtélyes eset foglalkoztatja *Temesújlak* község lakosságát. A község határában levő *Poganis* patakban ugyanis egy jégtáblán egy vértócsában heverő férfigullát találtak ma reggel. A hulla mellett egy vérfoltos, kb. fél méter hosszú akácfaoszlop hevert. A hullában *Lázár* Petru temesújlaki 22 éves földmivest ismerték fel a községbeliek, akik között a rémes lelet óriási izgalmat keltett. Az unipi jegyző a megdöbbentő esetről telefonon értesítette a temesvári kir. ügyészséget, amely a vizsgálattal a nagykovácsi csendőrséget bízta meg. A községbeliek azt hiszik, hogy Lázár nem véletlen katasztrófa, hanem valami sötét büntény áldozata.

— Az agg honvédekért. Február 8-ikán van évfordulója az 1848-iki véres utcai harcoknak. Az Erzsébet városi testvériség agghonvédekot segélyző asztaltársaság holnap értekezletet tart a *Fritz*-féle vendéglőben levő helyiségében. A tárgysorozatban az agghonvédeknek február 8-iki segélyezése és megvendégelése van felvéve. Az elnökség kéri, hogy a tagok minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— Mezeiék védőt választottak. A tragikus merénylet vizsgálati fogságban lévő két szerencsétlen szereplője ma jelentkezett a vizsgáló-

birónál az a kivánságukat közölték vele, hogy védőt akarnak választani. Védőül *Krenner Zoltán dr.* ügyvédet választották.

— **Majók karambolja.** Fiuméből táviratozások: Olga görög vitorláshajó Morea görög félsziget közelében hirtelen támadt viharban összeütközött egy vitorlással. Mindkét vitorlás azonnal elsüllyedt. A két vitorlás legénységét az arra haladó Montenegró olasz gőzös mentette meg.

— **A makacs esküdt.** Megirtuk, hogy *Zsitvay Leó*, a tegnapi budapesti esküdtszéki tárgyalás elnöke, 250 korona pénzbírságra ítélte *Lyka Emil* esküdtet, mivel elfogadható indokolás nélkül nem jelent meg esküdt minőségében a tárgyaláson. *Lyka* tudvalevőleg levelet írt az elnöknek, amelyben kijelentette, hogy nem tartja összeegyeztethetőnek lelkiismeretével a bírói állás elvállalását és hogy ne is kezdjék meg a megdézést, mert úgy sem jelenik meg. Az elnök a bírság kiszabása után megjegyezte még, hogy *Lykát* mára is beidézli esküdtnek. Így is történt. A mai esküdtszéki tárgyalásra ismét berendelt esküdt volt *Lyka Emil Gizellatéri háztulajdonos*. *Sárkány Lajos* elnökölt a tárgyaláson, aki az esküdtek kisorsolásánál megállapította, hogy *Lyka* ígéretéhez képest ma sem jelent meg. Az esküdtszék megalakítása után kijelentette, hogy *Lyka* ma újból levelet írt *Zsitvaynak*, aki a renitens esküdt írását beterveztette a tárgyalásra. *Lyka* azt írta a levélben, hogy, jóllehet megbírságot, nem jelenik meg a tárgyaláson és nem jelenik meg akkor sem, ha a spanyol inkvizíció összes kínzó eszközeivel akarnák is megjelenésre kényszeríteni. Az elnök kihirdette a bíróság döntését, amely *Lyka Emil* a tárgyalásról való elmaradásáért **négyszáz korona** pénzbírságra ítéli. Egyben megjegyezte *Sárkány* elnök, hogy *Lykát* a hétfői tárgyalásra is berendeli és amennyiben nem jelenik meg, még érzékenyebb pénzbüntetést kell elszöndve.

— **Jószívek.** A szegénytanulók konyhájában a jövő héten *Russu Jánosné* és dr. *Oncu Miklósné* ügyelnek fel.

— **Aradi takaré- és segélyegylet** mint szövetkezet *Petőfi-utca 1. szám* alatt, 1908 ik évben a 27. évtársulatot nyitja meg. Ki egy törzsbetétre hetenkint 50 fillért fizet, hat év után 156 koronát takarít meg magának és az üzlet eredményéből a megfelelő haszonban részesül. — Az egylet tagjainak olcsó hitelt nyújt. Berakozni lehet délelőtt 9—11-ig, délután 3—5 ig. Az aradi takaré- és segély egylet mint szövetkezet. (*Petőfi utca 1.*) 70.

— **Ami jól ízlik, az a szervezetnek** rendszeren hasznosabb, mint a viszatetsző dolgok, különösen gyógyszerek. A „*Scott féle Emulsió*” feltétlenül jóízű, könnyen emészthető összeállítás a csukamájolajnak, melyet gyermekek is előszeretettel vesznek. Kapható a gyógyszerárakban.

— **Porcellán — Üveg. Hüttl Tivadar, Budapest, V., Dorottya utca 14. cs. és kir. udv.** szállító, porcellángyáros legújabb képes árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldi. Bel és külföldi porcellán, üveg és angol fayenceok. Legnagyobb választék étkező, kávé, teás és mosdókészletekben, valamint használati és dísz tárgyakban. Teljes kelengyék. Saját porcellángyár Budapesten. Olcsó árak.

— **Biztos gyógyhatás.** Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében felfúvódásban, szorulásban, főfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „*Moll-féle seidlitz porok*” használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel *Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító* Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan *Moll A. készítménye* az ő gyári jelvényével és aláírásával kérendő.

— **Rum compositio** 1 literhez 20 kr. *Litör aroma* 1 literhez 30 kr. *Vojtek és Weiszlál.* 191

Új könyvek.

Modern hírlapjegyzék. Diszes kiállítás, modern beosztás és gazdag tartalma tekintetében irodalmi esemény a *Blockner J. hirdetőiroda* kiadásában ma megjelent „*Hírlapjegyzék*”. Célszerű beosztásával és ötletes csoportosításával a *Blockner-féle hírlapjegyzék* módfelett megkönnyíti a hirdetőnek a sok ezer napi-, heti- és szaklapban való eligazodást és áttörve a sablonos hírlapjegyzékek elavult kereteit, valósággal közgazdasági jelentőségű kézikönyvvül szolgálhat a modern és haladni vágyó magyar kereskedelemlennek. Bevezető része a katalógusnak szakember tollára való édes tanulmány: „A hirdetés jelentőségéről”, mely vonzó formában ecseteli a reklám kereskedelem- és forgalomemelő jelentőségét. S a míg a mellékelt sajtótérkép a hazai lapok földrajzi elhelyezése alapján édes kulturképét nyújtja a mai Magyarországnak, addig a magyar birodalom kereskedelmi, földrajzi ismertetése tanulságos tájékoztatás az egyes vidékek termelő és fogyasztó képessége tekintetében. A keletre gravitáló magyar ipart és kereskedelmet bizonyára érdekelné fogja, hogy a *Blockner-féle katalógusban* végre megtalálhatja azt, amit a külföldi nagy hírlapjegyzékekben is eddig hiába keresett: a balkán államok sajtójának teljes és részletes ismertetését. Ezen kiváló hírlapjegyzéket érdeklődőknek kívánatra szívesen megküldi a kiadó: *Blockner J. hirdetőiroda, Budapest, IV., Sütő-utca 6.*

„**A Siker**”. *Dezso József*, a budapesti Nemzeti Színház tagja könyvet írt a következő tartalommal: *Előszó. Irta Jaszay Mari assz. Műkedvelő színiélet. Alakítsunk műkedvelő egyesületet. Hogy készülünk egy színlelőadásra. A rendező tennivalói. Az ügyelő. Próbák. Jelmezek. Öltözködési szabályok. Az arc festése. A maszkirozás művészete. Maszk különlegességek. A színpadi mozdulatok osztályozása. Színpadi külső instrukció. A színpad. A monológ és költemény előadása. A Cabaret. Ifjúság: és gyermek előadások. Színészközlés. Beszámoló. Tanulmány rajzok. stb. Mellézetlen autogramgyűjtemény 70 művészi és író aláírásával, továbbá maszk tanulmányok és rendezői utasítások rajzokban. A mű megírásában segédkeztek: *Ujházy Ede, Molnár László, Vidor Dénes, Latabár K., Gabányi László és István Bódy János, Hajdu József színművészek és szakírók. Műkedvelőknek és műpártolóknak megbecsülhetetlen kézikönyv! Ára 2 korona. Megrendelhető ifj. Nagel Ottó könyvkereskedésben, Budapest, VIII. Múzeum-körút 2.**

A szocializmus. Ez a címe a *Stampfel* féle nagy eltrjedésnek örvendő *Tudományos Zsebkönyvtár* legújabb kötetének, amely (201—203 szám, ára 1 K+80 fillér) dr. *Kovács Gábor* debreceni jogtanár tollából, korunk hatalmasabb társadalmi problémáit boncolgatja. Ez a munka első magyar nyelven, amely terjedelmének megkötöttsége mellett is teljesen kiemertő képet ad a szocializmus történetéről és gazdasági problémáiról. A gazdasági élet és a szocializmus lényegének és fajának általános ismertetése után bemutatja a szocialisztikus gondolat világ képviselőit. *Plátó, Buddha, Mózes, Jézus*, a keresztény egyházatyák *Mórus* stb. társadalmi és szocialisztikus ideáin keresztül vezet az olvasót a francia forradalomig, majd ismertető az angol ipari forradalomban a modern gazdasági élet és a modern társadalom kialakulásának csiréit, a nagy praemarkista szocialisták világnézetét tárja elénk, behelyezve azokat mindenhol az őket körülvevő gazdasági tényekbe. Részletesen tárgyalja a marxizmust, ennek érték- és ár-elméletét, a kapitalistika gazdasági fejlődés teóriáját, a történelmi materializmust, az osztályharcot és nem huny szemet a marxizmusnak *Bernstein* és a többi újabb írók kritikája előtt sem.

A magyar kereskedő könyve. A dr. *Schack Béla* szerkesztette nagyszabású képes kereskedelmi enciklopédiának most jelent meg a II. kötet: A kereskedelmi üzletvitel. Míg az első kötet Kereskedelmi alapismeretek gyűjtőcímmel tulajdonképpen azokat a teoretikus tudnivalókkal foglalkozott, amelyek a gyakorlati érzéket fejlesztik és a gyakorlati életre előkészítik, addig ebben a második kötetben már a szorosán vett gyakorlati ismeretanyag sokféleségeivel találkozunk. Csupa konkrét ismeret, csupa olyan tudnivaló, melyre a gyakorlati kereskedőnek utontúfélen, a legjelentelmenebbnek látszó és legmegszeszebbre ható ténykedésénél egyaránt szüksége van.

Az anyag összeállítására, csoportosítására a szerkesztő modern szemétt, az egyes fejezetek a dolgozó társak kipróbált tudását bizonyítja. Szorosan egymásba kapcsolódnak ezek a fejezetek s összeágükben a kereskedelmi tudományok megbecsülhetlen értékű és a mai viszonyaink között eminens fontosságú enciklopédiáját adják, külön külön pedig egy-egy derék dolgozatot reprezentálnak a produktív élet köréből, mely nemcsak a hivatásos kereskedő, hanem mindenek figyelmét kéri. *Bánfi Oszkár* az üzlet szervezéséről és megindításáról s a kereskedelmi propagandáról, *Kreutzer Lipót* a főnökről és alkalmazottairól, *Koltai Virgil* a magyar kereskedelmi nyelvről és stílusról, *Eskert János* a szépírásról, *Kozma Bernát* a gyorsírásról, *Szabó Imre* a gépirásról, *Harmit Mór* és *Kreutzer Lipót dr.* a kereskedelmi nevelésről, *Havas Miksa* a kereskedelmi számtanról, *Mittelmann Nándor* a mértékekről és pénzekről, valamint a könyvitelről *Kárpáti Béla* az irodalmi munkálatokról, *Hennyei Vilmos dr.* pedig a postáról, telegráfról és telefonról írt a modern szükséglet színvonalán álló dolgozatot ebbe a kötetbe. A kiváló ízléssel kiállított, gazdagon illusztrált kötet a *Révai Tes vérek, Int. rt.* kiadásában jelent meg. ára füzve 17 K., díszkötésben 20 korona.

Turi Béla: A főkegyúri jog és az autonómia, különös tekintettel a vallás és tanulmányalapítványokra. A megvalósulás küszöbén álló katolikus autonómia legfontosabb kérdését tisztázza *Turi Bélának* a főkegyúri jog és az autonómia című most megjelent munkája. A főkegyúri jog alkotmányjogi megvilágításának mikéntjéről függően a katolikus autonómia szervezése, *Turi Béla* a katolikus autonómia kérdésének valamennyi kutatójánál nagyobb gondot fordított a főkegyúri jog alkotmányos szempontból való tisztázására s azt jogtörténeti alapon tiszta világításba hozta. Munkája három részre szakad. Legelőször megállapítja a főkegyúri jog természetét és alkotmányunkhoz való viszonyát, azután ismerteti a főkegyúri jog gyakorlásának módját a múltban és jelenben s végül e két fontos kérdésre adott feleletekből levonja a következtetést, hogy minő szerephez juthat az autonómia főkegyúri jogok gyakorlata körül. Ára 1 korona 60 fillér. Megrendelhető a *Szent István Tarsulat* könyvk. reskedésében (*Budapest, IV., Kecskeméti-utca 2.*) s minden hazai könyvkereskedésben.

Regényalakok Ez a címe az *Egyetem*os *Regény-tár* egy legújabb kötetének, amit *Bródy Sándor* írt. A kiváló író egy csomó elbeszélést, rajzát tartalmazza, amelyek eddig még nem jelentek meg könyvalakban. Közük van „*Az orgonista*” című hosszabb elbeszélés, „*Arthur*” (egy újságíró élete és halála), „*Nászvirág*” stb. Az egész kötet csupa ötletes, merész téma. Benne van az író mi den ragyogó sajátossága, eredeti megfigyelései, frappáns, színes stílusa. Az élet erős meglátása s az a melegség és szeretet, amellyel minden alakját körül fogja. A kötetet *Singer és Wolfner* adta ki. Ára piros vászonkötésben 1 korona.

„**A Kinematográf**” január 15-iki száma óriási szenzációval szolgál, mely nemcsak a mozgósínház tulajdonosokat, de a nagyközönséget is rendkívül érdekelheti. Beszámol ugyanis egy *Kino* nevű új tárlalmánról, melynek segítségével bárki felvehet mozgóképeket. Minden nagyobb közérdekű eseményt 2 órával annak megtörténte után már előképerben láthat a közönség. A gép csak 300 korona s nagy kihatással van a mozgókép jövőjére! A lap egyéb tartalma is rendkívül változatos, s bő, tanulságos anyagot ad a kinematográf, amatőr-fotográfia és gramofon kedvelőinek. Az egész Európában egyedül álló lap félvére 6 korona. Kiadóhivatal VIII., *Baross utca*. Szerkesztő *Lenkei Zsigmond*.

TORVÉNYKEZÉS.

§ **Fogtechnikus és varróleány.** A múlt év december hó közepe táján csinos botrány folyt le a *Kazinczy-utca* sarkán *Oliva Bertalan* fogtechnikus és elhagyott kedvese, *Stefanov Bertal* varróleány között, amelynek epilógusa ma játszódott le az aradi kir. büntető járásbírságnál *Zih József kir. albiró* előtt. A sértett, *Oliva Bertalan* huszonegy éves felekezetnélküli fog-

zsákok tartó két vaskar, ugyanekkor szósebes-séggel göngyöldött le a zsák, készen állva a mentésre. Kezdetben egyenként és lassabb tempóban, azonban később már mind gyorsabban bujtak elő a zsákból az erre a célra odarendelt munkások és tűzoltók. Egyik tűzoltót, aki karján kis gyermekkel csuszott le a 18 méternyi magasságból, a közönség élénken megélt. A mentőkészülék gyakorlati használhatóságát misem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy egy perc és 45 másodperc alatt tíz ember menekült az épületből a mentőkészülék által.

A kísérletek befejezte után a hatósági kiküldöttek, akik figyelemmel nézték végig a kísérletet, nagy elismeréssel és elragadtatással nyilatkoztak az új találmányról és gratuláltak a feltalálónak. Ott a helyszínén megszerkesztették a jegyzőkönyvet is, amelynek alapján a mentőkészüléket szabadalmazásra ajánlják.

Dalban a hivatalos kiküldöttek és néhány meghívott a Közponi éttermében nagyszerű bankettre jött össze. A banketten Koiss Géza ipari főfelügyelő mondott felkötő beszédet Papp Lajosra. Az ételek és a tálalás kitűnő voltáért a Közponi vendéglő bérletét, Rónai A. Jánost dicséret illeti.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután Rabenstein Bersabe, színmű. Este Sárga csikó, népszínmű (A bérlet.)

Hétfő: Lili, operett. Komlósy Emma vendégfőléptével. (B bérlet.)

Kedd: Casanova, operett. Komlósy Emma vendégfőléptével. (C bérlet.)

Szerda: Katalin, operett. Komlósy Emma vendégfőléptével. (A bérlet.)

Csütörtök: San-Toy, operett. Komlósy Emma vendégfőléptével. (B bérlet.)

Péntek: Gretchen, bohózat. Bemutató előadás (C bérlet.)

Szombat: Gretchen bohózat. (A bérlet.)

* Komlósy Emma vendégjátékai. A Nép-színház volt művésznője hétfőn kezdte meg vendégjátékait. Először a *Lili* címszerepét játssza a kiváló művésznő, aki első vendégjátéka alkalomával is meghódította a közönséget. Kedden a *Casanova* ban lép fel Komlósy. Szerdán a *Katalin* Germainjét, csütörtökön pedig a *San-Toy* címszerepét játssza a primadonna.

* Mit adnak az Urániában? Nap-nap után újat nyújtani a közönségnek, minden igényt megelégedésre kielégíteni aligha sikerült még egy színháznak, mint az aradi *Uránia* színháznak. Nincs a világon az a mozgófénykép-újdonság, melyet ennek a színháznak agilis vezetősége meg ne szerezne, hogy közönségének megelégedését kiérdemelje. A *vasárnapi* műsor minden egyes száma úgy van összeválogatva, hogy csodálkozást fog keltani a közönségnél. Csupa válogatott meglepetés, melyek a legújabb mozgófénykép felvételek. A vasárnapi műsor bővelkedik kacagtató képekben, úgy, hogy a közönségnek kitűnő mulatságot szolgál a műsor. A hétfői műsoron két világhírű új felvétel szerepel: az *afrikai képek* és a *svéd sportéletről* készült felvételek.

* Fényképészeti lemezek kiállítása. Rigler József Ede első magyar fényképészeti lemezgyára a múlt év nyarán amatőr fényképészek részére egy pályázatot írt ki a gyára által készített lemezekon készült felvételekre és diapositívekre (üvegkép). Az aradi fotoklub vezetőségének sikerült kivinni azt, hogy a díjnyertes negativeket és diapositíveket kiállíthassa. A kiállítás f. hó 19-étől bárki által megtekinthető, a Weisz és Klein cég tárlati termében. Érdekességet ad a kiállításnak az, hogy a pályázat első díját Matusik Márton, az aradi fotoklub tagja nyerte el. Másrészt meg

tanubizonyosága a kiállítás annak, hogy a magyar ipar e téren is készít oly kitűnő gyártmányokat, melyek méltán pótolják a külföldi hasonló készítményeket.

* A Gretchen bemutatója. Pénteken végre bemutatják a *Gretchen* t, amely a budapesti Magyar Színházban szenzációs sikert aratott. A szatirikus bohózat iránt már most nagy az érdeklődés, annál is inkább, mert a híres darabot Berlinben nemrégiben betiltották.

* Vasárnapi előadások. Holnap két előadás lesz. Délután fél helyárrakkal Wildenbruch sikert aratott lovag-drámája, a *Rabenstein Bersabe* kerül színpadra K. Kápolnai Juliskával a címszerepben. Este egy rég nem adott népszínművet, a *Sárga csikó* t játszzák.

Próbaházassági részvénytársaság.

Négy férj — egy feleség.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 18

Nagy társadalmi és pénzügyi problémákat vélt megoldani az a négy kaposvári fiatalember, akik próbaházassági részvénytársasággá egyesülve közösen nősültek meg és négyöjűknek volt egy felesége.

Ez a szövetség nem állott éppen szigorúan morális alapokon, az igaz, de az is bizonyos, hogy ami tegnap talán bűn volt, az ma esetleg erény és lehet, hogy ami fogalmaink szerinti erkölcsökben a holnap nagy lelki súlyedést lát. A a mi legényeink alkalmi társulása ellen a társadalomnak lehetnek kifogásai, de annyi szent, hogy a próbaházassági részvénytársaság pénzügyi szempontból ügyes vállalkozás volt. Csak jó gyémánt kellett hozzá.

Egy, a kávéház füstjében átnatkozott éjszakán a törzsasztal négy ifjonca arra a megállapodásra jutott, hogy meg kellene nősülni. Nem hiába vagyunk megírva az öreg bibliában, hogy nem jó az embernek egyedül élni, de igaz is, hogy asszony nélkül nem ér az élet egy pikkoló kapucinert sem.

A négy elbusult legény elhatározta, hogy megnősülnek. Nekik asszony kell, aki megédesítse ezt a cudar életet. Mivel azonban jövedelmük nem állott arányban szándékaikkal, elhatározták, hogy addig, amíg jövedelmük nagyobbodik, próbaházasságot kötnek, még pedig közösen — egy nővel.

A részvénytársaság megalakult és az egyik fővárosi napilapban az alábbi aprónírdetés jelent meg:

Hölgyek! Négyen vagyunk, mind derék szál fiúk, akik épp olyan erőteljesek, mint áldozatkészek. Szerelmet áhitunk és készséggel hozunk ezért áldozatot is. Annak a hölgynek, aki a zajos fővárost néhány hónapra hajlandó fölcserélni a kis város boldog csöndességével, annak a hölgynek mi négyen elegánsan butorozott szobát bocsátunk rendelkezésére fűtéssel és világítással, továbbá havi 120 korona tiszteletdíjjal is honoráljuk. Arcképes ajánlatokat „Próbaházasság Kaposvár, poste restante” címre kérünk.

Ennek az aprónírdetésnek meg is lett a fogantatja. Jött egy egész csomó arcképes ajánlat, amelyek közül a legfitosabb orru és legszellemesebben író hölgy nyerte el a közfelasági állást.

A részvénytársasági feleség megérkezett Kaposvárra. Az egyesült férjek a vasutnál várták és vidám vacsora közben megalkották a házassági ügyrendet és beosztást, nehogy kellemetlenségek forduljanak elő a férjek között. Önagyságát bekvártélyozták egy különbejárata, rendkívül diszkrét, butorozott szobába és megkezdődtek a — mézes hetek.

... Nem tartott azonban sokáig a zavartalan boldogság, mert a közös házasság családi örömeit megzavarta az egyik társférj. Ez ugyanis hamarosan ráunt a próbaházasságra és a maga részét kiadta albérletbe két barátjának.

A három társférjen kívül most már két albérlő is belépett a társaságba, de a férji jogokba már

nem léphetett, mert amikor a két alférj pénzen vásárolt jogait gyakorlandó, a közös asszonykánál megjelent: önagysága egyszerűen kidobta őket.

És a közös boldogságnak ez lett a megöloje. A kidobott porul járt alférjek nemtelen bosszút forraltak dühükben és a próbaházassági részvénytársaságot följelentették a rendőrségen. A közös házasság vége lett. A rendőrség a szerelmi kvartettet fölloszlatta, a közös asszonykát pedig — a közférjek nagy szomorúságára — kegyeszerutlevéllel elekszediálta Budapestre.

A hétről.

Dal az Adriáról.

Írta: a magyar delegáció elnöke.

Ich weiss nicht, wass soll es bedeuten.
De nem tehetek róla,
Hogy soha soha, nem felejttem
A vizeidet, Póla.

Nem a hajó, nem a naszádok,
Mi hangulatra nógat,
Es gibt noch andre Meeresbusen,
És láttam már hajókat.

Nem büvölt el az arzenálnak
Titokzatos világa:
Mert tudtam, hogy ez, amilyen szép,
Oly kolosszális drága.

Magyar vezényszó a hajókon
Nem lehetett a részeg, —
De tudtam, hogy ez úgy se lesz meg:
Es war zu schön gewesen.

Se lobogó, se magyar cimér,
De nem lepott meg ez sem,
So weit die deutsche Zunge reichet:
A magyar csak fizessen.

S annyit nyer, hogy az admirális
Minket pezsgőbe áztat, —
(Es war schon wirklich dumm die G'schichte,
A hogyan ott potyáztak!)

Más órának emléke rajzok
Szünet nélkül elébem,
Mi a hajón velem esett meg
Vergiss ich nie im Leben.

A hajón, amikor letellett
A tengernagy ebédje, —
Hieß Barabás, der Kurutzführer
'Ne hübsche deutsche Rede.

Bár tudtam, hogy a német szóra
A nyelvem vajmi gyenge:
De a nagy perczbe — *wurde nur der*
Ungrische, Wams zu enge.

Nem tudom, tetszeni fog otthon
Ez a legújabb színem:
Wenn das in Gyoma hören werden
Wird zum Bewundern dienen!

A Jópásztorban alig győznek
Csodálkozni felette,
Wenn jemand uns, Kolomann bácsi
Gesagt das früher hätte!

Olyan ez mint a mameluk-sor,
Csak meg köll kezdeni egyszer
Der Anfang geht ja schwer ein bisschen
Doch weiter geht schon besser.

S mert gyakorlat köll, hogy az ember
Jól be legyen avatva,
Zuhause, bei Zentral Tafelrunde
E szót hozom divatba.

Igy kerül sorra majd Aradnak
Minden pletykája, büne:
*Also, wer wird endlich die „Gretchen“
Auf der Arader Bühne?*

Csernoch, der Bischof-Deputirter,
Wann hielt die Programrede,
Was schreibt der alte *Tüske Anton*,
E nevezetes hétre?

Nem hittem vón', hogy ez ily jól megy,
Magam-se, bizony isten.
Tegnap a derdidaszt se tudtam
Und heut' kann ich schon dichten!

Forgács.

Sötét vádaskodás.

A boszu müve.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 18.

Az aradi királyi ügyészséghez a mai nap folyamán egy súlyos vád miatt tett feljelentést egyik aradi rendőrtisztviselő.

A rendőrtisztviselő szobájában Sugár Jakab aradi lakos iparjog kieszközlése végett jelent meg s ez alkalommal ismeretlen tettesekről úgy nyilatkozott, hogy az ő sógornőjét, özv. Schlesinger Lipótnét — meggyilkolták, eltették láb alól.

Ha ez a tény beigazolást nyer, akkor súlyos hibát követett el Aradváros izr. kórháza, mert özv. Schlezinger né ott halt meg, onnan vitték a zsidó temetőbe. Az ügyészség, minthogy most már hivatalból egy hivatalos forum részéről értesült a dologról, azonnal megkezdte a nyomozást. A holttestet exhumálni fogják, hogy a fej sérüléseiből a halál okát megállapítsák. Ismét egy szövevényes bűnpör Aradnak amugy is gazdag bűnkrónikájában. Sugár azonban bizonyára megfontolás nélkül ejtette ki a kiszámíthatatlan hatású állításokat és nem számolt azokkal a következményekkel, melyek vádaskodásainak nyomán fakadhatnak. Egyenesen kizártnak látszik ugyanis, hogy akiket Sugár gyilkosság elkövetésével gyanúsít, hogy azok tényleg elkövettek volna ezt a bűnt. Tisztességes és mindig föltnélküli életük garancia arra, hogy a vádaskodásnak nincsen alapja s hogy Sugár csak rémlátásokban szenved. Több, mint valószínű, hogy a vádaskodás csak boszu müve.

A feltűnést keltő ügy érdekes részleteit az alábbiakban ismertetjük:

Schlesinger Lipótnak évek hosszú sora óta jömeneteli cselédhelyező irodája volt az *Andrássy-téren*. A cselédhelyező intézet iparjogváltásához kötött ipar és mint ilyen az egyeneságu örökösök tulajdonába megy csak át. Schlezinger tizenöt év előtt elhalálozott. Örököse neje, özv. Schlesinger Lipótné lett. Schlezinger né egy ideig vezette az üzletet, azonban már idős, a 70-es évekhez közel járó öreg asszony volt és elhatározta, hogy üzletvezetőt fogad. Az üzletvezető cím azonban a felfogadott *Iritz Józsefet* csak azért illette meg, mert így volt bejelentve az iparhatóságnál. Iritz tényleg bérlője volt az üzletnek és fizetett a tulajdonosnőnek havi nyolcvan korona bért. Schlezinger né a bérösszeget apró részletekben vette fel, lévén neki egy végzetes szenvedélye, melynek kielégítésére némely napon tízszer is befordult Iritzhez s pénzt kért tőle. Schlezinger né idült alkoholistá és morfinista volt. Annyira iszalkoskodott az utóbbi hónapokban, hogy nap-

hosszat berugott állapotban volt és az utcákon fetrengett.

Ezt az asszonyt Iritzék körülbelül október hónapban magukhoz vették közös háztartásra. Sugár Jakab állítása szerint azért, mert sokallották a bérletet, s úgy okoskodtak, hogy jutányosabb ha teljes ellátás és ápolás fejében marad kezőkön az iroda. Az öreg asszony rokonai iránt nem érdeklődött, rokonai sem törődtek vele. Mielőtt Iritzékhez ment lakni Sugár megkínálta őt lakással a maga háza táján, azonban nem fogadta el az ajánlatot, mert Sugár nejevel nem volt a legjobb viszonyban.

1908. év január 11-én özvegy Schlesinger Lipótné az aradi izr. kórházban meghalt.

Sugár Jakab előadása szerint ez a halál nem természetes módon állott be.

Véleménye szerint özvegy Schlesinger né január 9-én este 9 órakor került a kórházban mert fején, hátul a konty alatt látogó sebe volt. Reggelre a kórházban meghalt. Rokona haláláról ő a kávéházban értesült másnap, Weisz Mór kórházi gondnok révén. Kiment délután a kórházba, hogy megnéze a halottat, de már akkor kivitték a temetőbe.

A temetés előtt értesült arról, hogy az elhunytak le kellett vágni a haját, mert feje hátsó részén sebet kezeltek az izraelita kórház orvosai. Erre alapítja rettenetes gyanúját, így okoskodván, hogy részeg ember soha sem esik a hátára, ha berug. Vagy előre vagy oldalra dől. Így mondotta el tegnap a rendőrségen is Sugár a dolgot magából kikelve, felriadulva és kezével fenyegetőzve.

— Majd kikaparom én az igazságot a föld alól is és megmutatom, hogy ki a rovott multu ember.

Ez utóbbi állítás tulajdonképpen a rugója Sugár cselekedetének és szavainak.

Azt hitte, hogy mint özvegy Schlesinger né sógora s örököse az elhunyt ingóságain kívül annak iparjogát is örökli. Az iparhatóságnál jelentkezett, hogy a jogot a maga nevére irassa át. A rendőrség azzal az indokolással, hogy Sugár Jakab rovott multu ember, megtagadta az erkölcsi bizonyítvány kiállítását. A déval törvényszék súlyos testisértés büntette miatt 3 havi fogházra ítélte 1895-ben Sugárt. A büntetést le is ülte. Azonban ezt a bünt. önvédelemben követte el saját állítása szerint. Látván, hogy az üzlethez nem juthat hozzá, meyet közben már Iritz Józsefné az aradi rendőrségtől megkapott, a fentebb vázolt hajmoreszió és titokzatos váddal gyanúsította meg mindazokat, akik Schlezinger nével a halála előtti napon érintkeztek. A rendőrség rögtön jelentést tett az aradi királyi ügyészségnek, ez azonnal megindította a nyomozást. Hétfőn kezdetüket vessik a kihallgatások.

Özvegy Schlezinger né utóljára Iritz József nénál lakott. Tudósítónk beszélgetett Iritz nével, aki a következő érdekes adatokat szolgáltatta ebben a homályos ügyben:

Az öreg asszony Sziléziából származott, igen előkelő nagykereskedő családból. Negyvenézer forint hozományyal ment férjhez, Schlezinger Lipóthoz, akivel végtelenül szerencsétlen házasságot kötött. A házastársak egyszer válófélben is voltak s ekkor az asszony *morfi mistárá* lett s az is maradt élte végéig. Férje halála után, ezelőtt tizenöt évvel egy nagy feltűnést keltő és az újságok által bőven tárgyalt esetnek vált hősőnévé.

Egy ékszerész rokona révén ismeretségbe került valami Deutchländer nevű temesvári kereskedelmi üggyőkkel, aki elcsalta őt Temesvárra, ott egy szobában fogva tartotta, Deutchländer Aradra jött s itt Schlezinger né összes ingóságait, ékszereit elárverezte. A be-

zárt asszony éjnek évadján egy szál ingben, tél közepén szökött meg fogságából, gyalog Vingálg ment, ahol egy ismerős családnál kapott ruhát és néhány hatos pénzt, amelylyel Aradra jöhetett.

Azóta üzletét elhanyagolta, az ivásnak adta magát. Kora reggel már a pálinkás boltokban forgolódott s addig haza sem tért míg tökéletesen tele nem szivta magát. Morfiumot tett a pálinkába úgy, hogy egy teljes agyabomlott ember benyomását tette a vele érintkezőre. Sokszor a rendőrök, bérkocsisok szedték fel az utcán és szállították Sina utca 1. szám alatti lakására. Ilyen alkalmakkor ös:zetörte magát, csupa vér volt az arca. Iritzék előzékenyen, gondosan bántak vele, mert a jog az ő nevére volt az ip: rhatóságnál feljegyezve s attól tartottak, ha meghal, akkor elvesztik kenyé: rőket is.

Január 9-én reggel rosszul érezte magát s azért Iritz né orvosi tanácsra kocsin a kórházba szállította, ahol egy napl haldoklás után meghalt.

Schusster Illés dr. az izraelita kórház orvosa kijelentette tudósítónk előtt, hogy Schlezinger né már haldoklott mikor a kórházba került.

A bíróság feladata, hogy sürgősen vilá: gosságot teremtsen ebben a rémregény szerű ügyben. Gyorsan cselekedjék, mert olyan egyé: neket illetett Sugár vádjával, akikről csak azt hallottuk, hogy tisztességes, becsületes és szorgalmas emberek. Ha ez a vád alaptalannak bizonyul és megvagyunk győződve róla, hogy az, akkor a rendelkezésre álló legszigorubb büntetéssel sujtsa azt az embert, aki hét gyermek anyját üzleti érdekből, vagy nemtelen boszúból akart börtönbe juttatni és pallangóra állítani.

HIREK.

— A bán és egy főhadnagy. Zágrábból jelenti tudósítónk: A tegnapelőtti tüntetések alkalmával egyik kávéházban a hivatalos lap ellen tüntető diákok felszólítottak több közös hadseregbeli tisztet, hogy tartsanak velük. A tiszték ezt megtagadták. A diákok megtámadták őket és *Demkó 53.* gyalogezredbeli főhadnagyot botokkal és egyéb eszközökkel megtámadták. Oly súlyos sebesülést szenvedett, hogy kórházba került. A két támadó diákot, minthogy nem volt ellenük elég terhelő adat, szabadon bocsátották. Ma *Rauch* báró bán intézkedésére újból letartóztatták őket. A bán ma meglátogatta a megsebesült főhadnagyot a kórházban és részvétét fejezte ki előtte.

— Anket az adóreform ellen. Az adóreform ellen megindult országos akcióban vezető szerepet visznek a kereskedelmi és iparkamarák, mert éppen a kamarai érdekeltség, a vállalatok, kereskedelmi és ipari üzemek, gyárak, stb. lesznek legsúlyosabban terhelve az új adótörvénytervezet által. Az aradi kereskedelmi és iparkamara is állást foglal a reformmal szemben és megakarja ismertetni az érdekeltekkel a törvénytervezetet. E célból a hét folyamán ankétszerű értekezletet tart, amelyre hivatalosak lesznek az Aradon lakó képviselők, a vállalatok, pénzüzetek, vasutak, gyárak képviselői, a helybell kereskedelmi- és ipartestületek és kamarai tagok.

— Robbanás egy bányában. *Pittsburg*-ból jelenti: Az itteni szénbányában nagy robbanás történt, amelynek számos áldozata van. Szerencsére a katasztrófa idején a munkások legnagyobb része már a felszínen volt és a bányában csak negy-

technikus úgy adja elő a vádat, hogy ő egy ismerőst várta a Kazinczy utca sarkán, amikor jött Stefanov Berta varrónő egy kis leánnyal és közelébe érve hevesen reátámadott, azután leütötte a sérült szemüvegét és azt magához vette és tovasietett. Oliva utána ment, hogy a szemüveget elvegye tőle, mi közben szóváltás, majd dulakodás fejlődött ki köztük. A leány egy üveget rántott elő, amelyben minden valószínűség szerint vitriol volt és azzal fenyegette őt, hogy leszámol vele. Oliva erre az esetleges nagyobb kellemetlenséget el akarván kerülni, eltávozott. A verekedés közben azonban esernyője a földre esett, amelyet a vádlott felkapott és magával vitt. Kéri Stefanov Bertának lopás és közcsend elleni kihágás vétsége miatt megbüntetését. A vádlott, Stefanov Berta nem jelent meg a tárgyaláson, rendőrrel kellett elővezetni. Kihallgatása során tagadta, hogy ő Oliva civkkerjét leütötte és őt vitriollal való leöntéssel fenyegette volna. Az esernyőt nem ő, hanem a véle sétáló kis leány vette fel a földről és vitte magával, mert Oliva az esernyőt a földön hagyva eltávozott. A bíróság szembesítette őket, de mindketten megmaradtak vallomásaik mellett. Mivel Olivának nem volt tanuja állítása beigazolására s kártérítést nem kívánt, a bíróság őt eskette meg. Gruber Géza ügyészi megbízott elejti a közcsend elleni kihágás vádját, mert maga a sérült sem állította, hogy a leány le akarta őt önteni. A magánvádló a vád képviselőt nem vette át és így a bíróság az eljárást megszüntette. Az ügyészi megbízott azonban kérte vádlottnak elítélését lopás vétsége miatt, mert az esernyőt elvitte, a bíróság azonban a leányt felmentette, mert nem látta beigazolva, hogy az esernyőt tényleg ő vitte el.

§ Brutális iparossegéd. Sulyos testi sértés vétsége miatt került ma Klein Géza műszerészsegéd a vádlottak padjára. December közepe táján Kalmár József műszerész műhelyében dolgozott a vádlott és Gergely Károly tanonc. Kleinnek egy szerszámra volt szüksége és oda szolt az inasnak, hogy keresse elő és adja oda neki. Az inas azonban nem találta a kért műszert és ahelyett egy másikat nyújtott át a segédnek. Ez felingerelve az inas ügyetlenségén, összeszidta, mire Gergely durván visszavágott. Kleint ez oly dühbe hozta, hogy a kezébe eső reszelővel háromszor úgy fejbe vágta az inast, hogy a reszelő kettétört, Gergely Károly pedig tizenkét napig gyógyuló testi sértést szenvedett. Boszky Mátyás kir. járásbíró a vádlottat tizenkétnapi fogházra és tíz korona pénzbüntetésre ítélte, amely ellen az felebbezést jelentett be.

§ Támadó orrvadások. Deheleán Nikolae erdőőr jelentést tett a soborsini csendőrségnél, hogy a Trojás községben elterülő kincstári erdőkben hosszú idő óta orrvadások garázdálkodnak. A csendőrök az erdővel együtt lesbe álltak és várták az orrvadásokat. Ezek egy éjjel meg is jelentek, mire a csendőrök megtámadták őket. Az orrvadások azonban fellegyverkezve fogadták a támadókat és több ízben rájuk is lőttek, de nem találtak, azután az éj homályában eltűntek. A csendőrség most széleskörű nyomozást indított a tettesek kiderítésére.

§ A lippai perselyfosztogató. A szegények P ter fill reit, a vallás és áhitat alami snáját választotta ki sákmányul egy kgyeletsértő tolvaj. Follmann János perjámosi ténk lenc éves szabósegéd már két ízben volt megbüntetve templomban elkövetett lopások miatt. A perselyekre vetette ki hálóját, azokat felfeszítette és tartalmukat ellop a. Mult év május másodikán éjjel szintén egy ily perselylopás történt Lippán, a római katolikus templomban.

A tolvaj nyomára egy fekete kis könyvecské vezetett, amelyben több helyen is Follmann János neve volt látható. A hivatásos templomfosztogató az esti szürkület beálltával belépőzött a templomba, ahol el ejtőzött; a sekrestyémisem gyanítva rázárta az ajtót s így éjjel zavartalanul végezhetett dolgát. A perselyben 20-30 korona lehetett. Ma volt ez ügyben a fő tárgyalás a büntetőtörvényszék előtt. A tolvaj itt is konokul tagadott és az áruló könyv dacára mit sem akart tudni a vádról. A bíróság ennek dacára büntetésnek mondotta Follmann s tekintettel arra, hogy már kétszer is büntetve volt — egy esztendei börtönre ítélte. Vádlott az it let ellen felebbezett.

IDEGENEK ARADON.

— Január 18. —

Központi-szálloda Malettó Antal birtokos Udina. — Antoneli Guidó birtokos Veronda. — Nagybabonyi Bolónyi Jenő birtokos Kassa. — Koiss Géza kir. főke ügyelő Budapest. — Okos Oszvald kir. iparfelügyelő Szeged. — Abel Pál gazd. egyesületi titkár Szombathely. — Kriston Ferenc mérnök és neje Nyiregyháza. — Kökényes Imre igazgató Bécs. — Bernáth Béla főellenőr Szeged. — Weisz Zsigmond nagyföldbérlet Temesvár. — Reich S. L. kereskedő Temesvár. — Brachfeld Géza gyáros Szeged. — Ottovay Károly gyáros Szeged. — Deutsch Vilmos fakereskedő Budapest. — Unverto Samu kereskedő Fiume. — Janik Umberto magánzó Fiume. — Braffman Győző magánzó Balassa. — Remete Rezső becső Budapest. — Grünvald Bernát utazó Budapest. — Bretts Lajos utazó Marosvásárhely. — Beck József utazó Budapest. — Bloch Zsigmond utazó Szeged. — Fischer Emil utazó Budapest. — Vajda Samu utazó Budapest. — Grünberger Mór utazó Budapest. — Pick Emil utazó Budapest. — Walsmann József utazó Budapest. — Fischer Rezső utazó Budapest. — Lindner Lipót utazó Budapest. — Beck Dezső utazó Budapest. — Schwarz Vilmos utazó Budapest. — Krausz Arthur utazó Budapest. — Krausz Gusztáv utazó Budapest. — Klein Odön utazó Budapest. — Györfi Mihály utazó Budapest. — Urbán Sándor utazó Budapest. — Schwarz Fulöp utazó Budapest. — Brette Lajos utazó Budapest. — Löwy Géza utazó Budapest. — Wolf Henrik utazó Budapest. — Gerbach Manó utazó Budapest. — Márton Béla utazó Budapest. — Grau Vilmos utazó Budapest.

Fehér Kereszt-szálloda. Lory Benő fakereskedő és neje Alkenyér. — Deutsch Oszkár fakereskedő Alkenyér. — Ticsónszky Aladár miniszteri irodatiszt Budapest. — Borg Henrik kereskedő Resica. — Ticsónszky Aurél máv. ellenőr Budapest. — Kerner Lajos vasúti hivatalnok Szeged. — Szanda Dénes igazgató Nagyvárad. — Schützler Mór kereskedő Szepsi. — Spácz Gyula birtokos Nagyszőlős. — Lemler Henrik birtokos Nagyszőlős. — Szántó Lajos igazgató és neje Győr. — Madai József hivatalnok Pancsova. — Faragó Pál mérnök Pancsova. — Magyar Béla és neje Marosvásárhely. — Komblum Aladár bérlet és neje Fehértemplom. — Práger Oszkár igazgató és családja Lipik. — Palkó József üzletvezető Hódmezővásárhely. — Perl Zsigmond kereskedő Nagyósz. — Tarján Miksa bányatulajdonos Verespatak. — Szigeti Sándor bányafelügyelő Verespatak. — Bleyer Adolf gazdálkodó Mődös. — Vindics Emilné és családja Rákospalota. — Sonnenfeld Mihály gazdatiszt és neje Zirc. — Görög Géza mérnök Szeged. — Komád Sándor vasúti hivatalnok Perrozseny. — Mészáros Jenő magánzó és neje Lugos. — Romsauer Dániel igazgató Teplic. — Gurai Emil gazdatiszt Szamosújvár. — Singer Endre birtokos Tusnád. — Vass Hugó igazgató Tusnád. — Geil Dénes gyáros és neje Ujvidék. — Goda Miksa kereskedő B.-Gyula. — Katona Mihály fő könyvelő Tokaj. — Glück Manó utazó Budapest. — Friedman Sándor utazó Budapest. — Szirmay Zsigmond utazó Budapest. — Feigl Bernát utazó Budapest. — Balog Nándor utazó Budapest. — Himler József utazó Bécs. — Neuman Manó utazó Bécs. — Eichner Albert utazó Debrecen.

Vass-szálloda. Ilsvay Kovács M. min. ellenőr Nagyvárad. — Gönczy Gábor utazó Budapest. — Karátsanyi G. utazó Nagykanizsa. — Horváth Elemér magánzó Botfalva. — Lográdi Jenő birtokos Kécska. — Bodrogi Zoltán birtokos Zsembelya. — Gerencsér Ákos tisztartó B. Csaba. — Weisz Manó utazó Budapest. — Schwartz Pál utazó Budapest. — Sonnensein S. utazó Budapest. — Löwy Jakab utazó Budapest. — Deréki Gusztáv ny. tiszt. Nagy-Károly. — Sommer Béla hivatalnok Losonc.

SCOTT-féle Emulsió

rendkívül erősítő hatással van az egész szervezetre, gyógyítja és erősíti a tüdőt. Köhögést és meghűlést bármily makacs és hosszadalmas legyen az, a SCOTT-féle Emulsió gyorsan megszüntet. Még a sorvadásos betegnek is könnyebbülést szerez a

SCOTT-féle EMULSIÓ

feltéve, hogy idejekorán használják, mely esetben állandó, tartós gyógyulást eredményez. 5961

Az emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszered-jegyet — a balászt — kérjük figyelembe venni!

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Gabonaüzleti hetiszemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

Az áprilisba illő bolondos időjárás mezőgazdasági szempontból nem kedvező, mert a vetésekre a változó idő káros hatással van.

A gabonaüzlet irányzata ingadozó.

Az áralakulás körül alapjában véve lényeges változás nem állott be

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 18.

Kevés forgalom. Változatlan árak. Amerika 1 és 1/4-el magasabb.

Az árak 50 kilónként zárulva

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra	12.83—12.84	12.77—12.78
Buza októberre	10.63—10.64	10.61—10.62
Zab áprilisra	8.30—8.31	8.29—8.30
Rozs áprilisra	11.23—11.24	11.17—11.18
Tengeri májusra	7.04—7.05	7.05—7.06

Zárlat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	637.50
Magyar hitelrészvény	749.25

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 18. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogramm fölül súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogramm terjedő súlyban — fillérig; hatal nehéz páronként 320 kilogramm fölül súlyban 118—118 fillérig; hatal közép páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban 120—122 fillérig; könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 120—124 fillérig. Szerbiát: Nehéz páronként 260 kilogramm fölül súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig. Sertéslétszám: Január hó 15. napján volt készlet 22,419 darab, január 16. napjára főnapjattal — darab, január 16. napján elszállított 110 darab, január 17. napjára maradt készletben 22,300 darab. A hizott sertés üzlet irányzata. Csuedes.

URANIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Ma vasárnap, 1908. január hó 19-én

Műsor:

1. A hős tengerész.
2. Félreismeret tehetség.
3. Galambtündér.
4. Anyosom anygal,
5. Arckép.
6. Feltételes örökség.
7. A kártyavetőnő.
8. Gyermekekréfa.

Előadások délután 2 órától kezdve minden órában.

Holnap hétfőn, 1908. január hó 20-án

Műsor:

1. Feltételes örökség.
2. Végzetes ajándék.
3. Gyermekekréfa.
4. Képek Afrikából.
5. Galambtündér.
6. A hős tengerész.
7. Anyosom anygal.
8. Sportok Svédországban.

Előadás kezdete 8, 8 és fél, 8 és fél órakor.

Cukrázda.

Előadás alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik.

Nemzeti Színház.

Vasárnap, 1908. évi január hó 19-én:

Bérlétszűnet.

Bérlétszűnet.

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél helyárral:

Rabenstein Bersabe.

Színmű 4 felvonásban. Irta: Wildenbruch Ernő. Fordította: Vértessy Jenő.

SZEMÉLYEK:

Hipold	Hunyady József.	Felicitas	Szilágyi Berta.
Bersabe	K. Kápolnai J.	Bartolme	Keszler Ede.
Dietburg	Benkóné.	Ursula	H. Harmath J.
Bartolme	Várnay Jenő.	Georg	Kulcsár Lajos.
Antony	Ujj Kálmán.	A karvaly	Szathmáry A.

Közdete délután 3 és fél órakor.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor, rendes helyárral:

A) bérlé.

A) bérlé.

A sárga csikó.

Eredeti népszínmű dalokkal és tánccal, 3 felvonásban. Irta: Csapregyhi Ferenc. Zenéjét szerző: Szentirmai Elemér.

SZEMÉLYEK:

Bakaj András	Fehér A.	Peti, fia	Horti Sándor.
Erzsike	Kállai Jolán.	Boltos Icig	Leővei Leo.
Csorba Márton	Keszler Ede.	Csárdás gazda	Várnai Jenő.
Agnes, neje	Szilágyi B.	Bogár Imre	Ladislai J.
Laci, fiuk	Hunyadi J.	Gazsi, szanta	Faludi K.
Gelecséri, bíró	Szathmári A.	Pista, szolga	Benkő Gizi.

Közdete este 7 és fél órakor.

NYILTTER.*

Köszönetnyilvánítás.

Nem mulaszthatjuk el mindazoknak, kik felejtethetetlen jó édes anyánk özv. Püfntner Jenőné szül. Huszár Anna urnő, folyó évi január hó 15-én délután végbement gyászszertartásán zsvivesek voltak számos megjelenésükkel, részvétükkel fájdalomukat enyhíteni, végül mindazoknak, kik az elhunyt ravatalára koszorút helyeztek, ezutón is fogadják hálás köszönetünket.

A gyászoló család.

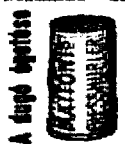

Ügyeljünk az eredeti orosz vámszállagra és az eredeti csomagolásra, melyen a védjegy K. & C. látható.

Kapható: Vojtek és Weiss-nál. 6001

Kittűnően megvéd a

MATTONI FELE
GISSHÜBLER
SAVANYUVIZ

székély infektiozus
bajjal; a pusztá
gránitkivárából

lakal.

Több székélytől károsan bevált.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1908. január hó 18.

Keresünk:

Aradra: 1 fűszer és festék, 1 vas szakmabeli segédet és több tanoncot.

Vidékre: 3 fűszer és vegyes, 2 fűszer és rőfös, 2 rőfös és rövid, 3 divat, 2 rőfös és vegyes, 1 irodai munkához is alkalmas szakképzett vas szakmabeli magyar, román és részben német és szerb nyelvismerettel bíró segédet, több magyarul beszélő tanoncot.

Aiánlunk:

1 faszakmában jártas könyvelőt, 1 magyar, német levelezőt és segédkönyvelőt, 1 pénztárosnőt, 5 fűszer és csemege, 3 fűszer, festék és csemege, 1 vas és szerszám, 1 vas és fűszer, 3 fűszer és rövid, 1 rőfös, 1 rőfös, fűszer és vegyes, 1 rőfös, rövid és vegyes, 4 divat, 1 könyv és papír szakmabeli segédet, több tanoncot.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor,

Keppich Zsigmond,

titkár.

411

igazgató.

Elsőrendű

darabos-zsilvölgyi,
darabos-porosz,
darabos-angol

takaréktűzhely és kályha

Salon-kőszén,

porosz-sziléziai darabos,

porosz-sziléziai dió

Pirszen (Koksz)

száraz, jól kiégetett bükk

Vasaló-faszén,

lupényi, pécsi és osztraui

Kovács-kőszén,

Magas hőfoku hazai

Tüzelő-kőszén

legelőcsőbb árszámítás mellett, miniszteri és főkapitányi rendelet szerinti előírt plombázott s pontosan mért 50 kilós zsákokban házhöz szállítva

Kneffel Károly és Fia

Szénosztálya

21

Andrássy-tér 14. sz.

TELEFON: 139.

A kölcsönkönyvtár

új pótjegyzékei

melyek az elmúlt év összes újdonságait tartalmazzák,

megjelentek

és

ingyen

kaphatók!

A következő

újdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Croker: Női diploma'a Nagy E.: A Gödhyék, Apostol a hódtságban, Madzsar G.: Nevelőber, Alba Nevis: Bol. linyok, Pap Mariska: A rög. Rudnay: Csoór Vilma, Kraft-Ebing: Psychopátia Sexualis, Fényes L.: A társadalom és a nemi kérdés, Tábori K.: Nyomorultak, gazemberek, A bűnös Budapest, Fidibusz nap-tára 1908-ra, Balázsházy: A nővérek, Gloria. Molnár F.: Muzsika, Croker: A feleség, Szemere Gy.: Magyarország Amerikában, Atherton G.: Sparlank Patience és kora, Leblanc: Lupin A., a gavallér betörő, Nietzsche F.: Zarathustra.

Németben: Hermann Georg: Jettchen Gebert, Wiggin: Douglas Kathe: Rebekka v. Sonnenbachhof, Corrad: Amors Mädchen-schule, Salburg E.: Wilhelm Friedhof, Kipp-ling R.: Das Licht erlosch, Grabein P.: Du mein Jena, Madelaine M.: Die indische Fel-sentaube, Lawson Th.: Freitag der 13 te, Heine Anselma: Der Wegweiser, Schobert H.: Arme Königin, továbbá francia és angol újdonságok.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy köte-tenként fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták!

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

újdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill,
vagy füzetenként 14 fill.

Zerkovitz: Küldjék be a Rezsit, A falusi leányt Pesten, Szirmay: Böske, Altató dal, Huszka: Tündérszerem, Zerkovitz: A léha nő-tája, Fall L.: Die Dollarprinzessin, Stritzko: Tip Top, Balogh I.: Bosnyák leány, Szirmay A.: Böske, Altató dal, Haynés és Becker: A bál-királynő, Zerkovitz: Láttá-e már Budapestet éjjel?

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papír-kereskedése Aradon.

Telefon 385. sz.

Mindenkinek

ingyen

megküldjük, ha azt levelező-lapon kéri, diszes 54x76 cm. nagyságu

fali

lapnaptárunkat

amely hivataloknak és irodáknak nélkülözhetetlen.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult hatásos, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szerek bizonyult közvéleményénél, osztrák és meghittéskor, bedörzsölésükkel sőt képpen használva.

Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekbe: K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany országhoz”, Prágában, Elisenstrasse 5. n. — Mindennapi szétküldés.

421

Uj! Folyadék Uj!

Somatose

619 II kiváló

étvágygerjesztő és idegedző

erősítő szer

bármely gyengeség ellen.

Kapható a gyógyszerertárakban és drugeriákban.

Csak ma vasárnap, január 19-én

a Központi szálloda

télikertjében

rendkívüli estély

a híres illuzionista és gondolatolvasó

CARMELLINI

a svéd királyi aranykoronás Wasa-rend tulajdonosa által.

Mme CARMELLINI mindent kitalál (Non plus ultra.)

Gondolatok átvitele (telepátia) eddig CARMELLINI által bemutatva.

Carmellini valóban eredeti illuzionista előadásai a szem előtt nemcsak a képzelődés birodalmába vezetnek, hanem humorizs ikailag is hatnak és az este néhány óráját kellemes módon eltöltik.

Előadás kezdete este 8 órakor. Minden előadás új műsorral!

Belepti-díj 1 korona.

Névjegyek

Báli meghívók

Esküvői meghívók

Belépti jegyek

nagy választékban és mérsékelt árban kaphatók az

Aradi Nyomda Részvénytársaságnál.

3143—1907. szám. Kisjenői előljáráságtól.

Árlejtési hirdetmény.

Az Aradvármegyébe kebelezett Kisjenő község által építendő közbárághid építési költségeire 5509 korona 31 fillér engedélyezve lévén a felsőbb hatóság által, ennél fogva ezen építkezés biztosítása tárgyában folyó évi január hó 30-ik napján délelőtt 10 órakor Kisjenő község hivatalos helyiségében megtartandó árlejtésre vállalkozni óhajtók meghivatnak azzal, hogy a terv és költségvetés a község házánál betekinthező és azokból tájékozás merithető.

Kisjenő, 1908. évi január hó 17-én.

701 Községi előljáróság.

FRATER és DÖMÖTÖR

okleveles mérnök irodája

ARAD, SALACZ GYULA-UTCA 1 SZ.

Elvállalják

városok, községek, uradalmak felmérését, szabályozását, tagosítását, parcellázását, erdei és iparvasutak tracirozását, tervezését és építését.

Specialisták

vizszabályozások és vizierőművek tervezésében és létesítésében.

VÁROSI ES MEGYEI TELEFON.

A látogatott

Motor-kávéház

a motorállomás tözsomszedságában, a Wanitsek-féle házban.

Fővárosi és összes aradi lapok.

Naponta kitűnő tejes kávé. Kitűnő likőrökben nagy választék.

Hideg és meleg büffé. — Reggeli nyitra.

Ma Erdélyi Tóni és fia zenekara játszik.

A t. közönség szives támogatását kéri tisztelettel

Lukács Fülöp László

kávé.

Meghívás!

Az „Eleki Első Takarékpénztár Részvénytársaság“-nak

1908. évi február hó 2-án (vasárnap) d. e. 11 órakor az intézet saját helyiségében tartandó

rendes évi közgyűlésére

a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, a mérleg megvizsgálása, határozathozatal a nyereség felosztása iránt és a felmentvények megadása.

2. Az öt tagú felügyelő-bizottság megválasztása 3 évi időtartamra.

3. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 4 részvényes tag kiküldése.

Elek, 1908. évi január hó 15-én.

Az igazgatóság.

Jegyzet: A közgyűlésen csak azon részvényesek vehetnek részt, kik részvényeiket a közgyűlést megelőző napnak déli 12 órájáig, a vidékiek azonban legkésőbb a közgyűlés napjának d. e. 9 órájáig az intézet pénztáránál letéteményezték, miről a pénztárnok által tértívény adatik, mely igazoló jegyül szolgál.

Az évi zármérleg, a felügyelő-bizottság jelentése, valamint a közgyűlési meghívó az alapszabályok 7. §-a értelmében az intézet helyiségében kifüggesztetvén, az érdekeltek által a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A felügyelő-bizottság jelentése:

Tisztelt közgyűlés!

Törvényes kötelességünkhöz képest az intézet vagyionkezelését lelkiismeretesen ellenőriztük és nyugodt lelkiismerettel jelenthetjük, hogy az ügykezelés az alapszabályoknak megfelelő volt, másrészt a részvényesek érdekeit is folyton szem előtt tartottuk.

Az elénk terjesztett 1907. évi mérleget átvizsgáltuk s a legszigorubb rendben vezetett könyvekkel mindenben megegyezőnek találtuk, ennek folytán kérjük azt jóváhagyni.

Az igazgatóság és választmány javaslatát a tiszta nyereség felosztására nézve magunkéva tesszük s e szerint javasoljuk, hogy a mérlegben kitüntetett K. 16121'98

a múlt évről áthozat...	300—	
levonása után fennmaradó		K. 15821'98
összeg adatik: 10% a tartalékalapnak		K. 1582'19
10% az igazgatóságnak		1582'19
a felügyelő-bizottságnak	570—	3664'38
		K. 12157'60

hozzáadva a múlt évről áthozott 300—

mely összegből a részvényeseknek osztalékra K. 12000—
jótékony célra 107'60 „ 12107'60
a fennmaradó K. 350—

a jövő évi számlára vitessék át.

Végre indítványozzuk, hogy úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadni méltóztassék.

Elek, 1908. évi január hó 14-én.

A felügyelő-bizottság:

Böhm Miklós, s. k.

elnök.

Niedermayer János, s. k.

Strifler Miksa, s. k.

f. b. tagok.

ifj. Wittmann János, s. k.

Zielbauer Ádám, s. k.

f. b. tagok.

Vagyion. 1907. évi Mérleg-számla. Teher.

Készpénzkészlet		54423 34	Részvénytőke	200000
Váltoálladék:			Tartalékalap	89524 89
tárcában	608409 40		Betétek	771585 12
leszámitolva	83778	692187 40	Átmeneti váltókamat	6206 07
Kötvények		3440	O. M. B. giró hitelező	83778
Jelzálog kölcsönök		72341	Folyó szlai hitelező	15215 84
Törlesztéses jelzálog kölcsönök		6939 62	Fel nem vett osztalék	150
Ingtatlanok:			Hátralékos kamatok	1042 23
intézeti ház	16000		Hitelezők	20 71
földbirtok	18005	32500	Egyenleg mint tiszta nyereség	16121 98
Ertékpapírok:				
K. 100,000 n. é. Magy. Tp. Kp. Jhtb. 4 1/2% záloglev. 98—	98000			
K. 50,000 n. é. Pesti Hazai I. Tp. 4% zálogl. 93—	46500			
15 drb. M. Tp. Kp. Jhtb. rtg. részvénye . 1050—	15750			
12 drb. M. Pénzint. Kp. Jhtb. rtg. részv. . 1025—	12300	172550		
Folyószámlái adósok:				
Eleki Fátalep	54420 33			
Tp. Téglagyár	88930 45	143350 78		
Adósok		1571 80		
Átmeneti visszleszámitolási kamat		552		
Átmeneti értékpapír kamat		3208 90		
Leltár		580		
		1183644 84		1183644 84

Veszteség. 1907. évi Eredmény-számla. Nyereség.

Betétkamat	28887 51	Nyereség áthozat 1906. évről	300—
Tartalékalapkamata	4313 80	Váltó kamat	60248 26
5% kamata	6480	Kötvény kamat	230 34
Fizetések	15753 57	Jelzálog kamat	5756 40
Visszleszámitolási kamata	2505 74	Polyószámla kamat	11351 42
Kezelési költség		Értékpapír kamat	7348 90
Adók:		Könyvecske díjak	36 40
állami, megyei és községi.	7582 78	Ingtalan jövedelem	1875
10% tőkekamatadó	2734 84		
Értékpapír árfolyam veszteség	3200		
Leltár értékleírása	66 50		
Egyenleg mint tiszta nyereség	16121 98		
		87646 72	87646 72

Elek, 1907. évi december hó 31.

Wittmann Miksa, s. k.
pénztárnok.

Emenet György, s. k.
könyvelő.

Az igazgatóság:

Wittmann János, s. k.
elnök igazgató.

Walthier György, s. k.
üzletvezető igazgató.

Ament Antal, s. k.
igazgató.

Biluska György, s. k.
igazgató.

Blantz Mór, s. k.
igazgató.

Reisz György, s. k.
igazgató.

Ezen mérleg- és eredmény-számlát megvizsgáltuk, a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítva, mindenben helyesnek találtuk.

Elek, 1908. évi január hó 15-én.

A felügyelő-bizottság:

Böhm Miklós, s. k.
elnök.

Niedermayer János, s. k.
f. ö. b. tag.

Strifler Miksa, s. k.
f. ö. b. tag.

ifj. Wittmann Antal, s. k.
f. ö. b. tag.

Zielbauer Ádám, s. k.
f. ö. b. tag.

NIGRIN legjobb cipőtisztítószer

mely a legpompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. Nigrin egészségi szempontból melegen ajánlható, mert Nigrin folytonos használatnál is a bőrt légmentesen el nem zárja, úgy hogy a láb kipárolgását nem akadályozza.

St. Fernolendt, csász. és kir. udvari szállító BÉCS.
Mindenütt kapható. 8004

<p>Óh jaj!</p> <p>Megfojt ez az átkozott köhögés!</p>	<p>Éljen!</p> <p>egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!</p>
<p>Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásunk</p> <p>Egger mellpasztillái,</p> <p>az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.</p> <p>Dobozok 1 korona és 2 korona.</p> <p>Próbadoboz 50 fillér.</p> <p>Fő- és szétküldés raktár: „NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR Budapest, VI. Váci-körút 17.</p>	
<p>Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Krohcz Géza, U. Kosuth Pal, Ring János, Rozsnyay J. örök, Hauer Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszerárakban. Vojtek és Weisz drogueráraknál.</p> <p>Győrökön: Masznyik Dániel gyógyszerárakban.</p> <p>Magy.-Pécskán: Adler Gy. Lajos gyógyszerárakban.</p> <p>Ó-Pécskán: Rokszin János gyógyszerárakban.</p> <p>Szilváson: Csiky Lukács gyógyszerárakban.</p> <p>Szilváson: Pirozó Ede örök. gyógyszerárakban.</p>	

Telefon szám 184. **Mosóintézet átvétel!** Telefon szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fennálló és teljes megelégedésre működő, legjobb hírnévnek örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

Aulich Lajos-utca 2. szám átvettém és annak szakszerű kezelését személyesen fogom tovább vezetni. — Főelőnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást háziing hazai, minden vegyszer mellőzésevel, kizárólagosan kézimossással, melynek következtében a ruha nincs kitéve időelötti romlásnak.

Sok éven át szerzett tapasztalataim remélni engedik, hogy kifogástalan munkaszállítással ki fogom érdemeim t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

Kiváló tisztelettel

471

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Aulich Lajos-utca 2. szám.

Sok millió előkelő
urhölgy használja
a világhírű

Földes-féle Margit-Cremet,

mely szirtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szeplők, májlokok, bőrtakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnék annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár: 281

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerárakban.

Szalonna

elsőrendű magyar perzselt, sózott vastag hófehér, egészségesen, tisztán kezelve, egy-egy oldal súlya 35-től 70 kilogrammig — gazdasági cselédek, munkások, aratók és más munkások részére — a legolcsóbb napi áron, továbbá

csépléshez köszén, gépolaj és kenőcs,
kitűnő minőségű

kender és jutta, zsákok és ponyvák,

kocsi-kenőcs,

mütrágya az őszi idényre,

építkezési anyagok,

kőso, marhasó préselve és por alakban.

Kapható

647

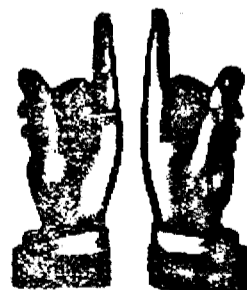
az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület

Foyasztási és Értékesítő Szervezeténél.

ARAD, Boros Béni-tér és Verbőczy-u. sarok.

Nem szövetkezeti tagok is a legjutányosabban lesznek kiszolgálva.

TEA SZEZON!

Legzamatosabb
TEA és RUM.

Vojtek és Weisz

droguerárakban

231

ARAD.

Tisztelettel van szerencsénk a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy több évi működésünk után Deutsch Testvérek cégtől kiléptünk s a

Szabadság-tér 21. szám alatt levő Lengyel Testvérek női divat üzletét megvettük és azt

Bellák és Deutsch

cég alatt a mai kor igényeinek megfelelően tovább folytatjuk.

A jelenleg **nagy raktáron** levő összes áruinkat

mélyen leszállított árak mellett

657

árusítjuk.

Nagybecsü partfogásért esedeznek

Bellák és Deutsch

Tápértékben leggazdagabb,
Hatásában felülmulhatatlan
a Hajós-féle kellemes ízű
Csukamájolaj.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.

Ára egy üvegnek 2 korona. 241

Fagydagánatok elmulasztására
Fagyviszketegség biztos megszüntetésére
kitünő hatású szer a Hajós féle

FAGYBALZSAM.

Egy üvegnek az ára 70 fillér.

Tyúkszem már nincs többé!!

Igy kiáltanak ezren meg ezren, akik a Hajós-féle

ANAGALLIN

használták. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Fenyőillat a szobában. Ára 70 fillér.

Ibolya, Gyöngyvirág és Heliotrop szobaillatok, üvegje 70 fillér.

„Never“ amerikai gummikülönlegesség, a képzelhető legjobb övszer. 6 drb. egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyszeti laboratóriumában

Arad, Andrásy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Tessék üzletemet felkeresni, meg fog győződni arról, hogy ruhaszövet szükségletét nálam

kitünően veheti meg.

Szörme boák 3 kor., 4.50 kor. és egészen nagy 7 korona.

Igen szép szörme-karmantyuk (muffok) 8-50 kor. darabja. **Jó meleg keztyük 25 krajcár párja**, minden színben. Maradékok blousoknak 1 kor., 1.50 kor. 2 kor. és 3 kor. darabja. Berliner sálók 95 krtól feljebb minden árban.

Készpénz vásárlásnál 5% pénztári engedményt nyújtok!

Kirakataim megtekintését mindenkinek ajánlom, mielőtt szükségletét beszerezné; meggyőződik, miszerint áraim minden versenyt kizárnak.

Szolid, figyelmes és pontos kiszolgálásról előre is biztosítom vevőimet. Számos támogatást kér

12

Kiváló tisztelettel

HOFFMANN SÁNDOR

Arad, színház-épület.

Telefon szám 10.

Telefon szám 10.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy

**épület- és műlakatos-
műhelyünket a Wesselényi-utca 1. szám alá áthelyeztük,**
ahol elvállalunk mindennemű, e szakmába vágó munkákat. Építésvasalások, takaréktűzhelyek és sűrítések a legjutányosabb árak mellett. — Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.
Tisztelettel 17

Láng és Mayer.

Legideálisabb szer az arcz és kéz bőrének ápolására az

„AZOR“

mely a legkényesebb követelményeknek is teljesen megfelel.

Orvosilag ajánlva.

Kapható a gyógyszertárakban és
gyógyáru üzletekben.

Főelárúító hely: 31

WOJTEK ÉS WEISZ
gyógyáru nagykereskedő uraknál Aradon
Egy üveg ára: 1 korona 20 fillér.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy

**épület- és bútorasztalos
műhelyemet**

Karolina-utca 3. szám alá

áthelyeztem és elvállalok ezen szakmába vágó mindennemű munkákat és pedig **hálószobákat, ebédlők, bolti berendezések és irodai berendezéseket** a legszebb kivitel és a legjutányosabb árak mellett.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek. 35

Tisztelettel

Mádai Gyula,
épület és bútorasztalos.

Nagy lakás kiadó!

Modern

6 szobás lakás

fürdő, cselédszoba, konyha s minden hozzátartozó más mellékhelyiségekkel el látva, május 1-től

kiadó.

Bővebbet Rákóczy-utca 1-ső szám a ház-mesternél. 611

**POROSZ
és
MAGYAR**

KÖSZÉN

blombázott zsákokban.

**DIÓ és
KOCZKA**

KOKSZ

ROSTÁLT BÜKK-FASZÉN

házhozhoz szállítva legolcsóbban kapható

ALTMANN EDE-nél

Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarkán

Telefon 46.

451

Telefon 46.

Anosmin

legjobb szer a lábizzadás teljes megszüntetésére.

Már egyszeri alkalmazása azonnal megszünteti a láb izzadásával járó nem épen kellemes szagot. Huzamosabb használata után pedig teljesen meg is szűnik. A bőrt nem izgatja, nem keményíti, hanem ellenkezőleg puhán tartja. Egy doboz ára 1 kor.

Hölgyek figyelmébe!!

Alabastrom poudre tolett könyv.

1 darab 70 fillér.

Egy-egy lapot szükség esetén a könyvecskéből kiszakítva, azal az arcot, ha a hőség következtében az zsíros fényű lesz, letöröljük. Meglepő és gyors hatása.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertárban

301

Arad, Szabadság-tér.

Köhögés

Rekedtség

Elnyálkásodás

ellen páratlan jó hatású szer a

TUSINAL CZUKORKA

ára egy nagy doboznak 60 fillér

Idegesség

Vérszegénység

Soványtság

ellen elismert kitűnő hatású szer a

Dr. DURÁN-Jéle száraz

MALÁTA KIVONAT.

E kiváló hatású tápszer különösen hizláló kuránál legjobban bevált. Rendkívül kellemes ízénél fogva a gyermekek is örömmel veszik be. Bevehető az tejbe, kávéba, levesbe, theába, borba, stb. ára egy nagy üvegnek 2 korona.

Egyedül főraktár:

241

HAJOS ÁRPAD gyógyszertárban

Arad, Andrássy-tér 22., a megyeházzal szemben.

Nem kell London. Nem kell Páris.
Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő mérték után!

CIPÓKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER UTÓDA

orthopéd és divat cipészetiében

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

Szülők különös figyelmébe ajánlom **orthopéd-gyógycipőimet**, melyek megátalják a lábfej fejlődését, Gyermekneké, egyezintén felnőtteknél nagy sikert eredményeznek értom el, amit számos elismerés tanúsít. Készíték a valódi amerikai forrájú cipőktől meg nem különböztethető tartos szép cipőket. B. megrendeléseiket kérve teljes tisztelettel!

SEELINGER UTÓDA 525

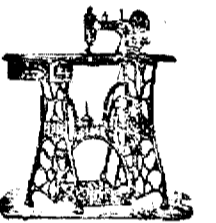
Brecska Károly

állami cipész tanfolyam szaktanít'ja.

**Arad legrégibb
kerékpár és varrógép
raktára
és javító-műhelye.**

PEAFF varró-
gépek

melyek tartóssága felülmul minden eddig létező gépeket zajtalan könnyű járás, izléses kivitel.

Író angyal védjeggyel kétoldalon

játszható lemezek és

grammophonok. 71

Egyedül képviselő:

Hammer Vilmos

műszerész-nél.

Arad, Szabadság-tér 7.

Telefon sz. 96.

Vevők és bérbevevők

semmiféle jutalékot

nem tartoznak fizetni.

Colophon István

ügynöksége

Arad, Kölcsey-utca 3.,

vagy a városi kávéház.

Eszközöl szállodák, vendéglők, földek, szállók, házak bér- és eladását, valamint borok és szeszes italok eladását. — Ugyazint

amortisációs kölcsönök

a legolcsóbb kamat melletti kieszközölését előleg nélkül, ehhez csak a birtokiv és telekkönyvi kivonat kell. — Több emeletes magán- és bérház 8—10%-ot jövedelmező, olcsón és kedvező feltételek mellett eladó. — Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás. 881

Feltűnő újdonság!

DÉLICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzást egyszer veszi és többé más nem szív

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Telefon szám 387.

Viola virágcsarnok

Aradon, Minorita palota.

Igen tisztelt vevőink arról lesznek értesítve, hogy

Scherhag J. utóda

virágkereskedése beszüntetve lett és

VIOLA virágcsarnok

néven tovább folytatva lesz.

Eddigi szíves pártfogásukért köszönetet mondunk és kérjük b. megrendelésükkel továbbra is megtisztelni, melyeknek pontos kivitelezést mindenkor kezességét vállalunk. 41

Sürgöny- vagy levélcimnek elegendő:

Viola virágcsarnok Arad.

Telefon szám 601.

Megérkeztek a téli divat újdonságok!

Brunner Béla

uri divat és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20.

(Ferry-utca sarok, gróf Nádasdy-palota.)

Ajánlja dusan felszerelt áraklártát, hol a legszebb és legdivatosabb **ingek**, gallérok, kényesek, nyakkendők, keztürek, zsebkendők, harisnyák, stb. újdonságok kaphatók. Nagy választék hazai és angol divat-kalapokban. Nagy választék fa, vászon és bőr utazóbőröndökben.

Divatújdonság francia és olasz

Illatszer különlegességében.**Kamerli J. pécsi keztügyár főraktára.**

Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltnék

Kérném a cégre figyelni!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves figyelmét felhívni az izraelita-templom sarkán levő új és használt bútor-raktáramra. Továbbá

veszek

a legmagasabb árban uraságoktól használt férfi ruhákat, szőrme és utazó bundákat, használt háló és ebédlő, valamint konyha-bútorokat, Wertheim cseszt, léghűtőgépet, lószerszámot, ugrókat, bolti állványokat, ócska vasat, rezet, élmot és mindenféle fémtárgyat, régiségeket, bármily nagy és kicsiny mennyiségben.

Ugyisint az itt felsorolt tárgyakat raktáromon tartom s azokat a legolcsóbb napi árak mellett

árusítom.

Kívánatra levélbeli meghívásra házhoz rögtön kimegyek.

Szabóság és kész férfi-ruha üzletem **Aradon Sándor-utca, Grabner ház.**Bútor-raktáram **Arpad-tér 5. sz., az izraelita templom sarkán.**

Tisztelettel 577

Herzfeld Gyula.

Minden jobb üzletben kapható.

Kérjük Braun-féle

„Rózsa-crém“ cipőkenőcsöt,

mert az összes forgalomban levő gyártmányok között a

„Rózsa-crém“

conserválja a lábbelit, ellentétben más készítményekkel, melyek a bőrt kiszáritják és törékenynyé teszik. — Eddig is számtalan szakember elismerésével találkozott. 57

Egyedüli készítője

Braun N. A. Arad.

Ismételadók forduljanak bizalommal hozzám.

Falusi ház pneumatikus

házi
vizteleppel.

Minden évszakban friss és egészséges víz.

Vizellátási telepek nyomó levegővel

(magas víztartó nélkül) villák, falusi házak, kertek, szanatoriumok, szállodák, stb. részére.

Fürdő- és mosóberendezések, closettelepek.

Tervvel és költségvetéssel kívánatra szívesen szolgálok.

Felvételek a helyszínen. 481

Hopp Károly

műszaki irodája vizellátások, világítási és motortelepek részére

Arad, Széchenyi-utca 3. szám.A legjobb minőségű bor és csömege
faju dus gyökérzetű**szőlő-oltvány,**

ugyisintén gyökeres

Riparia Portalis és Rupestris Monticola szőlővessző

minden mennyiségben kapható

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelőnél

Arad, Batthyány-utca 13. szám.

Telefon 410. szám.

511

STOLCZ J.aranyműves műhelye
készít mindennemű arany, ezüst,
drágakő és műtővös munkákat.Régi ékszerek átalakítását,
valamint

minden javításokat.

Ugy házi eszközök, valamint díszmagyar és antik ékszerek kiegészítését és javítását, tűzi aranyozás és ezüstözést jótállás mellett vállalkozok.

Stolcz J.

aranyműves 571

Arad, Weitzer János-utca 2.,
Minorita-palota.**Szenzáció!**A könyvpiac igen érdekes két
újdonsága**A Bűnös Budapest**

és

**„Nyomorultak,
Gazemberek“.**

Írták:

Tábori Kornél hírlapíró és Székely
Vladimir rendőrfogalmazó.

Ara kötetenként 1—1 korona.

Kapható minden könyvkereskedésben.

Martini János

férfi szabó

ARADON, Hunyadi-utca.

Az őszi idény beálltával aiánlom dusan felszerelt raktáromat bel- és külföldi

gyapjuszövetekből

melyből a legdivatosabb ruhát a legjutányosabb aron készítem. Erről egy próba megrendelés mindenkit meggyőzhet. Elvem: csinos, divatos munka! Kevés haszn!

Szíves pártfogást kér kész szolgálattal

Martini János,

521 férfi szabó.

Uj cipész-üzlet!Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy **Batthyány-utca 32. szám alatt** egy a mai kor igényeinek megfelelő **cipész-üzletet**

nyitottam, hol úgy a rendelések, mint kész munkák a legjobb minőségű anyagból, a legdivatosabban készülnek.

Ugyisint a javítások pontosan és azonnal készíttetnek.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, tisztelettel 425

Márton György,
cipész.

Városi hirdetések.

225—1908. pm.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város 1905. és 1906. évi közuti zárszámadását Aradon a polgármesteri hivatalban 1908. évi január hó 14-től 1908. évi január hó 25-ig bezárólag terjedő 15 napi időtartamra közszemlére kiteszem azzal, hogy jogában áll azt bármely polgárnak betekinteni és észrevételét hivatalomban szóval vagy írásban előterjeszteni.

Aradon, 1908. évi január hó 13.

Varjassy,
polgármester.

199/908. kh.

Hirdetmény.

Közírré teszem, hogy a nagyméltóság földmivelésügyi m. kir. minister tekintettel az idej mostoha termésre a szegényeknek a csálai erdőben a hulladék fának ingyen szedését engedélyezte.

Felhívom tehát mindazokat, akik ezen kedvezményben részesülni óhajtának, a kapitányi hivatalnál jelentkezzenek, hogy az ott kiállított igazolvány alapján a faszedésre a csálai m. kir. erdőgondnokságtól az engedélyt megkapják.

A hulladékfa szedésre az engedély hetenkint csak egy napra csütörtökre adatik ki.

Ezen kedvezményben azonban csak azok a szegények részesülnek, akik az utóbbi 3 év alatt erdei kihágást nem követtek el.

Arad, 1908. évi január hó 4-én.

Sarlot,
kapitány.

408'6—1907. sz.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város vámszedésére vonatkozó engedély okiratának „Függelékét“ a nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi Ministernek 104963—1907. sz. a. kelt rendeleténél fogva ezennel a következőkben tesszük közzé:

II. Függelék.

Az Arad szab. kir. város részére kövezet vámszedési jog gyakorolhatására nézve az 1894. évi július hó 14-én 49155. sz. a. kelt kereskedelemügyi miniszteri rendelettel kiadott engedély okirathoz, illetve az 1900. évi október hó 23-án 72346. szám alatt kelt kereskedelemügyi miniszteri rendelet kapcsán kiadott „Függelék“hez:

A belügyminiszter ural egyetértőleg megengedem Arad szab. kir. város közönségének, hogy az általa a fentebbi Engedélyokirat illetve a fennebbi „Függelék“ alapján gyakorolt kövezetvámszedési jogot a „Függelék“ érvényességi időtartamának lejáratát napját követő naptól azaz 1907. évi január hó 1-től számítandó hat éven át, tehát bezárólag 1912. évi december hó 31-ig, az említett Engedélyokiratban és „Függelék“ben megállapított feltételek szigorú betartása mellett és az ugyanazokban megállapított vámszabályzat alkalmazásával gyakorolhassa.

Budapest, 1907. évi december hó 23-án. A miniszter helyett Sztérenyi s. k. államtitkár, P. H.

A városi tanács.

Ad 28397—1007.

Hirdetmény.

Közírré teszem, hogy a város tulajdonát képező teljes jókarban levő fürdőberendezés eladó.

A venni szándékozókat felkérem, hogy a hivatalos órákban hivatalos helyiségemben felkeresni szíveskedjenek.

Arad, 1908. január hó 16.

Lócs Rezső, s. k.
gazd. tanácsnok.

1278—1908.

Ujabb felhívás az adózó közönséghez.

Ismételve felhívjuk mindazokat, kik a III. oszt. kerestet, vagyis az üzlet, ipar, vállalat, stb. adójára vonatkozó vallomásukat, a már közzétett határidőben be nem adták, hogy ezt a vallomásukat f. évi január hó 30-ig annyival inkább adják be, mert ellenkező esetben adójuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt — hivatalból fog megállapíthatni.

Arad, 1908. évi január hó 14.

A városi tanács.

460—1908. sz.

Hirdetmény.

Az 1907. évi december hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által küldött összeírási jegyzék 7 darab ívét az általi jövedékről szóló 1899. XXV. t. c. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1908. évi január hó 16-tól számítandó 8 napra a városi fogyasztási adófelügyelőségnek közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekelteket, névszerint Kocsi Józsefné, Reiter Miklós, Türk Gyuláné, Gerber Lázárné, Papp János, Kaiser Lipót, Stein Jakab, kik italmérései engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve úgy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és az ipartestület is nyújthatnak be a fentebb jelzett idő alatt a városi fogyasztási adófelügyelőségnek észrevételeket.

Arad, 1908. évi január hó 10-én.

A városi tanács.

Könyvkötészetünkben
egy ügyes fiu
tanulónak

fizetéssel

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban

249/1908. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál megüresedett 2000 koronára törzsfizetéssel és 400 korona lakbérilletményrel javadalmazott irodatiszti állásra pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1883. évi I. t. c. 19. §-ában meghatározott képzettséget igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám, 1908. évi február hó 4-ig bezárólag nyújtsák be.

A város szolgálatában nem álló pályázók egészségi állapotukat hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolni kötelesek.

Aradon, 1908. évi január hó 15.

Varjassy,
polgármester.

Aradi ipartestület mint iparhatóság.

1908. szám.

Hirdetmény.

Az ipartestületi békéltető bizottság segéd tagjai választására 1908. január 19-ének d. e. 10 óráját az ipartestület helyiségébe kitűzöm és a választás megejtésére az iparos segédeket meghívom.

Választói jog gyakorolhatásának igazolására a munkakönyv szolgál.

Választói névjegyzék az ipartestületben közszemlére kitétetett, a jegyzékből kimaradó segéd felvételét írásban kérelmezheti.

Arad, 1908. évi január hó 14. napján.

Dr. Varjassy Lajos,
iparhatósági biztos.

Magyar királyi államvasutak áll. főnökség.

258—1908. szám.

Arverezési hirdetmény.

Ezennel közírré tétetik, miszerint az üzletszabályzat 70. §-a értelmében elárúsítandó: üres zsák, üres kosár, gyapjuhulladék, vasgerenda, vászon, bor, cukor, könyv, vascső, ingóság, pezsgő, varrógép, konkolyozógép, mogyorófarud stb. nyilvános árverezése Arad állomásunkon lévő feladási raktárban 1908. évi január hó 22-én délelőtt 9 órakor tartatik meg, mely árverezésre a t. c. közönség ezenel meghívatik.

Az állomásfőnök:

Homonnay

BUDAI KIRÁLY KESERÜVIZ

XX elöröngu hasbajtó! XX
Kapható minden fűszerkereskedésben. Rendeléseknek eleget tesz az
Erzsébet-sósfürdő forrása
Budapest—Kelenföld. Telefon 40—84.

Női bajok, aranyér, köszvény,

alhasi bántalmak, ált. vérbőség, májbajok és túlságos elhízás ellen páratlan hatással bír otthoni használatra az

Erzsébet-só,

mely 1 kg. dobozokban kapható drogeriákban, gyógytárakban és nagyobb fűszerkereskedésekben. — Vidéki rendeléseknek pontosan eleget tesz az

Erzsébet-sósfürdő igazgatósága
Budapest—Kelenföld. Telefon 40—84.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **Aradon, Salacz-utca 3. sz. n.** egy a mai kor igényeinek mindenben megfelelő

Vésnöki műtermet

nyitottam.

Raktáron tartok:

réz-, ruggyanta-bélyegzőket, számozó gépeket, keletbelyegzőket, dombornyomó sajtókat, sablonokat és mindenféle bélyegző-festéket (Dura bell-festék minden színben.)

Készíték:

monogramokat, cimereket, egyleti és sport-jelvényeket, zászló-szegeket, írás vésést és minden e szakmába vágó munkát 565

jutányo s árák mellett.

Tisztelettel

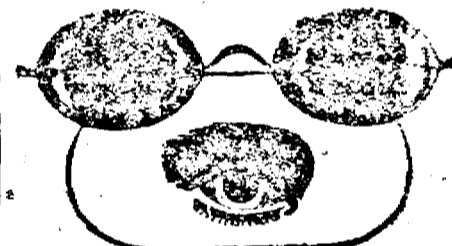
Schubauer J.
vésnök.

Elsőrendű látszerész üzlet.

DICK SAMU

órák és látszerész

Arad, Andrássy-ter és Weitzer János-utca sarkán

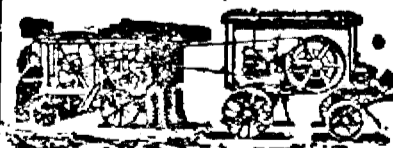
Elad és javít mindennemű órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb áron. Raktáron tart mindennemű szűkharci látszeréket a legkülönbözőbb kiállításban. Legfinomabb lorgosettek, orrcsipek és szemüvegek arany, ezüst, nickel és teknőbáka csont keretekben, legjobb üvegekkel.

• Nagy raktár sűrűségi fokmerőkben, bor, must és szesz részére, továbbá mindenféle hőmérők, mindennemű kivitelben.

Szemüvegek és orrcsipek orvosi rendelet szerint azonnal készíttetnek.

Motorvevők figyelmébe!

A valódi Kállai-féle „Glória“ benzínmotorok és villanygyújtású benzínmotorcséplőkészletek csakis KÁLLAI motorgyárban Budapest, VI., Nagymező-ú. 43. sz. alatt szerelhetők be. 497

Teljes jótállás kitűnő cséplésért.

Olcsó árak 3—5 évi részletre.

Motoraink terjesztése érdekében használt gépeket cserébe vétetnek. Hírneves „GLÓRIA“ motoraink az egész országban a legkiválóbb alkerrel működnek.

Pontos cím:

KÁLLAI motorgyár
Budapest, Nagymező-utca 43.

Tessék árjegyzéket kérni.

Szőlőoltványok.

Fajtiszta riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű, duggyökérzetű bor- és csemegefajú 296

fás-oltványokat

bármely mennyiségben szállít

HÁMORY GAZDASÁG

szőlőoltvány-telepe Arad.

Bővebb felvilágosítással és árajánlással szívesen szolgál

Deák Ferenc-utca 3. szám alatt.

Telefon 229.

Élő és művirágok!

Özv. Imre Mihályné és Társa

élő- és művirág kereskedése

Arad, Forray-utca 5. sz.

(a Dréher sörfőzettel szemben.)

Ajánlja rendkívül nagy választék

élő és művirág koszoruit.

Továbbá azonnal készít menyasszonyi és alkalmi csokrokat a leg szebb kivitelben és a legjutányosabb árak mellett. 487

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtunk tisztelettel

Özv. Imre Mihályné és Társa.

Weisz Márton

uri női- és gyermek cipész.

Van szerencsém Aradváros és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására adni, hogy az őszi idény beálltával a legfinomabb

női- és férfi cipőket

mindenféle kivitelben, valamint a legtartósabb 373

gyermek-cipőket készítek.

Becsés megrendeléseket kérve

Weisz Márton

uri- és női cipész

Arad, Deák Ferenc-utca 4. sz.

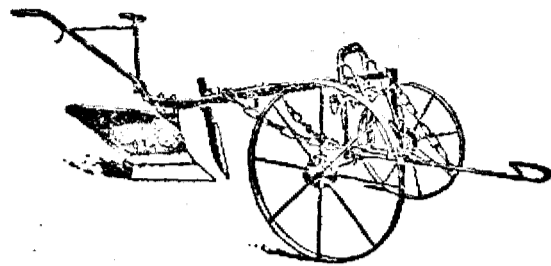
Aradon,

Közép-utca 10. szám alatt tekvő, I. rendű anyagból készül, nemes növényekkel beültetett kerttel ellátott, 4 szoba, előszoba, konyha éléskamra, füstölő és pincéből álló ház olcsó árban sürgősen eladó.

Bővebb felvilágosítást ad Wellmann Edéné állami tisztviselő neje, Kaposvárrott.

Nagy választék mindenféle gazdasági gépekben

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha a hirneves és csakis eredeti **Bächer-féle**

acél-ekéket

68 5983

tégl-acél eketes-
teket vásárolja.

Az ekefejek törhetetlen acélból készülnek, melyekért öt évi szavatosságot vállalok.

Bächer Rudolf

kizárólagos ekegyárának bizományi raktára

Aradon, József főherceg-ut 9. sz. (Gróf Porcia-ház.)

A Melichár-féle császár és királyi szabadalmazott

Unicum Drill' sorvetőgép

ugy célszerű szerkezet, kevés vonóerő szükséglet, pontos szabályozhatóság, mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el. Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 évben 30 000-nél több ilyen gép adatott el.

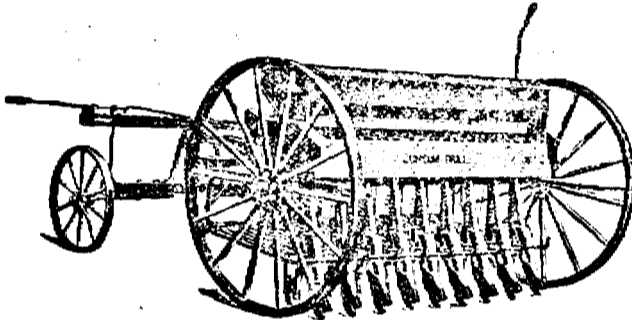
Melichár Ferenc

csász. és királyi szabadalmazott vetőgép gyárának bizományi raktára

Aradon,

József főherceg-
ut 9. szám

(Gróf Porcia-ház.)

A huszadik század

ÉPÍTŐ-ANYAG-a

a cementhomok, cementkavics, cementbánya, törmelék téglá, cserép, üregtömbépítési, kő, homok és kavics mint

HOLT TŐKE

hever sok helyen értékesítés nélkül, holott egyszerű gépekkel könnyű szerrel

PÉNZZÉ TEHETŐ.

Kérjea ingyen és bérmentve prospektust és mintákat téglá, üregtömb és tetőcserepet és küldjön bérmentve 20 kilogrammot a nyers anyagból (homok v. kavics) költségmentes próbagyártáshoz. 3011

Falitegla előállítási költség 1000 drb. ... K. 20.—

Hornyolt cserép előállítási költség 1000 drb. ... K. 42.—

Üregtömb 1000 téglába átszámítva ... K. 17.—

BÜSCHITZ MÓR Komárom,

STRUBE HENRIK WEIDA

szakgépgyár vezérképviselője.

Képviselő keresztetik.

Telefon 566. sz.

Alapított 1889. évben.

Várhol László

uri- és női cipész

Arad, Weitzer János utca 2. sz.

(Minerita-palota a leányiskolával szemben.)

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség figyelmét felhívni 18 év óta fennálló jó hírnévnek örvendő cipész-üzletemre. A bekövetkező téli idényre beszereltem mindennemű bőrkülönlegességeket.

Az önkéntes uraknak figyelmüket felhívom, hogy lábbelit készítek mindennemű legyvernemhez a legjobb kivitelben előírás szerint. Az egyenruházati egyletnek több év óta szállítója vagyok.

Visszamaradt cipők előnyös árban kaphatók. Rendelések 24 óra alatt eszközöltenek.

Kiváló tisztelettel

541

Várhol László.

Albert Lajos

épület és butor-asztalos

Petőfi-utca 10. szám.

Elvállal mindennemű

asztalos munkák, bolti berendezések készítését

a legszebb kivitelben a leggyorsabban és mérsékelt árak mellett.

Becsés pártfogásért esedezik,

547

tisztelettel

ALBERT LAJOS.

Bella Stella
legjobb gummi óvszer
6 darab 2 to-ona
Földes Kelemennél,
Aradon.

Mindennemű fogfájást 5 perc alatt szüntetik az
indiai fogcseppek.
Egy üveg 70 fillér.
— Kapható minden gyógyszerárban. —
Főraktár 271
Földes Kelemennél Aradon.

Vizvezeték-műhely
megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a mai kornak teljesen megfelelő vizvezeték berendező-műhelyt nyitottam, hol mindennemű csatornázást, vízvezeték, fűdőszobát, angol klozeteket, vízfűtés, acéltin és Benoid-felszerelést és vezetéket minden fajtájú szivattyukat, hőlégmotor-és szivattyuk javítását és készítését elvállalom.

20 évi tapasztalatsim, valamint 11 évi aradi működésem biztosítékot nyújt tisztelt rendelőimnek arra, hogy az elvállalt munkát szakszerűen, pontosan és lelkiismeretesen, a lehető legolcsóbban eszközölöm. 523

Ugyane szakba vágó munkák jó karban tartását átalányban elfogadom.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri,

kiváló tisztelettel

Mókos Márton

szereelő-mester

Petőfi-utca 4. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a

Kiadóhivatal:

József főherceg-ut 22. szám.

Telefon szám: 151.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban:

József főherceg-ut 22. szám.

Telefon szám: 151.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

As apró hirdetések előre fizetendők.

Eszen rovásban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Aki

eladni kíván

butort,
szongorát,
bort,
gyümölcsöt,
zabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

Aki

bérbéadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterületet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

Akinék

ismeretség híján

házastársra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vincsellőre,
kertészre,

kulcsárra,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége,

Aki

valaki állást betölteni kíván: legbiztosabban értesít, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetési

rovatát használja.

Egy magányos ház

eladó Szt.-Pál utca 11 sz. a. 706

A mai kornak megfelelő

nagyon jó forgalmu vegyeskereskedés, dohány és italméréssel egybekötve, más vállalat miatt azonnal átadó. Cim a kiadóban. 614

Uj könyvek

50—90% os alkalmi áreszállítással, mely 1908. február 1-ig marad érvényben. Kizárólag jó művek. Árjegyzék ingyen. **Kerpel Izsó** könyvkereskedése Arad. 212

Denaturált szeszt

viszont eladóknak palackokban és hordókban jutányos napi árban elad. Donáth Simon, engedélyezett denaturált szeszt nagyárus, Hal-tér 1. sz. Telefon 524. 306

2 szobás utcai garzon lakás

irodának is alkalmas, azonnal kiadó. Boros Béni-tér 1. sz. II. 653

Legfinomabb csemege szálló,

mely már többször ki lett tüntetve, 5 kilós kosarakban kapható Deutsch Mór urnál Arad, Szentpéter-tér 4/a szám. 663

Egy jó karban lévő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Könyvelőnői

vagy ehhez hasonló irodai alkalmazást keresek kitűnő bizonyítványokkal. Szíves felszólítások „Megbízható” címmel a kiadóhivatalba kérek. 669

Egy komoly

perfect német-francia nevelőnő, kitűnő bizonyítványokkal, nagyobb gyermekek mellé állást keres. — Anyátlan gyermekek mellé anyahelyettesnek, esetleg a háztartás vezetésére is vállalkozik. Cim: kiadóhivatal „Alapos oktatás.” 702

Toilette Moderne

a legjobb és legolcsóbb eredeti francia divatlap füzetenként 1 kor. 20 fillérért kapható **Inpusz I. és Fia** könyvkereskedésében Arad, Weitzer János-utca. 201

Üzlet kiadó.

Tököl-tér 6. számú házban egy sarok üzlethelyiség f. évi február hó 1-től kiadó. Bővebbet ott a házmesternél. 677

Üzlethelyiség

kiadó február 1-től Deák Ferenc-utca 89. szám alatt. Értekezhetni a házban vagy Angele Mátyás üzletében Szabadság-tér 16. sz. 704

Jó karban lévő

kisebb pénzszekrény megvételre kerestetik.

Egy ház eladó kerttel

Virág-utca 6-ik szám. — Értekezni lehet Vadász-kürt-utca 1. szám és Illés-utca 117. szám alatt. 697

Keresünk azonnali belépésre

egy fiatal nőtlen szorgalmas malmunkba állandó alkalmazásra, ki a francia kövek kezelését jól érti Havi fizetése 20 koronn 4% a tiszta jövedelemből és teljes ellátás. Románul beszélni okvetlen megkivántatik. Ki a motort érti kezelni, előnyben részesül. Cim Czigler Testvérek, motormalom, Acsuva, állomás Acsuva. 699

Hintó eladás.

Egy igen jó karban lévő könnyű, használt fedeles hintó és különféle uj kocsik igen jutányosan eladók. Erzsébet királyné-körut, az ipartestülettel szemben, Olasz Lajos kocsigyártó, Arad. 705

Egy 6 lóerejű

jó karban lévő cséplőgarnitúra teljes felszereléssel eladó. Cimem a kiadóhivatalban megtudható. 700

50 korona hetikereset

vagy

50—60% jutalékot

kereshet bárki, aki az én gyönyörű Luxus-cikkeim, mint világhírű cimkék árusításával foglalkozik. A képviselőt mellékfoglalkozásként is átadatik. Szakismeret nem szükséges. Azért ne mulassza el senki mintát és jegyzéket kérni

Anton Hruby, Müglitz, Mähren, cégtől. 5973

Levelezés németül.

+ Soványság +

szép, teljes testformát kap világhírű erőperunk által Arany éremmel kitüntetve Páris 1900, Hamburg 1901, Berlin 1903. 6—8 hét alatt 30 font hizás. Az ártalmatlanságért kezesség. Orvosilag ajánlva. Szigorúan reális — nem szélhámoság. Számos köszönetirat. Egy doboz használati utasítással 2 kor. 75 fillér. Posta-utalvány vagy utánvétél a portón kívül. Higiénikus intézet. 678

D. Franz Steiner & Co.,

Berlin 58., Königgrätzerstrasse 78.

Budapesten kapható Török J. gyógytárban Király-u. 2.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

MEGHIVÁS

az ujaradi takarékpénztár részvénytársaság által

folyó évi február hó 2-án délelőtt 10 órakor

saját helyiségében tartandó

XXXVIII-ik évi rendes közgyűlésre.

N a p i r e n d i

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes választása és a jegyzőkönyv vezetésére egy jegyző jelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1907. évi zárszámadásokról, indítvány a tiszta nyereség felosztásáról és az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása.
3. Az alapszabályok 7. és 79. §§-ainak módosítása illetve pótlása. 682
4. Egy felügyelő-bizottsági tag választása 2 évre.
5. Esetleges indítványok.

Azon t. részvényesek, akik ezen közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felhivatnak, hogy saját nevükre szóló részvényeiket az alapszabályok értelmében folyó évi február hó 1-éig déli 12 óráig az intézeti pénztárnál térítvény mellett letétményezni sziveskedjenek.

Ujarad, 1908. évi január hó 16-án.

AZ igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy

888 vendéglőm

és arnyas, szép és tágas kerthelyiséget, ugyszintén a város legkitűnőbb fedett és villanyvilágítással ellátott tekepályámat is diszezen renováltattam és azt megnyitottam.

Isletes magyaros polgári konyha. — Tízta saját termésű borok. Első magyar részvény serfőzde udvari sör. Pohár 16 fillér korsó 24 fillér.

A nagyérdemű közönség szives partfogását kérve

tisztelettel

Répássy Pál

191

Hölgyek

figyelmébe!

Angol női ruhákat, kosztümöket a legdivatosabb kivitelben készít

Popovits Lila

női divatterme

Arad, Weitzer János-u. 2. (Minorita-palota.)

Felvétetnek szabászati és rajzolás tanításra növendékek, vidékiek teljes ellátással is. 575

Fogorvosi

és

fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Aradon, József főherceg-ut 1. sz. házában

fogorvosi és fogtechnikai

műtermet nyitottam, a hol minden a szakmába illő műtéseket pontosan és és jutányosan végzek.

Kiváló tisztelettel

VAJDA BENŐ

341 fogorvos.

Saját termésű kitűnő tisztán kezelt magyarádi ó és pecsenyeborok

úgy nagyobb mennyiségben, valamint palackokban kapható

Winter Adolf

üggyvédnél 555

ARADON,

Deák Ferencz-utca 40. sz. alatt.

242 TELEFON 242

Villanycsengő

javitásokat

villanyvilágítási

bevezetéseket szakszerűen eszközöl 261

Kalmár József

Arad, Salacz-utca 2.

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréktűzhelyeket, sir és folyosó kertések, épület vasalások, görredőnyök, napellenzők, vas-ágyak, kertli székek, padok, asztalok tömör vasból, valamint mind a szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett.

Épület szárítására vaskosarak kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltenek. 585

Nagy választék sarkított mintákból természetes nagyságban. — A minták megtekinthetők a műhelytelepen.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

A MOLL A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása legmakacsabb gyomor-bajok, testi bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhev, rögzött székrekedés, máj bántalmak, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a jeles házi szer, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. — Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Moll-féle felhőztető önzattal elzárva van. A Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer, köszvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb nepszer. — Egy önzott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

MOLL-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és hölgyszappan gyermek és felnőttek okszerű bőrápolása. Egy darab ára 40 fill. 5 darab kor. 1.80 fill. Minden darab gyermekszappan a MOLL-védjeggyel van ellátva. — Főszékhely: Bécs, I., Tuchlauben 9. sz. 5941

MOLL A gyógyszerész, os. és kir. udvari szállító által.

Bécs, I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek. A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni. Aradon kapható: FÖLDES KELEMEN és HAJÓS ARPAD gyógyszerárjaiban.

Ángyal-utca 20a. sz.

alatt egy szatocs üzlet lakással együtt kiadó.

Kerekes Pál

gép harisnya kötészete

ARAD, Kossuth-utca 66. szám.

Elfogad megrendeléseket új harisnyák megkötésére, használt harisnyákat megtejele re. Készít mindennemű férfi női és gyermekharisnyákat minden színben és erősségben. Továbbá gamasnit, alsósoknyát, keztyűt, gyermek ruhát, alsó inget és nadrágot trikót derekat, hálósapkát, térdmelegítőt stb. 531

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Mollnak védjeggyét és aláírását tünteti fel.

csak akkor valódi ha

mindegyik üveg Moll A. védjegye tünteti fel és „A

csak akkor valódi ha mindegyik üveg Moll A. védjegye tünteti fel és „A

MOLL'S

Frankfurt am Main

und Salz

Zálogtárgyak elárverezése.

Közhírré tétetik, hogy az összes 1907. november hó végéig lejárt tárgyak, melyek a kitűzött határidőig ki nem váltattak

1908. február hó 12-én d. e. fél 9 órakor

ékszerek, ingók- és ruhaneműek

nyilvános árverezés útján egy hatósági kiküldött jelenlétében a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett eladatnak. — Amely árverezésre a résztvenni szándékozó közönség teljes tisztelettel meghivatók. 666

FARKAS STREICHER J. zálogkölcsonintézet,

ARAD, Lázár Vilmos-utca.

Tisztviselők figyelmébe.

Az O. magy. l. áll. tisztviselőegylet kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferencz-József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknek, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácssal szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó. 501

Több mint 25 év óta elismert legolcsóbb bevásárlási forrás!

Kilényi C. és Társa

divat, kőzmű, rövidaru és fehérnemű üzlete

„Kék golyóhoz“

Arad, József főherceg ut 11. szám (Karolina-utca sarkán.)

Nagyon olcsó árban árusítanak, vásznak, divatszövetek, blous selyem, barchetek, trikó ingek és nadrágok, sapkák, keztyűk, harisnyák, cipők: gyermek ruhák, női és férfi ingek, nyakkendők, ágyterítők, paplanok, esőernyők, stb. 515

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Kávé klg. 105

Kávé klg. 110

Kávé klg. 120

nagyban és kicsinyben kapható Szabadság-tér,

volt 681

ROSENBERG és WEIS borkereskedés. — Ugyanott a bolt helyiség is kiadó.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Arad, Weitzer János-u. 13. sz. Zsinor,

gomb, bojtok

és rojtok

állandóan raktáron tartatnak.

Gyermek ágyhálók

bármely színben, pontosan, méret szerint készítettnek. — Minden e szakba vágó munkát a leggyorsabban készít. 578

Ertesítés!

Aradon, Atzél Péter-utca sarok, a színház főbejáratával szemben, Zrinyi-utca.

Van szerencsém értesíteni Arad és vidéke nagybecsült közönségét, miszerint a közelgő idény beálltával raktáromat mindennemű bőrökkel felszereltem, melyből a legsebbe és legjobb kivitelű 581

uri és hölgy cipőket készítek,

miért is becses rendelésüket kérem vagyok kitűnő tisztelettel

Wolf J.

uri és hölgy cipész.